

DARBININKAS

Vol. LXI, Nr. 41
Spalis-October 8, 1976

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Kissingeriui besilankant Afrikoj, buvo susitarta dėl valdžios perleidimo Rodezijoje juodųjų daugumai per 2 metus. Pereinamajam laikotarpiui bus sudaryti du mišrūs organai: valstybės ir ministerijų tarybos, kurios tvarkys krašto reikalus tol, kol bus priimta nauja konstitucija ir išrinktas parlamentas.

Rodezijos kaimyninės valstybės — Tanzanija, Botsvana, Mozambique, Angola ir Zambija — iškėlė abejonių dėl būsimos Rodezijos valstybės tarybos sudėties ir jos teisių, bet tikima, kad šios klūtys derybų keliu bus pašalintos.

Britanijos vyriausybė pasiuntė į Rodeziją valstybės ministrą, Afrikos reikalams Edward Rowlands padėtisudaryti Rodezijos pereinamąją vyriausybę ir pažadėjo atsiradusiam neaiškumam pašalinti sušaukti suinteresuotų valstybių konferenciją. Afrikos valstybės šį planą sutiko palankiai.

Valst. sekr. Kissingeris pareiškė, kad jis manąs sušaukti Ženevoj suinteresuotų šalių konferenciją pietvakarių Afrikos (Namibijos) klausimam svastyti. Šioj konferencijoj dalyvautų P. Afrika ir pietvakarių Afrikos liaudies org-jos vadas Sam Nujoma ir kiti juodųjų vadai.

Kaip anksčiau art. Rytuose, taip dabar ir pietų Afrikoj Sov. S-ga pasijautė išstumta iš šių sričių reikalų taikingomis priemonėmis tvarkymo, todėl ji stengiasi suniekindi JAV ir Britanijos pastangas pietinės Afrikos sričių valdymą palaipsniui perleisti juodiesiems.

Dėl Britanijos darbo partijos ir darbininkų unių reikalavimo nacionalizuoti bankus ir kai kurias pramonės sritis, anglų svaras pradėjo pavojingai kristi, ir Britanijos vyriausybė buvo priversta prašyti tarptautinį monetų fondą 3.9 bil. dol. paskolos svarui paremti.

Naujajam Libano prezidentui Elias Sarkis nepavykus susitarti dėl paliaubų, Sirija kartu su Libano krikščionimis pradėjo pulti palestiniečių pozicijas kalnagūbriuose ir rytus nuo Beiruto. Egiptas pareikalavo tuoj sušaukti arabų valstybių galvų pasitarimą Sirijos įsigalėjimui Libane sutrukdyti.

JT visumos susirinkime pradėjo gausėti balsų, reikalaujančių JT reformų, nes dabartinė jos struktūra ir neatsakingi veiksmai nepajėgia spręsti pasaulinių problemų.

Suomijoj buv. min. pirm. Martti Miettunen sudarė naują iš centro, liberalų ir švedų liaudies partijų mažumos vyriausybę valstybės biudžetui priimti.

Nežiūrint Švedijos vyriausybės pastangų iškviesti iš Sov. S-gos Švedijoj prieš 2 m. pasilikusio nuo ekskursijos ruso žmoną Liudmilą Agapovą, jai išvykimo viza vis buvo atsakoma. Dėl to ji sovietų pasų įtaigoj bandė nusižudyti.

Kovai su tarptautiniu terorizmu ir lėktuvų su įkaitais grobimu Sov. S-ga siūlo, kad vyriausybės įsipareigotų susilaikyti nuo jėgos naudojimo ir grasinimų prieš bet kurio krašto integralumą ir nepriklausomybę, bet tai neturėtų būti taikoma kolonijinių žmonių kovai už laisvę ir nepriklausomybę. V. Vokietija šiai problemai spręsti siūlo vyriausybėm pasižadėti, kad įkaitų pagrobėjai turėtų būti išduoti ar patraukti į teismą toj valstybėj, kur jie būtų sulaikyti.

PREZIDENTINIAI KANDIDATAI PRIĖMĖ LB ATSTOVUS

Spalio 2, šeštadienis, liks istorine diena JAV lietuvių gyvenime. Tą dieną abu prezidentiniai kandidatai priėmė Lietuvių Bendruomenės atstovus.

Washington, Baltuosiuose Rūmuose, prezidentas G. Fordas priėmė 26 tautybių vadovaujančius atstovus. Lietuviam atstovavo JAV LB krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys ir vicepirmininkas dr. A.W. Novasitis iš Philadelphiajos bei Kazimieras Oksas, respublikonų veikėjas iš Chicagos. Pokalbį su prezidentu rodė televizija. Audiencija truko 45 minutes.

Tą patį rytą Pittsburgh, Pa., Hilton Airport viešbutyje demokratų prezidentinis kandidatas Jimmy Carter priėmė Lietuvių Bendruomenės delegaciją.

Prezidentinio kandidato gyvenimas prieš rinkimus nėra jau toks lengvas. 8 val. ryto tam pačiam viešbuty J. Carter susitiko su 75 unių vadais. Po pusvalandžio pokalbių Carter perėjo į kitą salę, kur jo laukė Lietuvių Bendruomenės atstovai.

PASIKALBĖJIMAS SU AMALRIKU

Žinomas rusų disidentas Andrei Amalrik, rašytojas, istorikas, neseniai sovietų išvarytas į Vakarų, turėjo pasikalbėjimą su Juri Melnikov per Laisvės radiją.

Paklaustas apie savo krašto žmogaus teisių sąjūdį ir jo reikšmę, Amalrikas pareiškė, jog jis optimistiškai žiūri į jo ateitį ir džiaugiasi disidentų labai didelę įtaką Sovietijos moralinei atmosferai, nepaisant labai nepalankių sąlygų. Nors aktyvių valdžios kritikų dabar maža, tačiau užtenka, kad būtų tik kelios asmenybės, gyvenančios pagal aukštus moralės reikalavimus. Jų pavyzdžiu seka kiti, ir tai gali gerokai išjudinti totalitarinę aplinką. Be to, jis mano, jog iš dalies disidentų dėka pakriko Maskvos ir Europos komunistų santykiai. (Elta)

Sov. S-ga per Maskvoj surengtą spaudos konferenciją leido į JAV atbėgusio sovietų karo lakūno Ito Viktoro Belenko žmonai ir motinai su ašaromis maldauti, kad lakūnas grįžtų, nes jam viskas būsią dovanota. Jos vis dar mano, kad lakūnas tik paklydo ir vėliau buvo pagrobtas. Sovietų vyriausybės atstovam buvo pakartotinai leista susitikti su lakūnu, bet jis atsisakė grįžti.

Izraelis iškilmingai su karinėmis apeigomis palaidojo Sov. S-gos didvyrį plk. Jafim Davidovič, kuriam gyvam nebuvo leista iš Sov. S-gos išvykti ir iš kurio dėl noro išvykti buvo atimtas karinis laipsnis ir visi pasižymėjimo ženklai. Tik jo lavonas buvo leistas išgabenti į Izraelį.

JAV imigracijos ir natūralizacijos įstaiga pranešė, kad ji ruošiasi deportuoti čia gyvenančius 7 nacių kolaborantus už tai, kad jie nuslėpė karo metu padarytus nusikaltimus prieš žydus. Esą tikrinamos 80 asmenų bylos ir už poros mėnesių bus imtasi veiksmų. Iš 7 keturi yra natūralizuoti JAV piliečiai, ir jų pilietybės atėmimo klausimą turės spręsti teismas. Jų pavardės viešai neskelbiamos.

Turkijos vyriausybė numato uždaryti JAV karines bazines, jei kongresas nesutiks suteikti Turkijai 1 bil. dol. karinės pagalbos per 4 metus.

Televizijos ir spaudos reporteriai sekė abu įvykius.

Lietuvių Bendruomenės delegacijai vadovavo Rimas Cesonis, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas. Delegacijoj dalyvavo: Juozas Gaila — buv. JAV LB krašto valdybos pirm., Tėv. Gediminas Kijauskas, SJ — JAV LB tarybos prezidento vicepirm., Aušra Zerr — JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm., K. Pugevičius — Amerikos Lietuvių Katalikų Tarybos pirm., Algis Širvaitis — JAV LB tarybos prezidento narys, Modestas Jakaitis — LB Vidurio vakarų apygardos pirm., Rūta Nainytė-Sušinskienė — Jau-nimo Sąjungos atstovė, dr. Petras Vileišis — JAV LB tarybos politinių reikalų komisijos pirm., Tėv. dr. Kornelijus Bučmės — JAV LB tarybos kontrolės komisijos pirm. ir Darbininko redaktorius.

Pokalbiu su J. Carter vadovavo LB delegacijos vadovas R. Cesonis. Jis pirmiausia ir priminė demokratų prezidentiniam kandidatui lietuvių, latvių ir estų susirūpinimą jų kraštų

GIMDYMAI SOVIETIJOJ

Sovietų Sąjungos vadinamose respublikose gimimų skaičiai yra labai įvairūs. Įdomu, kad į statistiką įeina gimdyvės, pasiekusios 45-49 metus amžiaus, ir jų yra kiekvienoj respublikoj. Bendrai imant, visoj Sovietų Sąjungoj 1973-74 tūkstančiui moterų, turinčių 15-49 metus amžiaus, vidutiniškai teko 66.8 gimdymai. Europinėse respublikose gimimai iš 1,000 moterų labai skiriasi nuo aziatinių respublikų. Pvz., Lietuvoj iš 1,000 moterų gimė 60.9 vaikų. Latvijoje — 54.4, Estijoje — 57.9, Ukrainoj 55.3, Gudijoje 55.7, Armėnijoje 84.7, Moldavijoje 75.1, Gruzijoje 69.4 ir Federalinėj Rusijoje 66.8. Tuo tarpu Azerbaidžane gimė 108.0, Uzbekijoje 156.9, Kirgizijoje 131.6, Tadžikijoje 170.6, Turkmėnijoje 158.6, Kazakijoje 94.1.

Imant motinų amžių, vaisingiausi gimdymų metai yra 20-29, liausiai 45-49. Pastarojo amžiaus tūkstančiui moterų Lietuvoj 1973-74 teko tik 0.9 gimdymų, o Tadžikistane — 24. (Duumenys imti iš 1975 Vestnik Statistikos Nr. 12) (Elta)

Dail. V. Kasiulio parodą atidarant, buvo susirinkę šios apylinkės dailininkai. Atsilankė ir latvių dailininkų. Iš k. I-oj eilėj V. Kristolaitytė, O. Paškevičienė, Dagmara Igals, A. Merker, V. Kasiulis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, latvių meno kritikė Eleonora Šturms, A. Staknienė, E. Kepalaitė, II-oj eilėj Č. Janušas, P. Jurkus, J. Bagdonas, M. Paškevičius, R. Viesulas, K. Žoromskis, E. Urbaitytė, A. Elskus, V. Kašuba, J. Sodaitis, M. Žukauskienė, J. Rūtenis, V. Dragūnevičius, G. Dragūnevičienė. Nuotr. Bruno Rozitis

KNYGA, ATSKLEIDŽIANČI SOVIETŲ SĄJUNGOS TIKROVĘ

Ne taip seniai buvo išleista stambi Hendrick Smith knyga "The Russians", susilaukusi aukštų įvertinimų Vakarų spaudoj. Nors veikalas tiesiogiai neličia Lietuvos, tik yra apie ją užsiminimų, tačiau jame aprašoma sovietinė santvarka kietai liečia visą mūsų tautos gyvenimą.

Autoriaus tikslas nėra pateikti rimtą mokslinį veikalą, nagrinėjančią politinę ir ekonominę S. Sąjungos sistemą. Tai grynai žurnalistinis veikalas, lengvai skaitomas ir suprantamas, sąmojingas, bet tuo pačiu labai įžvalgus. Smith knyga pilna visokiųjų nuotykių iš sovietinio gyvenimo, puikiai atskleidžiančių Sovietų Sąjungos tikrovę. Tie anekdotai dar įdomūs tuo, jog autorius, New York Times žurnalistas, grindžia juos begalybe pažiūrų. Disidentai, žymūs menininkai, įtakingi politikai, bei paprasti piliečiai — visi jam buvo prieinami.

Pagrindinė veikalo tema yra tokia: dabartinė Sovietų Sąjungos politinė santvarka tik paviršutiniškai palietė rusų charakterį. Rusai tebėra nedrausmingi, netvarkingi, sukčiųjų prieš valdžią; šilti ir atviri asmeniškose santykiuose, labai linkę į visokių laipsniavimų, mėgstą didingumą, iškilmingumą. Kai kur totalitarinė valdžia iškreipia rusų būdingus bruožus. Mokyklose, kariuomenėj, bendrose išvykose ir kurortuose vyrauja griežta tvarka. Dar nesusidragavę nepasitiki vienas kitu dėl politinių priežasčių. Valdinninkai bei krautuvų aptarnautojai šalti, nemandagūs. Bet ten, kur valdžios galia baigiasi, prasiveržia rusų "pietietiškas temperamentas". Ne sovietinis socializmas tiek paveikia tautą, kiek rusų tautinis charakteris formuoja socializmą Sovietų Są-

jungoj. Tik šis dėsnis įgalina suprasti šiaip nesuprantamus reiškinius "darbininkijos rojų".

Demokratija ir asmens laisvės valdančiųjų negerbiamos dėl daugelio priežasčių. Viena jų — rusų neramus ir chaotiškas būdas, kuris reikalauja stiprios valstybės kontrolės. Kita — tai rusų nepaprastai nerami ir skaudi istorija, kuri juos privedė prie stiprios, centralizuotos valdžios. Ji vienintelė pajėgi apsaugoti kraštą nuo chaoso. Neturėdami demokratinę tradicijų, Rusijos platusi sluoksniškai įartinai žiūri į politines laisves, kuriomis naudojasi Vakarai. Yra net nemaža tokių, kurie trokšta stalininės "stipresnės rankos".

Valstybės centralizacija, sovietų nuvartyta iki kraštutiniškai aukšto laipsnio, yra rusų ir pasaulio nelaimė. Dėl to kenčia pramonės normalus vystymas, žemės ūkis, pagaliau ir piliečių laisvė.

Dar galima pridėti kitą rusam būdingą reiškinį. Caro laikais išvystytas laipsniavimas, titulavimas bei klasių skirtumai ir toliau tebegyvuoja "pažangiausioj pasauly šaly". Smith įtikinamai perduoda eilę stebinančių pavyzdžių. Pažymėtina, jog sovietuose vyrauja visokiųjų titulų manija. Tik kai kuriem piliečiam leista pirkits specialiose krautuvėse, kur būna sunkiai gaunamos prekės, džiaugtis prašmatniom dačom, vairuoti brangius "zil" automobilius. Negana to. Šios privilegijos griežtai paskirstytos pagal rangą; tuo rūpinasi net speciali valdžios įstaiga — tų reikalų vadovybė. Juo aukštesnė ir šviesesnė asmenybė juo daugiau privilegijų jai skiriama.

Knyga išleista 1976, Quadrangle I, The New York Times Book Col, 527 psl. (Elta)

PASISAKOMA ŽMOGAUS TEISIŲ KLAUSIMAIS

Jungtinių Amerikos Valstybių Katalikų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Joseph Bernardin rugsėjo 16 spaudoj paskelbė dokumentą, kuriame Konferencija pasisako kai kuriais šių dienų klausimais. Tame pačiame dokumente tais klausimais pateikiami respublikonų ir demokratų partijų platformų pareiškimai.

Konferencija prašo, kad JAV savo užsienio politikoje daugiau dėmesio skirtų žmogaus teisių apsaugojimui.

Demokratų partijos platforma pasisako, kad JAV turėtų nesi-varydamos dėti diplomatinės pastangas, jog žmogaus teisės būtų gerbiamos tuose kraštuose, kurie iš JAV gauna šalpos.

Respublikonų partijos plat-

forma šiuo klausimu nepasisa-

sako. Demokratų partija savo platformoj pažymi, kad visa parama būtų nutraukta visom valdžiom, kurios naudojasi slapta politika, kalina žmones, nepasakiusios už ką, ir praktikuoja žmogaus kaninimą. Specifiškai minima, kad Amerika turėtų pasisakyti prieš žmogaus teisių sisteminį varžymą kai kuriuose Lotynų Amerikos kraštuose.

Respublikonų platformoj šiuo klausimu nepasisakytą.

JAV Katalikų Konferencija reikalauja sumažinti JAV karinę pagalbą Pietų Korėjai, nes to krašto režimas per daug varžąs žmogaus teises.

Demokratų platforma pareiškia, kad reiktų iš Pietų Korėjos pasitraukti... kad "mes apgailestaujam žmogaus teisių paneigimą tiek Pietų, tiek ir Šiaurės Korėjoj".

Respublikonų platforma reikalauja, kad JAV karo daliniai Pietų Korėjoj pasiliuktų, kol gresia pavojus iš Šiaurės Korėjos. Kaip Pietų, taip ir Šiaurės Korėjos valdžias JAV-bės turėtų įtaigoti, sako respublikonai, kad šie kraštai įvestų vidaus reikalų politiką, vedančią prie pagrindinių žmogaus teisių išplėtimo.

ALBINUI BARANAUSKUI PASKIRTA LIET. RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJA

Lietuvių Rašytojų Draugijos 1000 dol. premija rugsėjo 30 Washington paskirta rašytojui Albinui Baranauskui už knygą "Rudenys ir pavasariai".

Premijos komisiją sudarė Jurgis Blekaitis, Gražina Krivickienė, Alfonsas Nyka Niliūnas, Antanas Vaičiulaitis, dr. Vitolis Vengris. Jie vertino 1975 metais išleistas grožinės literatūros knygas. Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas.

JI PARODĖ MŪSŲ GYVASTINGUMĄ

Penktoji lietuvių tautinių šokių šventė praėjo su dideliu pasisekimu. To pasiekėm visų bendru darbu ir nuoširdžiomis pastangomis.

Prezidento Fordo buvimas šventės garbės globėju buvo pirmas toks atvejis mūsų švenčių rengimo istorijoje. Jo žmonos Betty Ford, Illinois gubernatoriaus D. Walker su žmona, senatoriaus C. Percy su žmona, Chicagos burmistro atstovo Reilly, dr. M. Kuropo, kongresmanų E. Derwinskio ir M. Ruso su žmonomis, vyskupų V. Brizgio, A. Deksnio, generalinio Lietuvos konsulo dr. J. Žmuidzino ir visų kitų garbės svečių dalyvavimas dvigubai pakėlė šios šventės reikšmę. Jiem priklausė didelė šventės rengėjų padėka.

Kartu tenka prisiminti, kad šventės darbuose labai daug prisidėjo generalinė Lietuvos konsulė J. Daužvardienė, tačiau, vykdamą į šventės atidarymą, susižeidė ir nebegalėjo šventėje dalyvauti. Su užuojauta jai dėkojam už visokią talką.

Betty Ford ir kitų aukštųjų valdžios narių atkvietimas į šventę pareikalavo daug planavimo ir daug pastangų iš šventės komiteto įgaliotinio Valdo Adamkaus. Jis savo pareigas, talkininkų padedamas, puikiai atliko; už tai jam labai dėkojam. Ačiū ir visiems kitiems šiame reikale talkinusiems, ypač JAV LB krašto valdybai. Už šventės oficialų atidarymą dėkojam PLB pirm. Br. Nainiui ir už jos uždarymą JAV LB pirm. J. Gailai.

Didelė padėka priklauso vysk. V. Brizgiui už iškilmingų pamal-

dų laikymą ir pasakytą kalbą šventės atidarymo metu. Didelis ačiū vysk. A. Deksnui už labai prasmingo pamokslą pasakymą, Šv. Kryžiaus parapiršo klebonui, Dainavos ansamblui, muz. A. Jurgučii, sol. D. Stankaitytei ir muz. M. Mondeikaitei-Kutz už iškilmingą šventės religinę dalį. Ačiū ir kun. A. Trakiui už iškilmingas pamaldas Tėviškės bažnyčioje.

Ačiū tariam ir Jaunimo Centro vadovybei, nes čia nuolat vyko šventės repetitijos ir posėdžiai. Labai svarbų, mėnesį prieš šventę užbaigtą, šventės bilietų platinimą be atlyginimo atliko Marginių prekybos savininkė agr. I. Sinkevičiūtė. Jai nuoširdžiai dėkojam. Padėka priklauso ir banketo bilietus platinusiai A. Mažeikienei ir Paramos prekybai, šokių vakaro bilietus platinusiai S. Bacevičienės prekybai, leidinius platinusiai J. Vaznelio prekybai. Didelis ačiū visiems šventės aukotojams, loterijos rengėjams ir dalyviams, šventę sveikinusiam apmokamais skelbimais leidiny. Visa tai šventei sudarė tvirtą

finansinį pagrindą. Nuoširdžiai ir broliškai dėkoju visiem Chicagos skaučiams, skautų tuntam, jų vadovybėm už tvarkos palaikymą šventėje.

Du tūkstančiai šakėjų iš JAV, Kanados, Anglijos ir Venecuelos puikiai atliko šventės programą. Jiem ir vadovėm-am, Tautinių Šokių Institutui, programos direktorei G. Gobienei ir jos padėjėjam tariam nuoširdų ačiū.

Muzikinė šventės dalis visiems paliko gražiausius prisiminimus. To buvo pasiekta dirigentų muz. A. Mikulskio, muz. A. Jurgučio, šventės muzikinio direktoriaus A. Modesto pastangomis, šventės jungtinio choro narių dėka, orkestro ir ypač lietuvių liaudies instrumentų 58 asmenų ansamblio šauniu pasirodymu, nes buvusios šventės tokio skaičiaus neturėjo. Jiem priklausė rengėjų didžiausia padėka. Didelis ačiū visiems globėjusiems šokėjams ir muzikantams, ypač Anglijos ir Venecuelos lietuvių klubam Chicagaj.

Laisvojo pasaulio lietuvių spauda daug rašė apie penktąją tautinių šokių šventę, ją išgarsindama, apie ją informuodama kartu su Lietuvių TV ir radijo stotimis. Už visa tai rengėjai yra

labai dėkingi. Padėka priklauso amerikiečių televizijos stotim, šventę parodžiusiom visam kontinentui ir jų spaudai, šventę plačiai paminėjusiai. Didelis ačiū ir intensyviai dirbusiem šventės informacijos komisijos nariams.

Galutinė padėka priklauso visiem bendradarbiams — komitetoto nariams, su jais kartu dirbusiem jų šeimos nariams ir visiem atėjusiems į talką šiam dideliui darbui atlikti. Į šventės rengimą buvo įjungti šimtai asmenų. Jų čia suminėti neįmanoma. Jiem priklauso didelė rengėjų ir visos lietuvių bendruomenės padėka. Šiame milžiniškame darbe pasitaikė ir nesklandumų, dėl kurių visus atsiprašom.

Šis didelis šventės suorganizavimas ir pravedimas gražiai pavyko sujungus daugelį rankų ir dar daugiau širdžių. Penktoji tautinių šokių šventė labiau sujungė visus lietuvius plačiam pasauly, pakėlė mūsų tautinį entuziazmą ir parodė mūsų tautinę vienybę. Ji parodė kitiems mūsų gyvastingumą, padėką bei lojalumą Amerikai ir mūsų nesibaigiančias pastangas siekti laisvės Lietuvai.

Bronius Juodelis
Šventės komiteto pirmininkas

IR OKUPUOTOJ LIETUVOJ PRADĖTI MOKSLO METAI

Valstiečių Laikraštis (rugsėjo 4) aprašo, kokios iššlėms įvyko Kauno ir Vilniaus aukštosiose mokyklose, pradedant naujus mokslo metus. Kauno Medicinos instituto studentai ir dėstytojai susirinko į instituto aktų salę, kur įvykęs iškilmingas moksline tarybos posėdis. Pirmiausia krinta į akis, kokie "mokslineikai" buvo susodinti į to posėdžio prezidiumą: P. Griškevičius — kompartijos centro komiteto pirmasis sekretorius, V. Mikučiauskas — partijos Kauno miesto komiteto pirmasis sekr., J. Aničas — kompartijos mokslo ir mokymo įstaigų skyriaus vedėjas, H. Zabulis — aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministeris, M. Zaikauskas — sveikatos apsaugos ministerio pirmasis pavaduotojas ir "kiti atsakingi partiniai, tarybiniai, profesijungų, komjaunimo darbuotojai, moksline tarybos nariai". Būdinga, kad nerandama reikalo nė moksline tarybos narių pavardžių paminėti, — jie anonimiškai suplakami su pačiais žemaisiais partijos pareigūnais. Tik iš tolimiesio aprašymo paaiškėja dabartinė instituto vadovybė: rektorium yra prof. Z. Januškevičius, o prorektorium mokslo reikalams doc. V. Kuzminskas. Žinoma, susirinkę į tokį posėdį turėjo išklausyti ir kompartijos vyriausio pareigūno P. Griškevičiaus kalbą. Padėkos žodį partijai ir vyriausybei tarusi studentė B. Rudzinskaitė. Pagaliau buvusi duota apyskaita ir apie studentų atliktus darbus už instituto ribų vasaros atostogų metu. Tie darbai vadinami studentų trečiuoju semestru. Garbingą praeitį turintis Vilniaus universitetas okupantų leksikone virto į Vilniaus Darbo Raudonosios Vėliavos ordino Valstybinį V. Kapsuko universitetą. Jo studentai tą dieną buvo suvaryti į sporto rūmus. Nuostabu, kad šiose iššlėmėse žymiai mažiau dalyvavo

aukštųjų kompartijos pareigūnų. Svarbiausiu jos atstovu ir kalbėtoju buvo okupuotos Lietuvos aukščiausios tarybos prezidiumo pirm. A. Barkauskas. Studentus sveikines ir universiteto komjaunimo komiteto sekretorius H. Ramonas. Pats universiteto rektorius prof. J. Kubilius turi Socialistinio Darbo Didvyrio (viskas rašoma iš didžiosios ri raidės!) ordiną, todėl, matyti, jam buvo patikėta mokyklos personalą bei studentus pasveikinti ir "partinio komiteto ir visuomeninių organizacijų vardu". Ir čionai studentė R. Borisaitė turėjo padėkoti "partijai ir vyriausybei už jaunimui sudarytas puikias sąlygas mokytis". Iš studentų statybos būrių pranešimų sužinom, kad vasaros metu jie dirbė ne tik vietos ūky, bet ir "Jakutijoje, Smolensko srity, Stavropolio krašte" ir kitose vad. liaudies respublikose. Vadinasi, studentai ir toliau verčiami važiuoti darbam į tolimąsias Rusijos sritis, nors spaudoj nusiškundžiama, kad Lietuvoj trūksta darbo jėgos. Pačiame Vilniaus universitete studijuoją šiais mokslo metais 16,000 studentų (nepasakoma, kiek iš jų yra studijuojančių neakivaizdiniu būdu).

Su kompartijos palaiminimu mokslo metus pradėjo ir kitos okupuotos Lietuvos aukštosios mokyklos. (1) Kauno politechnikos institutas (vadinamas Antano Sniečkaus vardu). Jo rektorium yra prof. M. Martynaitis, o studentų esą daugiau kaip 15,500. Jis ruošias 42 specialybių inžinierius. (2) Lietuvos Veterinarijos akademija. Aprašant akademijos veiklą, pažymima, kad ji ruošianti jau keturis dešimtmečius (atseit, nuo 1936 metų) žemės ūkiui aukštą kvalifikaciją specialistus, o pokarniais metais jų jau išleidusi 3,900. Jos rektorius — J. Šulskis. (3) Lietuvos Žemės ūkio

akademijos studentams Noreikiškėse (buv. dr. P. Karvelio ūky) perduotas naujas 469 vietų bendrabutis ir baigiamos statyti patalpos pačiai akademijai praplėsti. Jos rektorium yra doc. J. Dromantas. (4) Vilniaus Inžinerinis statybos institutas, veikiąs Vilniaus pakraštį, taip pat metus pradėjęs su praplėtais studentų bendrabučiais ir naujais laboratorijų rūmais. Jo rektorius — prof. A. Čyras. (5) Vilniaus Pedagoginis institutas. Jis ruošias 16 specialybių vidurinėm mokyklom mokytojus ir esąs "pagrindinė respublikoj pedagogų kadry kalvė". Turėdamas tos kalvės paskirtį, pats instituto rektorius V. Uogintas aiškines studentams ir pedagogams "apie didžiulę Tarybų S-gos kompartijos XXV suvažiavimo nutarimų reikšmę, sprendžiant liaudies švietimo problemas".

Žinoma, ir šių visų mokyklų susirinkimuose studentai turėjo duoti vasarą atliktų darbų apyskaitą. Tik nepasakytą, ar ir jie buvo siunčiami darbam į tolimąsias Rusijos sritis. Pagaliau visų Kauno aukštųjų mokyklų pirmakursiai studentai buvę susirinkę manifestacijai į J. Janonio aikštę. Juos ir vėl pasveikinę gausūs partijos pareigūnai ir, žinoma, priverę pagarbinti V. Leniną: jo paminklo papėdėje, buv. Karo Muziejaus sodely, skambant muziejiaus bokšto varpam, jie turėjo padėti "rudens gėlių puokštes".

J.P.

IS L.K.B. KRONIKOS

Radviliškis. 1975 lapkričio mėn. į Radviliškio bažnyčios chorą atėjo kelios vid. mokyklos mokinės. Apie tai sužinojo mokyklų vadovybė. Valsiūnienės vardo vid. mokyklos mokslo dalies vedėjas Venclova, pionierių vadovė Mackevičienė, klasės auklėtoja Žukauskaitė, pasikvietė VII klasės mok. Ireną Kauneckaitę, klausinėjo, kodėl ji einanti į bažnyčią, giedanti chore ir t.t. Mokytojai siūlėsi mergaitę nuvesti į šokius, į kiną ir į kitas pramogas, kad tik neitų į bažnyčią.

Radviliškio II-osios vid. mokyklos VIII kl. mokinę Oną Poškaitę pasikvietė auklėtoja Monkienė ir teiravosi apie bažnyčios ir choro lankymą. Mokinė neišsiginė ir drąsiai atsakinėjo. Ir ją auklėtoja žadėjo vesti į kiną ir į šokius.

Radviliškio rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Krikštanas išsikvietė Radviliškio kleboną kun. J. Vaičelių dėl moksleivių, lankančių bažnytinį chorą.

Skaityk ir platink Darbininką!

DOVANA — I. VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, specialus įpakavimas, žemos kainos. Siuntiniai gali būti įvairaus dydžio (net ir vokuose — banderolėmis). Negalint atvykti, gavę užsakymą, sudarome pageidaujamo daiktų siuntinį. Mūsų įstaigoj gaunamos visos siuntiniam prekės žemomis kainomis. Darbo valandos nuo 12 iki 6, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 iki 6, šeštadieniais nuo 10 iki 5. Sekmadieniais ir pirmadieniais patarnaujama iš anksto susitarus telefonu. Tel. 296-5250. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Namų tel. 296-5359.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM

89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountain-side, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 84-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 296-1600, namų tel. TW 7-3061.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdėdam naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilio, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnones medžiagos jūsų artimiesiems — im-pcrtuotos ir vietinės. Vilnones medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnones skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

DALĖS POVILAUŠKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiuro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

SPARTA—Rašomos mašinelės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškų katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimą pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y., 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvioms ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzmuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurioj miesto daly.

Jau gaunama anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

Agronomės Izabelės Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Užsakymus siųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Užsakymam naudokite šią atkarpą:

Užsakau "Lithuanian Cookery" egz. už dol.
Persiuntimas

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Penktojo tautinių šokių šventėje eina Chicagos aukštesnioji liuanistinė mokykla. Nuotr. A. Šeštoko

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Žvilgsnis į kariuomenės šventę

Lapkričio 23 minime Lietuvos kariuomenės šventė — tą dieną buvo išleistas pirmas įsakymas Lietuvos kariuomenei. Diena surišta su mūsų nepriklausomybės atstatymu, primena mūsų laisvės karus, primena nepriklausomos Lietuvos kariuomenės pulkus.

Šventė dar toli. Rodos, nevertėtų apie tai rašyti. Šiuo tarpu norima pakalbėti apie pasirengimą, kad toji šventė būtų ir iškilmingesnė ir prasmingesnė.

Pirmiausia reikia paliesti klausimą, ar iš viso tokia šventė reikalinga. Ką gero davė ta Lietuvos kariuomenė?

Atsakome trumpai. Davė daug. Ji lietuvių tautą labiau sujungė, sudrausmino, parengė sunkiem ateities laikam, įdiegė daugiau patriotizmo, sveiką ugde jaunimą. Pažiūrėkime į Izraelį. Ten suvažiuoja žydai iš įvairiausių kraštų, ir kariuomenė juos sulydo į vieną. Ten ir moterys turi tarnauti kariuomenėje, nes ir jas reikia sulydyti į vieną. Ir jos, išėjusios iš privalomos tarnybos į alstybei, pasidaro socialinės, labiau vertina bendrus reikalus, moka labiau pasiaukoti tautos labui.

Taigi, minėkime kariuomenės šventę ir jai pradėkime rengtis jau dabar. Bet ar negalime tos šventės pagilinti nauju aspektu, ar negalime drauge prisiminti partizanų?

Juk iš Lietuvos kariuomenės buvusių karių-kareivių ir karininkų — ir išaugo daugiausia partizanų. Jie sudarė branduolį visam partizaniniam judėjimui, ilgam ir sunkiam karui. Kokia tai buvo didvyriška epocha. Koks heroizmas. Kiek pareikalavo aukų. Epochą paliko savo dainas, savo legendas. Mes turime daug visokių švenčių, pavidėtų iš tradicijos. Bet niekur nesame įdėję didvyrių partizanų pri-

siminimo. Jis labai tiktų prijungti prie kariuomenės šventės, prie kariuomenės prisiminimo.

Pavergtame krašte Lietuvos kariuomenė visai neprisimenama. Net istoriniuose muziejuose nėra pėdsakų, kad buvo tokia Lietuvos kariuomenė.

Suprantama, ten ir taurieji partizanai vadinami banditais. Jų kapai yra slapti. Tik rudens naktų gūdumoj juos aplanko arsimieji, pagerbdami žuvusius. Mes juos prisiminkime savo salių šviesoj, laisvėj, parodykimesavo jaunimui.

Paprastai tokiuose minėjimuose pasakomas bendras sakiny — pagerbkime žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Į tą sakinį, žinoma, viskas sutelpa: ir partizanai, ir kariškiai. Bet to dar per mažą. Išryškinkime vieną kitą partizano vėidą, priskinkim vieną kitą žygį.

Paprastai kariuomenės minėjimus rengia ramovėnai. Tegu jie rengia ir toliau. Būtų gera, kad mėgintų įtraukti jaunąs pajėgas. Įtraukime jaunimą į programą. Duokime deklamuoti eilių. Šios rūšies poezijos labai daug. Lengva bus surasti.

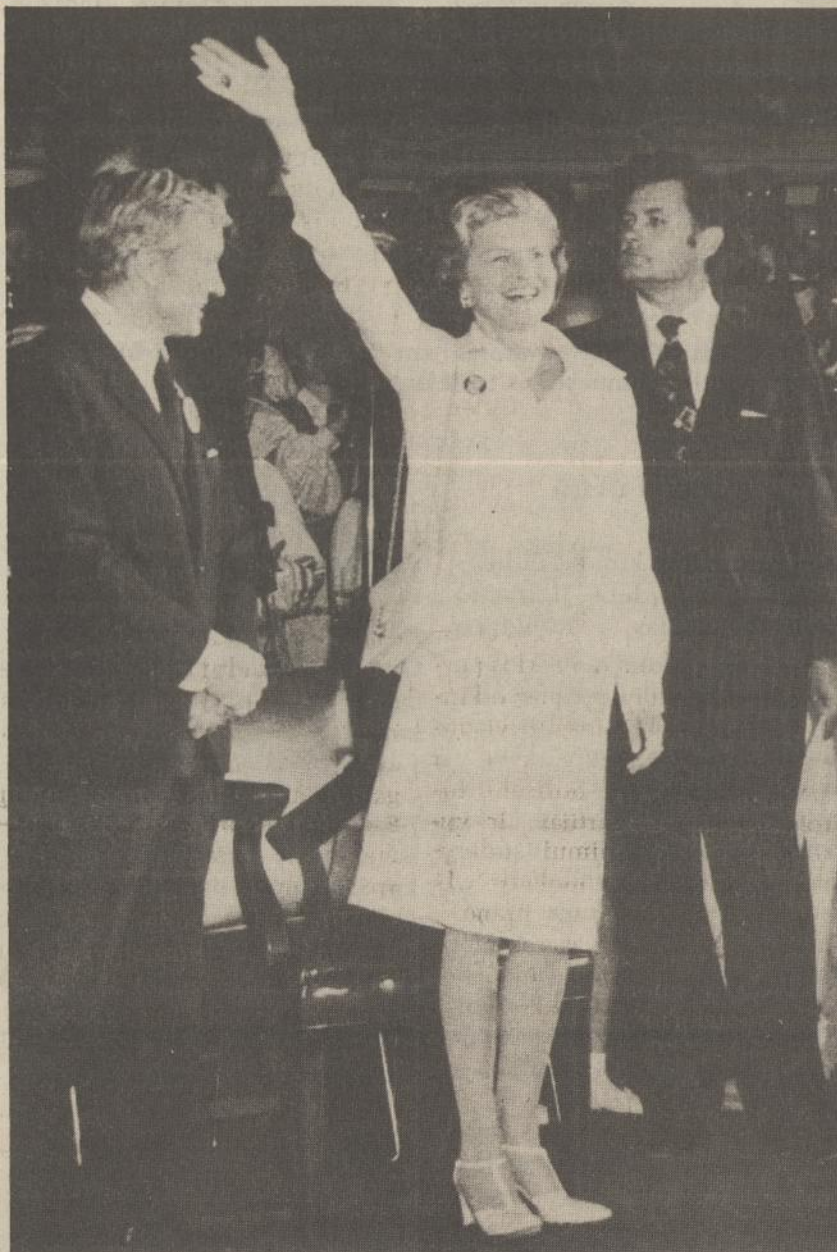
Tegu jaunimas išmoka partizaninių dainų. Jas bus lengva įtraukti į programą. Tegu jaunimas paskaito ištraukas iš Dūmanto knygos "Partizanai".

Paraginkime, kad ir atskiros organizacijos paminėtų šią šventę. Tai gali padaryti savo susirinkimuose, sueigose. Ir čia priktų eilėraščiai, dainelės, skaitiniai iš partizaninių raštų.

Tegu prisimena ir mokyklos istorijos ar lietuvių kalbos pamokose. Paprastai vadovėliuose yra ir paveikslukų, skaitinių, kurie duos progos pakalbėti reikiama tema.

Taigi, jau dabar pradėkime rengtis kariuomenės šventei, nes darbo gana daug.

Jau vien mano vardų ir pavardės derinys pasako, kas aš esu: lietuvis ir skotas. Mano dvigubas vardas — Kenneth Kazimieras — buvo parinktas, kad būtų pagerbtos abi mūsų šeimos pusės. Mano kraujas, paveldėjimas ir prigimtosios teisės atėjusios iš šių dviejų gražių kraštų. Dviejų tautų derinys padarė mane tuo, kuo esu. Kol buvau mažas, augau didesnės motinos giminės, Matukų, iškaj. Jie man įdiegė stiprią ir gilią meilę Lietuvai. Nuo pat mažens buvau prisisunkęs pasididžiavimo savo lietuviybe. Buvau lietuvis. Buvau lyg vaikas, kuris gimdamas prarado savo motiną. Niekad jos nematęs, pažino ją savo širdim, nes ji jam tą širdį buvo davusi. Ji jam davė kraują, gyvybę ir visą, kas jį sudaro. Ir jis yra iš jos. Ir tam tikru būdu — jis yra jina. Augdamas jis trokšta sužinoti vis daugiau ir daugiau apie ją, tą savo motiną. Tada jis pajunta, jog iš tikrųjų jie ir buvo visą laiką neatskiriama kartu. Jis savo motiną myli, nors niekad su ja ir nėra susitikęs.

Penktojo tautinių šokių šventėje iš k. Illinois senatorius Charles H. Percy, Mrs. Betty Ford ir Valdas Adamkus. Nuotr. Z. Degučio

LIETUVIŠKO KAMIENO ATŽALA

Aš esu Kazimieras — Kenneth John Stewart iš Švento Charles Borromeo seminarijos ir Švento Andriejaus parapijos Philadelphijoje...

Tokia mano meilė Lietuvai. Žinoma, aš gimiau čia. Čia džiaugiuosi laisve, nors ji dabar ir yra moraliai apribota šio krašto, kuris legaliai leidžia ir net padeda klestėti tokiems laisvei prieštaraujantiems veiksmai, kaip negimusių kūdikių žudymas. Vis dėlto šiame krašte galiu naudotis tikėjimo, spaudos ir kalbos laisve, galiu viešai ir drąsiai reikšti savo nepasitenkinimą, jei to panoriu. Šis kraštas tuo didis, kad jis susidaręs iš daugybės skirtingų, laisvę mylinčių žmonių ir iš skirtingų kultūrų. Mano paties kraujas ir paveldėjimas atplaukė iš Lietuvos. Kasmet vis stipriau ir stipriau pamilstu tą paveldėjimą. Ne, aš nepamirštu ir šio krašto, bet todėl, kad esu vaisius šimtmečių darbo ir mei-

lės ir heroizmo Lietuvos, kad esu vaisius pralieto kraujo ir skausmo jos žemėje ir jos tradicijų — todėl priklausu Lietuvai.

Prieš 1960-tuosius metus Amerika vaizdavosi esanti lydyimo katilu. Atsimenu, kaip man valdiškoj pradžios mokykloj pasakojo, kad gyvenu šiame didžiuliam lydyimo katile, kurin sueina visa, kas yra skirtingo, o išsina visiškai suvienodėję. Tačiau anie mokytojai niekad man neišaiškino, ką tai iš tikrųjų reikšė. Ir, žinoma, aš įsivaizdavau tokią didžiulę ištirpusių vyrų ir moterų pliurzę. Visi jie lipo į tą katilą, apsiėmę tautiniais drabužiais, dainuodami ir šokdami tautinius šokius, šnekėdamiesi savo kalbomis. Kai katilas pagaliau buvo paverstas, iš jo dribo pilkas nelaimingas marmalas. Nebuvo muzikos, nebeliko jokių skirtumų. Visi dabar buvo vienodi, ir — nebebuvo nieko. Tie beveidžiai žmonės stoviniavo nelaimingi ir po kiek laiko pasidarė labai pikti, nes jiems buvo nusibodęs gyvenimas. Nebesidomint nei gyvenimu, nei savim pačiais, nei kitais, atsirado neapykanta ir nesutarimas.

Kai lankiau mokyklą, vaikai sakė, kad mano namuose juokingai kalbama, ir jie šaipėsi iš mūsų "juokingų" vardų. Sakė, kad mes svetimai elgiames, bet kad greit iš viso to išaugsim, suamerikonėsime ir pasidarysim normalūs. Kaimynystėje gyveno daug amerikiečių protestantų, kurie sakė, kad katalikiškoji mūsų šeimos dalis yra antiamerikietiška, nes popiežius ir Romos Katalikų Bažnyčia stengiasi perimti visą pasaulį ir Ameriką. Tai kvaila, neracionali galvosena, kuri buvo stipriai įsišaknijusi tada; tebėra jos ir dabar. Būti amerikiečiu reikšė, kad žmogus turi visiškai atmeti savo kraujo ir tautybės ryšius ir tapti anglišku.

Štai aš ir noriu pasakyti, kad nesam joks lydyimo katilas, ir, etiškai, moraliai, ar krikščioniškai žiūrint, geriau nė nesistenkim tokiu tapti. Lydyimo katilo ideologija išgalvota vienos žmonių grupės tam, kad perkeistų visas kitas grupes pagal savo kurpalį. Jei atsimenat, Hitleris bandė tai pasiekti tikrai plačioj ir stiprioj plotmėj. Nesakau,

kad turim kitą Hitlerį, bent jau ne šiame krašte, tačiau ir mūsų lydyimo būdas yra subtilus metodiško kitų niekinimo procesas. Jis pastato vieną etniškumą virš kitų ir prieš kitus. Todėl nei pavienis žmogus, nei žmonių grupė neturi jokių būdų leisti būti sulydomi į tą produktą, kurio lydytojai tikisi. Žmogui turi būti leidžiama laisvai siekti to, kas jį padarytų toki, koku jis nori būti. Jungtinės Amerikos Valstybės visada palaikė vieną kalbą prieš visas kitas. Tiesa, reikia vienos valstybinės kalbos oficialiam reikalui, tačiau negalima leisti, kad visos kitos kalbos būtų visai iš gyvenimo išstumtos.

Mes matom, kaip šaipomasi iš žmogaus, kuris kalba rytinės Europos ar itališku akcentu. Į tokių žmogų žiūrima iš aukšto, jis laikomas kvailu ar "cute" (tai labai įprastas būdas žmogų visiškai suniekinti). Mokyklose mokoma tik apie keletą išrinktųjų kultūrų: prancūzų, vokiečių ar ispanų kalbos bei Anglijos ir Ispanijos istorija. Ar girdėjom, kad mūsų gimnazijose kas būtų mokę lietuvių, lenkų, ukrainiečių ar graikų kalbų, ar kad būtų dėstoma Rusijos ar Lietuvos istorija?

Visa ši žmogaus išgalvota lydyimo sistema privedė individus, o vėliau ir visą kraštą prie baisaus nepasitenkinimo savim. Toji sistema privalo būti sunaikinta, kol ji nespėjo mūsų nuvesti į dar didesnę neapykantą ir smurtą. Gal ir nesąmoningai, tačiau kiekvienas iš mūsų esam nukentėjęs nuo tos sistemos, prarasdami dalį savo orumo ir pilnutinio žmogishumo. Turėtų būti sukurta "kultūrinė demokratija", arba virimo katilas (stew pot), kad pakleistų senąjį lydyimo katilą. Tokioj sistemoj kiekvienas žmogus būtų priimtas tokiu, koks jis yra, ir dar būtų skatinamas ugdyti savo tradicijas ir kultūrą. Tai ne tik padėtų pačiam individui, bet ir pozityviai veiktų visą tautą. Virimo katile visos daržovės išlieka savim, ir, priedo, kiekviena jų savo skoniu pajavirina visą virinį. Tautos atveju visi praturtėja nuo tų visų skirtingų kultūrų skonio.

Lydyimo katilo tauta išugdė dirbtinę kultūrą, kurioj nė vienas nežino, kuo jis yra ar kur jo vieta kitų tarpe. Tokia kultūra nepalieka vietos žmogaus tradicijom ir tautiškuumui, neleidžia jiems vystytis. Ji paneigia visus tuos dalykus, kurie padaro

(nukelta į 5 psl.)

EVOLIUCINIO
MADINGUMO
ĮVAIROVĖS

DR. TOMAS ŽIURAITIS, O.P.

14

Jeigu atkreipsime dėmesį į tai, kad jaunų beždžionių smegenų kiekis nedaug skiriasi nuo (žmonių) vaiko smegenų kiekio; jeigu išgilinsime ir į tai, kad didžiausia beždžionė neturi smegenų daugiau, negu mažas (žmogaus) vaikas, nors tokia beždžionė turi tokius tvirtus dantis, kaip ir jautis, tai galėsime lengvai pastebėti, kad beždžionės brendimas nuo tam tikro laiko pradeda vykti visai priešinga kryptimi, negu (žmogaus) vaiko brendimas.

Kaip matome, iš beždžionės brendimo, "žmogėjimo" niekada neišsivystys žmogiškas kūnas, jei taip būtų leistina pasakyti, nekalbant jau apie žmogaus išsivystymą iš beždžionės ar iš bet kokio gyvulio. Kitaip sakant, kūdikiui augant, didėja jo smegenys; beždžionei augant, didėja jos žandikauliai. Kadangi, beždžionei augant, nedidėja jos smegenys, tai neįmanomas dalykas, kad beždžionė galėtų kada nors prilygti

žmogui, o juo labiau virsti žmogumi. Kiek tik nori, yra ir kitokių faktų, rodančių, kad negali būti rimtos kalbos apie žmogaus išsivystymą iš beždžionės arba, jei norime, beždžionės vartimą žmogumi, veikiant vadinamiesiems beždžionės "žmogėjimo" procesams. Turėdami mintyje visai tai, kas iki šiol pasakyta apie beždžionišką kriterijų, esmingą evoliucionistų samprotavimams, turėtume prileisti (vardan beždžionės panašumo į žmogų), kad žmogus išsivystė iš beždžionės. Žinoma, tokia prielaida reiškia biologišką absurda, aiškiausią nesąmonę, kurios nepateisins nei vadinamieji beždžioniški primatai su savo hominidais ir hominoidais, nei "evoliucijos teorija", nors ji "priimama kaip mokslinis faktas", neturinti jokių faktų, kaip tai liudija pačios beždžionės — mėgstamiausi evoliucionistų gyvuliai.

cb) Nuolat stokojančios evoliucinės "grandys", prieš tuks-

tančius ar milijonus metų palaidotos žemės sluoksniuose, virtusios fosilijomis. Fosilijos (lot. "fossilis" — iškastas) — tai iškastiniai tolimų geologinių epochų augalai, gyvūnai, žmonės arba jų fragmentiniai likučiai, rasti žemės sluoksniuose labai pakitusiu, dažniausiai "suakmenėjusiu" pavidalu.

Tai pačios svarbiausios — fosilinės evoliucinės "grandys", skirtingos nuo vadinamųjų "gyvųjų fosilijų", kurių esą ir šiandieną: pvz., didžiulė žuvis manta ("Manta birostris"), turinti labai plačią, pusantro metro pločio ir pusės metro aukščio gerkle; pačios žuvies ilgis — apie 3 metrus, uodega siaura (panaši į labai ilgą rykštę, turi du didelius ir plačius "sparnus"); vietoje dantų — ilgos, siauros išilginės plokštelės, lenktos kampu į vidų; sveria apie 2 tonas. Ši žuvis pagauta Pietų Afrikos pakrantėse. Mokslininkai buvo "įrodę", kad mantos, kaip ir latimerijos (tebeplaukiojančios Pietų Afrikos pakrantėse), išnyko maždaug prieš 90 milijonų metų...

Evoliucionistams labiausiai rūpi fosilinės evoliucinės grandys, nes tik jos geriausiai parodančios pereinamąsias evoliucines formas, laipsniškai ir nenutrūkstamą vienas iš kito organizmų išsivystymą.

Visa bėda betgi yra tai, kad tas evoliucionistų rūpestis neturi jokio pagrindo. Visiškai be reikalo jie tebesvajuoja apie fosilines ar nefosilines (gyvasias)

evoliucines grandis. Žemės sluoksniuose yra palaidoti arba augalai, arba gyvūnai, arba žmonės, o ne vadinamosios evoliucinės grandys — nebūti dalykai, remiami evoliucionistų prasimanymo, savęs ir kitų apgaudinėjimo tų vadinamųjų grandžių klausimais. Kaip galima stokoti nebūty, prasimanytų ir net visiškai neįmanomų dalykų — evoliucinių "grandžių"? Kaip negali būti vienas iš kito organizmų išsivystymo, taip negali būti ir evoliucinių grandžių.

Ir vis dėlto evoliucionistai kalba apie tų grandžių stokojimą, kuris anksčiau ar vėliau bus pašalintas, paleontologijos ir paleoantropologijos mokslams padarius dar didesnę pažangą.

Štai Neandertalio žmogus, arba neandertalietis, kuris rodo tokios pažangos nemažą laimėjimą. Evoliucionistų išmone, neandertalietis esąs evoliucinė grandis tarp (beždžionės) pitekanthropo ir šiuolaikinio žmogaus. Tai ir esąs tos pažangos nemažas laimėjimas, kurį mūsų enciklopedijos bendradarbis kukliau apibūdina šitaip: "Neandertalietis žmogus (Homo Neandertalensis) spėjamas žmogaus prototipas; pirmą kartą žmogus, gyvenęs žemėje prieš 100,000 (pagal kitus — prieš 160,000, 200,000 — T.Ž.) metų, kurio griaučiai rasti Vokietijoje Neandertalio apylinkėse. N.ž. griaučius 1856 surado J. C. Fuhlrott, o 1864 anglų anatomas King

pripažino n.ž. atskiros, į žmogų panašios grupės atstovu. Spėjama, kad tai esanti pereinamoji stadija (evoliucinė "grandis" — T.Ž.) iš pitekanthropo į žmogų, nors ligšiol dar įrodymų tam dar nėra..." (LE, XX, 113).

Keistas dalykas: iš vienos pusės evoliucionistai nuolat stokoja evoliucinių "grandžių", o jau iš kitos pusės jie tariasi suradę bent vieną evoliucinę grandį tarp (beždžionės) pitekanthropo ir šiuolaikinio žmogaus. Vieni jų tokią evoliucinę "grandį" laiko faktu, o kiti čia spėjiojimais guodžiasi, vis dėlto siedami neandertalietį su tokia evoliucine "grandimi". Vieni ir kiti nelaiko neandertalietis žmogumi tikrąja to žodžio prasme. Todėl ir spėjama, kad neandertalietis — tai esanti pereinamoji stadija iš pitekanthropo į žmogų, nors ligšiol dar įrodymų tam dar nėra. Netiesia!

Neandertalietis yra iškastinis žmogus tikrąja to žodžio prasme (Pierre M. Boule, Henri V. Vallois ir kiti). Neandertalietis, kaip ir kiekvienas iškastinis (fosilinis) žmogus, yra "besmegenis". Todėl mokslininkai, kritiškai svarstydami neandertalietis prigimties problemą, sprendžia apie jį iš jo kaukolės apimties vidurkio ryšium su šiuolaikinio žmogaus kaukole apimties vidurkiu, išreikštu kubiniais centimetrais.

Tų vidurkių dažniausiai sutinkamas santykis yra toks: nean-

dertalietis kaukolės vidurkis — maždaug 1450 kubinių centimetrų, šiuolaikinio žmogaus kiauš — 1350 kub. centimetrų.

Tuos vidurkių duomenis turi pripažinti ir Encyclopedia Britannica bendradarbiai, rašydami antropologijos klausimais, bet neužmiršdami ir evoliucinio madingumo (Encyclopedia Britannica, 1960, II, p. 52). Taigi neandertalietis kaukolės apimties vidurkis yra maždaug 100 kub. cm didesnis net už šiuolaikinio žmogaus kiaušio apimties vidurkį.

Tiesa, kai kurie mokslininkai evoliucionistai prileidžia, kad iškastinės beždžionės pitekanthropo kaukolė siekianti tarp 775 ir 900 kubinių centimetrų! Ir tokia perdėta prielaida nepadaro pitekanthropo, kaip ir bet kokio gyvulio, vadinamosios evoliucijos grandimi tarp beždžionės ir žmogaus. Kaip matome, ligšiol labai aiškiai įrodyta, kad neandertalietis yra žmogus, kaip ir šiuolaikinis žmogus, bet skiriasi, sakysim, savo kultūros ir civilizacijos lygiu, kuris jokiui atveju negali nei padidinti, nei sumažinti pačios žmogiškosios prigimties, esminę neandertalietis, kuri evoliucionistai ir šiandien mėgina "autentiškai" atkurti beždžioniškais bruožais kaip to reikalauja "evoliucijos grandžių" beprasmė istorija.

(Bus daugiau)

OLIMPINIŲ ŽAIDIMŲ ATSPINDŽIAI

KESTUTIS ČERKELIŪNAS

Olimpinis futbolo turnyras Montrealyje (beje, žaista ir kituose Kanados miestuose: Toronte, Ottawoj ir Sherbrooke) buvo tikras margumynas. Iš Europos tik 5 valstybės: Ispanija, Lenkija, Prancūzija, Rytų Vokietija ir Sovietų Sąjunga, tiek pat iš Amerikos žemynų, po tris dalyvius iš Afrikos ir Azijos — iš viso 16 rinkinių. Daug pradinių rungtynių buvo ne kas, vėliau stipnieji dingo, o baigties žaidimai jau geros kokybės.

Baigmėj prie 72,000 žiūrovų, Rytų Vokietija nugalėjo Lenkiją 3-1.

Popietė įnikęs lietus, sudarkęs lengvosios atletikos baigtį, nenutiko nė vėly vakarą, kai pusė dešimtos pradėtas futbolas. Tai kas, kad žiūrovai stadiono struktūra apsaugoti nuo kritulių — prožektorių šviesoj matėme, kaip vandens sliškai sminga į žolę. Įmirkusi aikštė betgi nedaug kenkė žaidimo lygiui. Tiesa, lenkų treneris neis-leido gerojo Gorgono — esą, jis per sunkus tokiai aikštei.

Per pirmąsias 13 minučių vokiečiai vedė 2-0 (Schade ir Hoffmann), Galėjo ir daugiau įvarčių priskaldyti, bet atlyžo. Lenkai pakeičia vartininką ir perima iniciatyvą, bet žaidžia be plano ir daugiausia viduriu. Po pertraukos Lato švelnina iki 1-2, ir tada dramatiškesnė dvikovė. Lenkų šauliai Szarmach (6 įvarčiai olimpiniam turnyre) ir Lato gerai nudengti, atskiri šūviai netikslūs, be to, vokiečių vartininkas Croy puikiai laiko. Lenkų viltys pasiekti lygiųjų ir persiristi į pratęsimą, supliūška, kai 5 min. prieš pabaigą Haefner vienas praeina ir ženklina 3-1.

Nedyla prisiminimai iš pasaulio pirmenybių Vokietijoj 1974 — ten Lenkija išgriebė trečią vietą, lemtingose rungtynėse įveikusi Braziliją 1-0. Pergalės įvartį įkirtė Lato — šį žaidiką matėme ir Montrealyje, bet... Kitas netolimos praeities žvaigždė — Deyna dabar tik šešėlis, o treneris Gorski — nervų

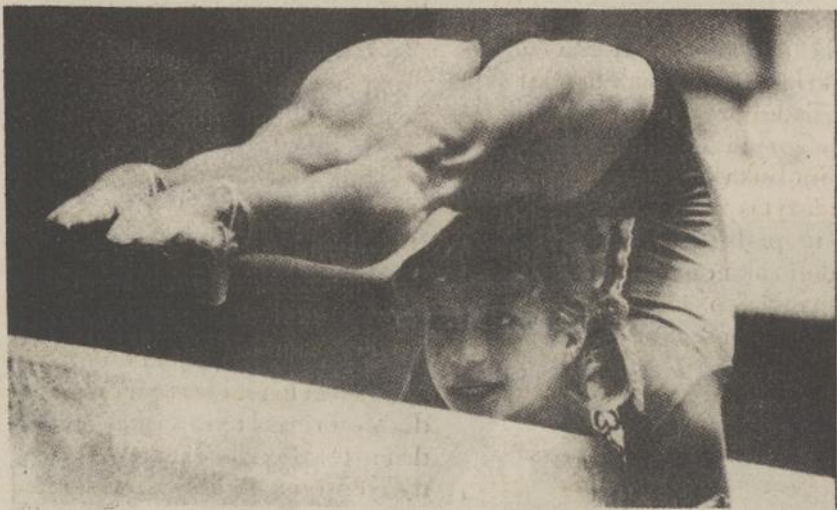
smūgiavimas ir menki akcijos rezginiai.

Neblogai nuteikė Brazilijos ir Prancūzijos rinktinės, nors dar pasigendami išminties ir jėgos pralaužti Rytų bloko futbolininkus. Vilčių teikia ir Kubos rinktinė, be kamuolio technikos ir greičio, ne naujokė ir taktikoj

-0-

Olimpiniam futbolo leidiny parašyta, kad šio žaidimo žiūrovai yra išmaningi — gerai žino futbolą. Gal būt, bet ne Š. Amerikoj. Be užsieniečių ir naujų ateivių, vietiniai, patys niekad nežaidę, dar yra analfabetai.

Per baigmines rungtynes užpakaly sėdėjo grupė vyrų iš JAV. Vienas iš jų, žinovo balsu, aiškino draugam apie įvykius aikštėj. Jo žodžiai lyg iš dar-kyto feljetono — girdi, jog skamba varpai, bet nežino kur ir ko-

Šis Olgos Korbut pratimas ant balkio stebino žiūrovus, bet nepatiko gimnastikos teisėjams Montrealyje...

NADIA IR OLGA

Ji išbalusi lyg kreida, didelės ir liūdnos akys įdubę, ji kramto nagus — vaizdas iš žurnalisto pokalbio su gimnaste Nadia Comaneci (Rumunija), kuri, be kitų vardinių puošmenų, dabar praminta La divine Nadia. Klausimai dažnai šabloniški: Kiek jai metų, (14), kiek valandų treniruojasi, ar ji laiminga su penkiais olimpiniais medaliais... Vertėjas plūša, styguoja sklausimus rumuniškai, o Nadia kramto nagus. Treneris Bela Karoly sako: "Kalbėti nėra Nadios stiprybė. Kitos mergaitės ją vadina žuvimi." Ir staiga Nadia neturi ką pasakyti. Ji atsispašo — jai reikia susitvarkyti treniruotės aprangą. Pokalbis baigtas.

Niekas nepaklausė, ar Nadia laisvalaikiu žaidžia su lėlėmis, gal laido jo-jo, ar ji kikena su draugais mokyklinėmis temomis. Ne, sportas yra per daug rimtas dalykas...

Aišku, į gimnastiką Nadia žiūri rimtai. "Šiandien gerai padirbėjau", jos žodžiai po pirmojo aukso medalio Montrealyje. Ji pasakė "padirbėjau". Ne: gimnastikavau ar pasirodžiau.

Prieš aštuonerius metus treneris Karoly stebėjo vieno vaikų darželio mergaites. 20 geriausių, jų tarpe ir šešiametę Nadiją, jis atrinko savo gimnastikos mokyklai. Jei Karoly dabar sako, jog Nadia buvo vidutinių gabumų, suprantama — ir treneris nori gabalėlio torto, kurį iškepė pasiseikimas. Savo auklėtinę treneris išmokė tobulos gimnastikos, bet Nadia užmiršo juoktis. Pagaliau, kas neužmirštų, jei gyventų kaip gimnastikos vergas?

Keturių-penkių valandos kasdien, pratyba po pratybos. Valandos ant balkio (10 centimetrų ar 4 colių pločio), ant kurio Nadia tokia užtikrinta, lyg būtų ant šaligatvio. Monotoninės pratybos dar ne viskas. Nadia lanko baletą pamokas, ir jos mityba griežta. Tik mėsa, pienas ir daržovės. Jei kur nugriebia saldinių ar ledų, kyla barnis. Gimnastikos karalienė turi saugoti savo svorį. Dabar, su 39 kilogramais, dar lengva atsipiešti, o kiekvienas kilogramas tik sunkintų. Šis "sveikatingas" gyvenimo režimas atsilieps vėliau. Papūtę žandukai dings, jos dar vaikiški bruožai akmenės. Kaip Olgos Korbut...

dėl. Priešais senyvas profesorius iš McGill universiteto Montrealyje, atsivedęs porą paauglių anūkų. Profesorius tylėjo, tik pradžioje buvo atsigręžęs ir paklausė, kas čia žaidžia...

Per pertrauką, prie dešrelių ir alaus, susitikau jauną jugoslavų architektą iš New Yorko. Dieną, be užmokesčio, jis talkina vienoj architektūros firmoj (dabar New Yorko mieste architektams sausra), o vakare, duonai uždirbti, dirba kaip taurininkas vienam iš gerųjų Manhattano barų. Kas jį atvijo šį savaitgalį į Montreali, metus pelningą uždarbį?

Norėjau pamatyti tikrą futbolą. New Yorke turim Cosmos, bet visos tos piniginės ir kitos lėkštos pasakelės apie nusenusią žvaigždę Pele (Brazilija) man įgriso, o aikštėj dažnai futbolo profanacija...

Kartą, prieš ketverius metus buvo jauna gimnastė Olga Korbut (Sovietų Sąjunga). Ji sužibėjo olimpinuose žaidimuose Muenchene 1972. Buvo tokia simpatiška, lipšni, ją vadino Olga-Darling, turėjo nekalną veidą, ir gavus juokas bėgo šelmiškom raukšlytėm. Montrealyje Olgos veidas papildėjęs, suvargęs, ištemptas. Jos kūnas buvo plonas, judrus. Toks jis ir dabar. Olga 21 metų amžiaus. Ten, kur kitas merginas puošia aukšta krūtinė, pas Olga, ant megztuko, mirga pora spalvotų gėlyčių. Kad fiziškai besivystydama nepakenktų gimnastikos karjerai, ją dirbtinai pristabdo švirkštai.

Kitaip su Ludmilla Turičeva (SS), iškilia gimnaste Muenchene ir Montrealyje. Ji šiemet apvalesnė, moteriška, nors kuklesni medaliai už gimnastinius pasiekimus. Be to, Ludmilla pasakė, jog dabar užteks ir pasitraukia iš aktyviųjų. Gal Olga atsikvėps — Ludmilla jai buvo rakštis akyse, ir dėl to Olgos akyse pavydu tempta neapykantą, lūpos pričiauptos.

-0-

Kai Nadia Montrealy išbaigta gimnastikavo, spekuliantai naudojosi — už 17 dolerių bilietą prašė iki 250. Žiūrovų entuziazmą Nadia priėmė abejingai, truputį pamojuodavo, paviršutiniškai šypstelėdavo ir dingdavo, nes treneris primindavo, kad laikas pratybom, šuoliam — reikia pasiruošti kitai rungti.

Dėl Nadios autobuse sėdėdavo du pridėtiniai sekliai — bent jie buvo patenkinti, nes savo vaikam galėjo gauti jos retą autografą.

Kasdien gerbėjai jai siuntė žaislų, lėlių — visas siuntas persviesdavo, kad nebūtų sprognėnų. Ją lydėjo būrys žurnalistų, bet Nadia nė nesumirksėdavo. Tik žurnalistai burbėjo, iš jos negalėję išspausiti šypsenos.

Kada Nadia baigs savo gimnastikinę karjerą, ji nežino. Gimnastikos žinovai Europoj teigia, jog, jei laiku nepasitrauks, jos fizinė kūno plėtotė gali būti negrąžinamai pažeista. Daug panašių svarstymų prancūzų, vokiečių, šveicarų spaudoj. Gal būt, laiku pasitraukusi Nadia turės laiko žaisti su lėlėmis ir dar išgriebti dalį jaunatviškų dienų žavumo. O tuo tarpu aukso medaliai jos atpildas, ir už tai moka brangiai — savo jaunystę.

NEW BRITAIN, CONN.

Palaidojom Arūną-Joną F. Bernotą

Rugsėjo 8 mirė (rastas "bemiegas amžinu miegu" lovoj) Arūnas-Jonas F. Bernotas, dar tik 31 metų amžiaus. Daktaras sako, kad tai buvo arterijos išsiplėtimas smegenyse. Skaudu ir labai liūdna, kad toks jaunas lietuvis pasitraukė iš šio pasaulio taip anksti...

Velionis buvo pašarvotas Karlono laidojimo koplyčioj. Rugsėjo 10 koplyčioj Šv. Andriejaus lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Rikteraitis su kitais susirinkusiais sukalbėjo dalį rožančiaus. Šeštadienio rytą velionis buvo atlydėtas į Šv. Andriejaus lietuvių bažnyčią, kur klebonas kun. J. Rikteraitis atlaikė mišias ir kitas gedulingas pamaldas, pasakė pamokslą bei palydėjo į Šv. Marijos kapines, kur palaidotas amžinam poilsiui. Po laidotuvių maldų tėvų, brolių ir sesers vardu klebonas paprašė visus laidotuvių dalyvius atvykti į velionies tėvų namus truputį atsikvėpti.

Tėvai Jonas ir Izabelė Bernotai, broliai Pranas ir Vytautas Bernotai bei jų žmonos Birutė ir Luisa, sesuo Jūratė ir jos vyras Jonas Di Benedetto dėkoja visiem draugam ir pažįstamiem už dalyvavimą šermenyse ir laidotuvėse, po laidotuvių aplankiusiems velionies tėvų namus; grabnešiam — Jonui Di Benedetto, Pauliui Bernotui, Leonui Bernotui, Lioninui Kapeckui, Algiui Simanaskui ir Vytautui Trečiokui — panešėjusiems karstą su velionies kūnu; klebonui kun. J. Rikteraičiui, atlaikiusiam mišias ir kitas gedulingas pamaldas, pasakiusiam pamokslą bei palydėjusiam į kapines ir ten atkalbėjusiam maldas; per mišias giedojusiam vargonininkui Robertui Kelly; laidotuvių direktorei Mrs. Karlo-nas už tiek daug įdėto darbo ir rūpesčio; visiem užpašiusiems už velionies sielą mišias, ir kitiem, prisidėjusiems prie šio liūdną įvykio palengvinimo. Labai ačiū!

Velionis Arūnas-Jonas F. Bernotas buvo gimęs Greifswalde, Pomeranijoj, Vokietijoj, 1945 sausio 8. Pakrikštytas Grimenio, Pomeranijoj, katalikų bažnyčioj.

ŽUVO LAKŪNAS STASYS LIPČIUS

Rugsėjo 27, pirmadienį, tragiškai žuvo Amerikos karo aviacijos lakūnas — seržantas Stasys Lipčius.

Su žmona jis buvo atskridęs privačiu lėktuvu į New Haven, Conn., aplankyti savo tėvų. Iš New Haveno nuskrido į Floridą aplankyti žmonos tėvų. Floridoj būdamas, sumanė dar kitus draugus aplankyti. Į lėktuvą sėdėjo jis, žmonos tėvas ir du ten buvę draugai. Lėktuvas pakilo. Skridamas per jūrą, jis sugedo ir nukrito į vandenį. Visi keturi lėktuve buvę žmonės žuvo.

Lakūnas Lipčius laidoti buvo pervežtas į New Haveną. Visos laidotuvių pamaldos buvo New Havene. Palaidotas Putnamo vienuolyno kapinėse.

HARTFORD, CONN.

Tarptautinė savaitė

Hartforde visos etninės grupės spalio 11-16 rengia kultūrinį ir tradicinį pasirodymą GF & Co. 11 aukšto salėj. Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apylinkė savo paskutiniam posėdy nutarė irgi dalyvauti tarp kitų tautų atstovų. Prie festivalio darbų kviečiamos prisidėti visos organizacijos.

Programą festivaly atliks mūsų apylinkės trys tautinių šokių grupės spalio 14 vakarą ir spalio 16 po pietų (valandos dar nenustatytos).

Visi kviečiami prisidėti prie lietuvių vardo reprezentavimo. Kviečia LB apylinkės valdyba.

Krikšto tėvai buvo Vacys Kavaliūnas ir p. Kavaliūnienė, velionies tėvo kolegos iš Vilkaviškio gimnazijos.

Į JAV buvo atvykęs tik 4-rių metų amžiaus. Mokėsi ir baigė Šv. Trejybės pradinę ir aukštesniąją mokyklą Hartforde. Mokėsi Hartfordo liuanistinėj mokykloj. Dar mokėsi ir kitose mokyklose. Labai mėgo skaityti knygas, ypač mokslo veikalus.

Ilsėkis, mielas sūnau, Viešpaties ramybėj!

Jonas Bernotas

HAPPY COLUMBUS DAY

HAPPY COLUMBUS DAY TO YOU & YOURS
ON COLUMBUS DAY
GRAY FUNERAL HOMES
Port Jervis, N.Y.
914 856-5191
also in Matamoras, Pa.
Barryville, N.Y.

HAPPY COLUMBUS DAY
PETRUZZO
NURSERY & PLANTERY INC.
Route 45
Pomona, N.Y.
Call (914) 354-1313

HAPPY COLUMBUS DAY
RELIABLE SAMPLE CARD
COMPANY
30 Warsoff Place
Brooklyn, N.Y.
Call UL 5-0202

HAPPY COLUMBUS DAY
FEDERAL BUSINESS
CENTERS
30 Raritan Center Parkway
Edison, N.J.
Call (201) 225-2200

HAPPY COLUMBUS DAY
MUSIKER TOYOTA & VOLVO
SALES — SERVICE & PARTS
EAST CHESTER ST. BYPASS
KINGSTON, N.Y.
Call 914 339-3313

HAPPY COLUMBUS DAY
OCEAN COUNTY ITALIAN BAKERY
SPECIALIZING IN ITALIAN AND AMERICAN
BREAD BIRTHDAY & WEDDING CAKES PASTRY
PROPRIETORS: LEO & SAL
736 MANTOLONG ROAD BRICK TOWN, N.J.
08723 (201) 920-1616

HAPPY COLUMBUS DAY
EMPRESS TRAVEL
SALEM 10 PLAZA
124 ROUTE 10 & SALEM ST.
RANDOLPH, N.J.
CALL (201) 361-3220

HAPPY COLUMBUS DAY
CABARET HAIR DESIGNS
1444 ROUTE 46 PARSIPPANY, N.J.
MON. TO FRI. 9-5 SAT. TO 6 PM. SERVICES HAIR
DESIGN HAIR COLOR, PERMANENT WAVING,
HAIR TREATMENT EYEBROW MANICURES,
PEDICURES, FACIALS, EYEBROW ARCHING &
INDIVIDUAL LASHES, CALL 201 335-3330

HAPPY COLUMBUS DAY
CARL M. PATERSON CLOCK MAKER
EXPERT REPAIRS ANTIQUE CLOCKS ANY TIME
PIECE PART MADE. FINE WATCH REPAIRS INC.
30 WHITE STREET, RED BANK, N.J.
CALL 201 741-5588

HAPPY COLUMBUS DAY
OCEAN DODGE INC.
NEW & USED CARS AND TRUCKS SALES AND
SERVICE
1606 STATE HIGHWAY NO. 35 OAKHURST, N.J.
YOUR NEIGHBORHOOD DEALER
PHONE 201 531-6100

HAPPY COLUMBUS DAY
HERB'S GARAGE
GENERAL AUTOMOTIVE REPAIRS
112 NORTH MAIN ST.
ROUTE 9 FORKED RIVER, N.J.
CALL (609) 693-3041

HAPPY COLUMBUS DAY
AEROSPACE REQUIREMENTS
INCORPORATED
MILITARY AND INDUSTRIAL FASTENERS
WE ARE AS NEAR AS YOUR PHONE!
FOR PROMPT ACTION CALL
(201) 278-8438
457 EAST 10TH STREET PATERSON,
NEW JERSEY 07614

HAPPY COLUMBUS DAY
G.V. FOREIGN CAR GARAGE
SERVICE SPECIALISTS ON ALL TYPES OF
REPAIRS, WHEEL ALIGNMENT, 24 HOUR
TOWING, MERCEDES BENZ, PORSCHE, V.W.
OPEL, CAPRI, VOLVO, DATSUN, TOYOTA, HONDA
MIG 603 W. FRONT ST. NEAR PLAINFIELD
AVE., PLAINFIELD, N.J.
CALL 201 561-0996 201 561-0997

HAPPY COLUMBUS DAY
CARL JASON HAIR DESIGN
3 LOCATIONS 133-25 CROSS BAY BLVD., OZONE
PARK TEL: 845-1997 126-26 CROSS BAY BLVD.,
HOWARD BEACH TEL: 738-4056 62-63
WOODHAVEN BLVD., REGO PARK TEL: 639-2904
HAIR COLORING SPECIALISTS NATURAL
FACIALS MANICURES. OPEN LATE EVERY
NIGHT TILL 8 P.M.

HAPPY COLUMBUS DAY
ALL STATE
PAINT COMPANY

30-04 BROADWAY
Fair Lawn, N.J.
Call 201 791-1555

ATPIGINTI LIET. MOTYVAIS SIUVINĖJIMŲ (NEEDLEPOINT) PAVEIKSLAI GERA DOVANA KALĖDOMS

Paukščių giesmė

- No. 7501 EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ, 16x20 in.
Kainavo \$30.—, dabar \$20.—
- No. 7502 PIEMENĖLIO IDILIJA, 16x20 in.
Kainavo \$30.—, dabar \$20.—
- No. 7503 PAUKŠČIO GIESMĖ, 20x16 in.
Kainavo \$30.—, dabar \$20.—
- No. 7504 PAUKŠČIŲ PORĄ, 18x14 in.
Kainavo \$25.—, dabar \$18.—
- No. 7505 SAULĖTAS RYTAS, 16x20 in.
Kainavo \$30.—, dabar \$20.—
- No. 7506 RUDENS BALANDŽIAI, 14x18 in.
Kainavo \$25.—, dabar \$18.—

Kiekvienas komplektas (Kit) yra paruoštas siuvinėjimui pagal dail. J. Sodaičio eskizus su visa reikiama medžiaga ir instrukcijomis. Persiuntimo išlaidoms pridėti po \$1.—. New Jersey gyventojai prideda 5% valstyb. mokesčių.

Užsakymus su čekiu ar Money Order siųsti: AMBER DESIGNS, 46 MCKENZIE RD., CONVENT STATION, N.J. 07961.

APIE VASARĄ, ŽAIBUS, ČIOBRELIUS

ATOSTOGOS KENNEBUNKPORTE

PAULIUS JURKUS

4

Už kryžiaus kelių paminklo yra pievelė, priaugusi sodrios žolės. Atostogų metu vieną kartą smarkiai palijo, ir pievelė virto pelke. Prieini ir sustoji, stebi tą keistą žalumą po vandeniu. Ten žolėje juk šokinėjo žiogeliai. Ir kur jie? Ar išbėgo nuo tokio potvynio, ar išvedė juos Nojaus arka į aukštesnes vietas?

Saulė šviečia ir pasiekia vandens žolės, plonus kotelius. Mirkuliuoja vanduo nuo atšvaistų. Anapus pelkės beržas. Jis irgi atsispindi vandenyje. Štai kiek daug vaizdų atnešė lietus ir išgąščio tiem žolių gyventojams.

Pasuku į taką, kuris eina į upės pusę. Prie tako pušis. Dėmesį patraukia jos kankorėžiai. Jie auga grupėmis, po du, po tris. Šviesiai žalios spalvos. Audra kelis nukrėtė ant žemės.

Einu tolyn žvyruotu taku. Šioje vietoje medžiai reti. Greitai matai, kas dedasi anapus upės. Ši upė tai kitokia, nei kitos upės.

Ji neša savo vandenį į jūrą, į Atlantą, bet kai būna potvyniai jūroje, jūros vanduo keliauja upės vaga aukštyn, pripildo visus kanalus, užuolankas. Upė drauge yra ir uostas, čia plaukia jachtos, žvejų laivai. Kadai se plaukdavo buriniai laivai, buvo net tų laivų dirbtuvės. Dabar burinius laivus gali matyti tik pašto sienoje nupieštus.

Prarėtėjusiame pušų ne pamatai moters statulą. Tai indėnė. Tai pirmoji šio krašto krikščionė, savo genčių nukankinta, kad tapo krikščione. Ji vaizduojama su indėnės drabužiais, su pakeltu žvilgsniu ir dangų. Rankoje laiko kryžių ir rožančių.

Paminklas kuklus, bet jaukus. Prikalta ir lentelė su ilgu parašu, bet praeiviai neskaito. Praeiviui užtenka ir to, ką jis matė. Ir taip jis paliko jai savo simpatijas. Buvo mergaitė, kuri už savo religiją atidavė gyvybę.

Prie jos balto pedestalą visa-

da rasi gėlyčių. Kas jas atneša? Tik jau ne indėnai, prisiminę savo sesę. Atneša tie žmonės, kurie turi pagarbos praeičiai ir šventumui.

Vakarinė saulė pro šakas pasiekia indėnės veidą. Suvirpa spinduliai veido linijom, ir akmeninis veidas pasidaro turtum gyvas, tas bronzinis indėnės veidas. Tai tik akimirka. Šakos nukirpo spindulius, ir indėnės veidas vėl virsta akmeniu.

Iš čia takas sukasi į kairę, į patį iškyšulį, kuris vadinamas Point. Iš žemės lenda medžių šaknys, nes čia žemės sluoksnis nedidelis. Apačioje akmuo. Pušelės augdamos turi plačiai šaknis skleisti, kad galėtų išsilaikyti. Todėl ir pilna gumbuotų šaknų. Turi eiti atsargiai.

Suoliukas. Kiek aplaužytas, nudažytas raudonai. Gali sėstelti ir pailsėti. Čia pat sugulė dideli akmenys. Jų pakaušiai samanoja, o šonai nuaplakti jūros vandens. Kai būna potvy-

niai, čia teleškuoja nemažos bangos, putoja prie akmenų.

Vandens spalva pilkai sidabrinė. Upėje sustoję jachtos. Jos pastatytos nakčiai, burės nuleistos, apsuptos savotiškais mautais.

Prie akmenų kažkas pajuda. Ugi ančių pulkelis. Pilkos laukinės antys žiūri, pakreipę galvas, kas tasai, kuris iškilo viršum akmenų. Atrodo įtartinas. Nusirė kiek atokiau ir žiūri skersos, ką aš darysiu. Greitai nusiramina. Ir jos pažįsta turistus. Nusišuka ir plaukinėja toje pačioje vietoje.

Nuo šių akmenų matai visą miestelį ir uostą, kuriame pilna laivų laivelų. Prie vandens krašto pilna laiptų, laiptelių. Jie reikalingi, nes vandens paviršius keičiasi tai pakyla, tai nusileidžia. Tik tais laiptukais gali patekti į laivelius. Miestelio namai balti, pilki. Daug medžių. Viršum jų iškyla bokštas su laikrodžiu. Prie to bokšto yra paštas.

Gilumoje matai ir tiltą į miestelį, buvusį kiną su bokštu.

Šia vietą mėgsta dailininkai. Piešė ir dail. K. Žoromskis. Tai savotiška prieplaukos idilė su minkštu vandens švytėjimu.

Pravažiuoja moterinis laivelis. Ir kokį triukšmą kelia, Plerpią, o vakaras toks maloniai tylus, kai net uodelius zujant girdi. Motorinis laivas viską čia sudrumstė. Sukėlė bangas vandeny. Jos eina iš abiejų pusių ir tiesiog trenkia į krantą, į akmenis. Pliaušku pliaušku, tišku tišku.

Vanduo pamažu rimsta, atspindžiai grįžta į savo vietas. Pasveikinęs akmenis, tas šakotas drąsias pušis, kurios laikosi akmenų keterose, nueinu tolyn. Toks vakaras savaime traukia tolyn, tolyn, pažūrėti naujų peizažų.

Vanduo pamažu rimsta, atspindžiai grįžta į savo vietas. Pasveikinęs akmenis, tas šakotas drąsias pušis, kurios laikosi akmenų keterose, nueinu tolyn. Toks vakaras savaime traukia tolyn, tolyn, pažūrėti naujų peizažų.

Jau aš už vartų, už tų didelių akmenų. Priešais vakarinis dangus. Jis auksinis, gelsvas.

Tarpais matosi gilus mėlynumas. Du tonai — šilti ir šalti — šią padangę padaro tikrai gražią. Galėtum taip stebėti, kaip dailininkas saulė nuima spalvas nuo dangaus ir atiduoda visa nakties tamsai.

Kairėje stovi namas. Ant jo užrašyta 1850. Namas geltonai dažytas, langų rėmai, pagražinimai balti. Kitas namas — pilkas, kolonos baltos. Langinės juodos.

Dešinėje prie kelio stovi viaduoklių namas. Jis senstelėjęs, apleistas, niekada nepasikeitęs, tartum jame niekas negyvena. Užuolaidos užtrauktos. Sienos kadaise dažytos geltonai. Dabar spalva nusitrynusi. Šis namas primena Vermonto namus, vienišus, apleistus ūkius.

Kitas baltas namas. Ant jo įrašyta 1774. Tie skaičiai mane baugina. Kokie seni tie namai. Tų senųjų Amerikos kūrėjų statyti ir palikti mum, kad mes suprastume jų mintis, jų gyvenimo stilių. Ir tiek metų išsilaukė!

Patenku į kryžkelę, kur dešinėje yra Nautilus, viešbutis. Visa sutvarkyta ir įrengta kaip dera kurortui. Pilna gėlių. Jos pasodintos mediniuose love-liuose, bet ir tie loviai suprojektuoti architekto ar dailininko, su pagražinimais, ritmingai sukalptom lentelėmis. Padaryta iš paprasto nedažyto medžio.

Nuo čia, nuo to kampo sumirguliuoja miestelis, tas ištisas muziejus ar viena didelė meno galerija. Vargu kitur rasi tiek galerijų, kaip čia. Kiekvienas namas kažką turi. Paveikslai, gėlės, indai, statulos, drabužiai.

Kairėje už kaimiškos krautuvės, kuri neturi jokio puošnumo,

yra savotiškas pastatas. Prie jo padėtas laivas. Pats namas turi pastoges, įvairias užuolankas, laiptus. Ir ten sudėta visokių daiktų — statulų, paveikslų, senovinių daiktų. Leidžiasi žemyn laiptai į drabužių krautuvėles, vėl į galeriją.

Viso apžiūrėti ir negali. Pasiimi tik bendrus įspūdžius ir eini tolyn. (Bus daugiau)

— Londone leidžiamam Observer laikrašty rugp. 15 rasta žinutė, skelbianti, kad BBC ieško lietuviškų žinių klausytojų. Reikalaujama, jog kandidatai gerai mokėtų lietuvių ir anglų kalbas, būtų gerai apsiskaite pasaulio politikoj ir turėtų tobulą klausą. (E)

— „Aušra“, Kanados dainininkių būrelis iš Windsor, Ont., koncertavo Anglijos lietuviams ir anglams. Rugpjūčio 21 koncertavo Derby lietuvių kolonijai, rugpjūčio 22 giedojo bažnyčioj ir dainavo salėj. Nottingham, o po to išvyko dainuoti į Londoną. Dainininkės buvo pasiekusios net ir Glasgova, Škotiją.

— Okupuotoj Lietuvoj mėgstama nukalti naujus terminus. Patalpa, kurioj naujagimiui duodamas vardas, vadinama „Vardynų salė“, o krikštėviai — vardatėviai. (E)

Kennebunkport upė — uostas. Gilumoje matosi tiltas į miestelį, dešinėj kinas su bokšteliu. Nuotr. P. Ažuolo

BRĘSTA LIETUVIŠKO KAMIENO ATŽALA

(atkelta iš 3 psl.)

žmogų skirtingą nuo roboto, tik atliekančio darbą ir žiūrinčio televiziją. „Kultūrinė demokratija“ siekia pilnutinio žmogaus išsivystymo. Ji skelbia lygįbę, tačiau ne tokią, kurioj vieni žmonės ar kultūros yra lygesni už kitus.

Atsižvelgiant į psichologinius, sociologinius, o taip pat ir teologinius dėsnius, netikslu teigti, jog tik emigrantas vertina savo tautos papročius ir kalbą. Žmonės formuojami kalbos, papročių ir tradicijų. Visa tai mane padaro tuo, kuo aš esu. Jei nebetekau tradicijų ar papročių, kuriais dalinausi su savo tautiečiais, daug praradau. Man atsivėrė tuštuma. Visa mano, individo, tapatybė yra suaugusi su mano kultūra, su ypatinga mano žmonių istorija. Ar patinka jam tai, ar ne — joks žmogus negali egzistuoti atskirai nuo savo kultūros.

Teologiškai kalbant, Dievas sukuria žmogų — jus ir mane, o ne kokį kompiuterį ar bereikšmą vergą. Jis kuria kiekvieną mūsų iš tam tikros žmonių bendruomenės, kad egzistuotiame tai pačiai bendruomenei su jai bendrais religiniais įsitikinimais ir praktika, tikslais, tradicijomis, pomėgiais, papročiais, kalba ir istorija. Žmogus nė nepajunta, kad jis išaugęs iš visų tų tampa-riai surizgusių jo kultūros kas-pinių visumos. Jis tampa šimtmetinių tradicijų, istorijos ir paveldėjimo tąsa.

Sis ryšys ypatingai pastebimas sociologų vadinamame „trečiosios generacijos reiški-ny“. Kitaip sakant, trečiosios generacijos nariai Amerikoj pradeda maištauti prieš savo tėvus, sąmoningai įsitraukdami savo protėvių kultūrą, kurios jų pačių tėvai bandė atsikratyti.

Atrodo, kad daugumas kartų skirtumo ginčų nesąmoningai kyla kaip tik iš jauno žmogaus pastangų rasti savo tapatybę kultūros rėmuose, iš jo noro rasti savo vietą istorijoje. Jis griežtai atmeta prarastą sulydytą asmenybę su visais jos netikrumo ir tuštumo vaisiais.

Neseniai girdėjau apie vieną Naujosios Anglijos gimnazistą. Mirus jo seneliui, vaikas nutarė išmokyti lietuvių kalbos. Nuėjo šeštadieninę mokyklon, ten buvo pasodintas tarp pirmas-kyrių mokinių, kur, reikia pripažinti, jis gana kvailokai atrodė. Paklaustas, kodėl ryžosi tokiam darbui, jis atsakė daręs tai todėl, kad niekad neturėjęs progos tikrai pažinti savo senelio. Negalėjęs su seneliu susikalbėti ir pilnai jį pamilti. Dabar jis panorą sužinoti, kas iš tikrųjų buvo jo senelis. Jo mirtis privertė vaikaitį pagalvoti. Jis panorą arčiau pažinti ir savo dar gyvą senelę. Po kiek laiko tas jaunuolis, pramo-kięs lietuvių kalbos, pasidarė labai veiklus lietuvių gyvenime. Ne tik suprato, kas buvo jo seneliai, bet surado ir save. Jis dabar pilnai buvo toj kultūroj, toj istorijoj, kurioj buvo ir jo seneliai. Jis buvo lietuvis. Nors jo tėvai, stengdamiesi kuo greičiau įsilydyti Amerikon, ir buvo atmetę savo kultūrą, toji kultūra tebebuvo ano vaikinio kraujuje. Miręs senelis pabudino jame gyvybę — suvokimą, jog jis yra kažkas ypatingo, kad jis sugeba subręsti visuose savo gyvenimo aspektuose. Jis nebebuvo bešaknis, beryšis indivi-das. Jis dabar buvo asmuo su reikšminga role tebesitęsiančioj dramoj. Jo lietuviškasis kraujas buvo tas pats, kuris buvo lietas 1300 metais Gedimino, vėliau Vytauto laikais, tai buvo ir šv. Kazimiero kraujas. Jo krau-

jas tekėjo 1940-taisiais ir iki dabarties — 1976-tųjų metų — Lietuvoj. Už Dievą ir už pagrindines žmogaus teises. Dievas vaikščiojo tarp jo ir žmonių, kaip ir tarp visų kitų žmonių, ir anas vaikas buvo tampriai surištas su ta šventa istorija. Nors jis ir nebuvo gimęs Lietuvoj, jis būtinai norėjo apie ją daugiau sužinoti ir ją pamilti.

Taip pat jaučiuosi ir aš. Toks pat ir mano įsitikinimas, drauge su daugeliu įvairių kultūrų žmonių — juodaisiais, ispanais, ukrainiečiais, italais ir lietuviams. Aš esu LIETUVIS. Aš esu mano Tėvynė. Aš esu savo tautos dalim ir, tuo didžiudamasis, kaip tik galiu geriau gerbti kitų kultūras.

O Lietuva? — Ji tikrai gražus kraštas. Gera būti jos paveldėtoju. Jos žmonės visada buvo taikingi žemdirbiai, virš visa ko mylėję meną, muziką ir gamtą. Kai Vytauto ir Jogailos laikais Lietuva tapo krikščioniška, mano tautiečiam nebuvo sunku rasti Dievą ramybėj ir jo sukurtą pasaulio grožį. Jie visada buvo persekiojami, bet iki šios dienos neprarado dvasinės ramybės, kultūros ir savo kalbos.

Esu giliai įsišaknijęs toj istorijoj. Susitikau motiną, kuri mane pagimdė ir vos išliko neištirpinta. Nuotolis nesutrukdė man pražysti meile savo tautos kraujui. Tas paveldėjimas man išryškino mano paties vietą šioj bendruomenėj. Jis mane išmokė gerbti kitų žmonių kultūras ir paveldėjimus ir jais grožėtis, kad galėčiau skleistį ramybę ir gerą valią.

Kokia mano vieta Lietuvos istorijoj? Dirbti ir melstis už ją, nes esu jos vaikas. Dirbti dėl jos laisvės ir kilnumo, taip pat ir dėl visų žmonių kilnumo. Kovoti už savo tautiečių

teises ir laimę, nes su jais kartu ir mano kraujas dabar liejamas, ir mano gyvybė priešas stengiasi užslopinti. Aš esu LIETUVIS — savo tautos dalis — dabar, praity ir ateity. Ar aš, ar mes galim išduoti savo kraują, savo žmones, savo paveldėjimą? Per kiekvieną iš mūsų visiem laikam išliks mūsų kraujas, mūsų tauta.

Tegul meilė Lietuvos

Dega mūsų širdyse.

Vardan tos Lietuvos

Vienybė težydi.

Kenneth-Kazimieras John Stewart

Iš anglų kalbos vertė Gintra Ivaškienė

KELIONĖS Į LIETUVĄ

LAPKRIČIO 24, \$680.00

grįžta gruodžio 2. Šešios dienos Lietuvoje.

GRUODŽIO 19, \$880.00

grįžta sausio 2. Šešios dienos Lietuvoje ir 7 Rygoje.

Kalėdos bus Rygoje. Nauji Metai sutinkami Vilniuje.

I tas kainas įeina: visų sudarymas, viešbučiai, trys valgiai per dieną, bagažo pervežimas ir visi patarnavimai.

Keliones rengia

DOVANA

80-14 Jamaica Ave.

Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. (212) 296-5250

Namų tel. (212) 296-5359

Savininkė — Irena Velonskienė

— Marianopolio mokykla, vedama marijonų vienuolijos, Thompson, Conn., šiemet švenčia 50 metų veiklos sukaktį. Spalio 10 jubiliejų rengia Alumnų sąjungą ir mokyklos vadovybę. Išskilmėse pažadėjo dalyvauti Norvich vyskupas, marijonų vienuolijos vyriausias vadovas kun. J. Sielski, MIC, provincijolas kun. J. Dambrauskas, MIC, ir kiti garbingi svečiai. Šiuo metu mokyklai vadovauja kun. Jonas Petrauskas, MIC.

— Chicagos Lietuvių Opera, pradėdama 21-mą darbo sezoną, ryžtasi pastatyti Gounod operą „Romeo ir Julija“. Dirigentu paskiriamas muz. Aleksandras Kučiūnas, daug metų dirbęs su Chicagos Lietuvių Opera.

— Jonas R. Simanavičius, Kanados LB krašto valdybos pirmininkas, ir Pr. Berneckas, ŠALFASS pirmininkas, tarėsi V-osios dainų šventės ir lietuvių išsivijos olimpinį žaidynių reikalais. Sutarta, kad dainų šventė, įvyksianti 1978 liepos 1-2 Toronte, būtų jungiama su sporto žaidynėmis.

— Bronius Juodelis, penktosios lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirmininkas, raštu padėkojo Valdui Adamkui, komiteto specialiam įgaliotiniui, už JAV prezidento žmonos B. Ford, senatoriaus C. Percy, kongresmano E. Der-vinski, dr. M. Kuropo pakvietimą į šventę, suorganizavimą specialaus priėmimo ir už šventės programos oficialiosios dalies sėkmingą pravedimą.

— Lietuvių Dienų žurnalas, leidžiamas Los Angeles, Calif., spalio 17 mini savo 26 metų sukaktį. Ambassador viešbuty bus specialus banketas su įvairia programa. Laikraštį leidžia Antanas F. Skirius.

— Dail. Povilui Puzinui skirta popietė rengiama spalio 10 Chicagaj, Jaunimo Centre. Iš Californijos į Chicagą specialiai atvyks velionio žmona Austra Puzinienė, latvė visuomenininkė, savo lėšomis ir rūpesčiu išleidusi Japonijoj dail. Puzino iškilų monografiją.

— Jaunimo Centro Chicagoj kavinės praplėtimo prakasynos bus spalio 10. Tą dieną bus prasta žemė naujai statybai ir veiks išpardavimas — jomarkas, kuriame dalyvaus organizacijos ir pavieniai asmenys su savo prekystaliais.

— Dainavos ansamblis Chicagoj pradėjo repetuoti naują muzikinį veikalą, kurio libretą parašė Nijolė Jankutė-Užabalienė, muziką ir orkestruotę — ansamblio dirigentas muz. Aloyzas Jurgutis.

— Jackson, Mich., Amerikos lietuvių grupė nuoširdžiai dėkoja kiekvienam geraširdžiui asmeniui, prisidėjusiam prie valsciaus tautų festivalio lietuvių kiosko: „Mūsų ūpą pakėlė Jūsų aukos bei patarimai, ir šiuo dideliu entuziazmu vedami, pasididžiujotinau sugebėjom lietuviams atstovauti šiame „Bi-centennial“ įvykyje. Labai ačiū visiem.“

— Juozas Paškevičius Pennsylvanijoj iš italų kalbos verčia Oriana Fallaci „Lettera a un bambino mai nato“ — „Laišką niekada negimusiam kūdikiui“. Šis, labai gerą pasisekimą turėjęs, kūrinys iš originalo italų kalbos jau išverstas ar verčiamas į vokiečių, prancūzų, ispanų, portugalų, anglų, švedų, norvegų, kroatų, graikų ir japonų kalbas.

— Su Eltos Nr. 34 buvo išsiuntinėta informacija, kad knygą LITHUANIA MINOR (Mažoji Lietuva) galima dar įsigyti už 10 dol vietoj 15 dol. Rašyti ir pinigų (10 dol.) siųsti adresu: Lithuanian Research Institute, 29 West 57th Street, New York, NY 10019 (ne 29 W. 27th St., kaip klaidingai buvo rašyta). (E)

PRANAS DOVYDAITIS GIRNIAUS ANALIZĖJ IR SINTEZĖJ

Ispūdžiai, Girniaus veiklą apie
Dovydaity perskaičius

Juozas Kojelis

„Kaip jūs čia atsiradot, paklaustų Dovydaity“ — taip savo paskaitą apie prof. Praną Dovydaity jubiliejinę ateitininkų stovyklą Dainavoj 1975 pradėjo dr. Juozas Girnius. Toliau jis dovyaityšku žvilgsniu nagrinėjo klausimą, ar ateitininkija savo čia atsiradimą pateisina. Dovydaity pristatymą paskaitoj prelegentas atliko taip įdomiai, kad daugelis iš vyresniųjų Dovydaity pažino lyg iš naujo, o ne vienas iš jaunesniųjų kalbėjo laukias su nekantrumu išeinančios Dovydaity monografijos. Monografija prenumeratorių ir knygų platintojų jau pasiekė. Periodinė spaudoj veikalas recenzijom dar nepasirodžius, knyga jau susilaukė užtauto įvertinimo: jos autoriui paskirta LKM Akademijos premija.

Girniaus parašyta Dovydaity monografija, iš tikro yra monumentalus veikalas, kaip kad ir pats Dovydaity yra nepakartojamas unikumas moderniosios Lietuvos valstybės, lietuvių tautos ir tautinės kultūros istorijoje. Savo herojišku idealizmu Dovydaity, gal būt, gali prilygti jo jaunesnis kolega Juozas Brazaitis, tik kitą plotmę ir skirtingose gyvenimo sąlygose. Laimingų sutapimų, Girnius yra ėmėsis parašyti ir Juozo Brazaitio biografiją.

Žingsniai ant šiltų pelenų

Pradžioje šimtmečio anglų rašytojas ir literatūros kritikas Samuel Johnson „Lives of the Poets“ veikalas, rašydamas apie 37 metais už save vyresnį anglų poetą Joseph Addisoną, išsireiškė: „Aš pradėdų jaustis tarsi vaikščiojantis ant pelenų, po kuriais anglų dar neįšlėsusios; priartėję prie dienų, apie kurias geriau nepasakyti nieko, kas klaidinga, negu viską, kas tikra.“ Tame pačiame veikalas apie biografijų rašymo keblumus jis taip sako: „Būtinybė pavaizduoti laikus ir nepažeisti asmenų — tai didysis biografijų rašymo sunkumas. Istorija gali būti atkurta iš išlikusių šaltinių, bet (žmonių) gyvenimai gali būti parašyti tik iš asmeniškos patirties, kuri diena iš dienos blėsta ir kuri pagaliau visai prarandama.“

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

Premijų gausybė

1976 vasaros pradžioj Lietuvoj buvo paskirtos respublikinės premijos rašytojams, menininkams ir architektams už įvairius darbus. Šiais metais tų premijų paskirta gana daug. Pasilytieji kandidatai spaudoj buvo aptariamai jau nuo šių metų pradžios. Iš pasiūlytų kandidatų iškrito tik muzikas Katavičius. Premijų aktą pirašė Lietuvos KP centro komitetas, Ministrų taryba ir specialios premijų komitetas.

Literatūros premijas gavo: Juozas Grušas už tris dramas, jau vaidinamas Lietuvos teatruose — už „Barborą Radvilaitę“ (1973), „Pijus nebuvo protingas“ (1974) ir „Švitrigailę“ (1975); Albinas Žukauskas už eilėraščių knygą „atabradai“ (1975) ir Martynas Vainilaitis už vaikų poezijos rinktinę „Mano volūnėlė“ (1975).

Muzikos premija paskirta Lietuvos Valstybinės konservatorijos muzikos teorijos katedros docentui kompozitoriui Vytautui Jurguičiui už oratoriją „Donelaitis“ (1974).

Teatro premija paskirta talentingai režisieriui Aurelijai Ragauskaitėi už Šiaulių dramos teatre pastatytus veikalus: už V. Mykolaičio-Putino „Valdovą“ (1974), N. Jasinskio „Kaip žydėji-

mas vyšnios“ (1974, S. Nėries poezijos draminis montažas), B. Sruogos „Pajūrio kurortą“ (1975).

Meno premijas gavo trys menininkai: portretistas Vladas Karatajus, skulptorius Vladas Vildžiūnas, architektas R. P. Dičiūns (už M.K. Čiurlionio paminklą Druskininkuose).

Mokslo ir technikos premijas gavo už Kauno miesto J. Janonio aikštės architektūrinį ansamblį architektai: A. Sprindis, K. Šešelgis, V. Stauskas, B. Zabulionis ir V. Sasnauskas.

Mokslo premija paskirta literatūros mokslininkui dr. Jonui Lankuičiui už veikalą „Lietuvių dramaturgijos raida“ (1974).

Mirė poetas Antanas Jonynas

1976 liepos 5 Vilniuj mirė poetas Antanas Jonynas (gimęs 1923). Tai neregys poetas, nepriklausomybės laikais rašęs patriotinių eilėraščių, Kauno radiophonui sukūręs poemėlę „Savanorių motina“, sugrįžęs bolševikų į Lietuvą, įsijungė į aktyvius „komunizmo statytojus“... Savo autobiografijoj jis rašo, kad komunistinės ideologijos pasisavinimas vykęs gana sunkiai. Bet persilaužęs ir pasiryžęs tarnauti okupantų tikslam, jis tapo komunistinių dogmų skelbėju poezijoj, komunistiniu roman-

tis yra daugiau, negu jo žurnalai, raštai, kalbos“. Dovydaity buvo reikšmingas „kaip žmogus... pačiu savo gyvenimu“. Todėl autorius, vaikščiodamas dar ant šiltų pelenų, po kuriais anglų blėsta — „retėjant tiems, kurie jį gyvą pažinojo“, ryžosi „ne tik istoriškai apžvelgti jo darbus, bet ir jį patį išlaikyti gyvą kitų kartų atminime“ (713-715 p.p.; pabraukimai autoriaus).

Gaivališkas šviesos troškulys

Monografijos autorius stambiam, daugiau kaip 800 puslapių veikalas savo tikslo siekia su atsakingumu jausmu istorijai ir sąžiningumu paliesti asmenim. Mat, jis nesitenkina Dovydaity siauru gyvenimo tėkmės ir darbų pavaizdavimu, bet gan plačiai apžvelgia ir terena, kuriuo tekėjo Dovydaity gyvenimo upė. Knygoj sutinkam Lietuvos kaimo žmones, carinius/ Lietuvos rusintojus, vokiškuosius okupantus I pasaulinio karo metu, atsikurčiusios ir atsikūrusios Lietuvos kultūros ir politikos sričių darbininkus, bolševikinius bude-

lius. „Dovydaity asmenybė—tai lyg gaivališkas įkūnijimas šviesos troškulio, slėpėjusio mūsų liaudyje“ (630 p.), todėl jo biografija artimai susisijusi su ano metu lietuvių spauda, universiteto organizavimu, lietuvių švietėjų paruošimu ir aplamai su tautinės kultūros ir kultūrinės politikos problemomis.

tiku utopistų, akiai tikinčiu visu propagandiniu marksizmo-leninizmo melu. Savo rinkiniuose: „Kovotojų dainos“ (1949), „Kad klestėtų žemė“ (1952), poema Stalinui „Laiškas vadui“ (1950, kartu su J. Macevičium), „Apmąstymai“ (1957), „Ateina įkvėpimas“ (1965, rinktinė), „Pasiryžimo metas“ (1973, respublikinė premija) — A. Jonynas ryškina komunizmo dogmas, garbina sovietinius „šventuosius“ — Staliną, Leningą, „neklaidingąją“ partiją, raudonosios armijos — „išvaduotojų“ tariamąjį heroizmą ir pergalės „didybę“. A. Jonynas išleisdino ir porą rinkinių lių vaikam. Savo satyrinius pasakojimus suteikė j knygą „Puodai savo vietose“. Rašė nemaža propagandinių apybraižų. Prie geresnių darbų priklauso A. Jonyno parašytos knygų recenzijos ir rašytojų biografijos įvairių sukačių proga. A. Jonynas eiluoja sklandžiai, atrodo, kad turėjo įgimtą poeto talentą, tik jį atidavė okupantų tarnybai.

— Pagarsėjusių „Grasos namų“ (aliuzija į sovietines psichiatrines ligonines-kalėjimus) autorius dramaturgas Juozas Glinskis parašė dramą apie M.K. Čiurlionį — „Po svarstyklų ženklų“. Veikalą jau vaidina Klaipėdos dramos teatras. Spausdinamas „Kultūros Baruose“ (1976 nr. 5, 6).

N.P.

Vadas idealistas

„Dovydaity visuomenės darbą laikė esminga žmogaus paskirtimi. Dirbti visuomeninį darbą Dovydaity reikėdė tarnauti kitiems, krikščioniškai tariant, „mylėti artimą““ (321 p.). Turėdamas toki nusiteikimą, Dovydaity leidosi į placią ir reikšmingą visuomeninę veiklą, išskildamas į svarbiausius katalikiškos visuomenės vadus. Dovydaity — vadas idealistas. Tokie vadai ateina tada, kai kitiems „nepatogu“, nesaugu ir per rizikinga, ir pasilieka savo poste, kai atsargesnieji pasitraukia. Kalbėdamas apie Dovydaity kaip visuomenininką, biografas ilgiau sustoja prie ateitininkų istorijos, įtikinamai narpliodamas surizgusį ateitininkų sąjūdžio pradžios mazgą, atskleidžia anais laikais jaunesiems ateitininkam ne pilnai žinomus faktus (įdomius ne tik ateitininkam, pvz. K.A.K. akciją), išryškina Dovydaity vietą visoj sąjūdžio istorijoj nuo jo pradžios iki likvidavimo, užėjus bolševikam 1940. Tačiau Dovydaity nesitenkino veikla vien ateitininkuose. Jis kūrė ir/ar veikė daugely kitų katalikiškų ir profesinių organizacijų, sąjūdžių ar draugijų. Visą tą gaivų judėjimą, kaip autorius turi nuolat konstatuoti, „nutraukė sovietų okupacija“.

Plačiai ir detalai Girnius apžvelgia Dovydaity laikraštinę ir mokslinę veiklą. Skaitant knygą, kyla nuostaba šio žmogaus interesų platumu (religija, filosofija, istorija, gamtos mokslai, lingvistika, visuomeninė veikla), gabumais, darbštumu ir idealizmu, ir visa tai autorius aprašo ne sausai akademiškai, bet gyvuose ano meto gyvenimo rėmuose, laiko dvasiai plazdenant. Ir mes, vyresnieji, kurie daugiau ar mažiau turėjom sąlyčio su gyvuoju Dovydaity, iš tikro jį pažinome tik fragmentiškai. Dovydaity pilnai atgyja šios monografijos lapuose.

Persekiotas savųjų, sunaikintas svetimųjų

Įvairiaprašomos žmonių biografijos. Vieni autoriai duoda skersinį aprašomojo žmogaus piūvį, kiti parenka ir išryškina svarbiausius gyvenimo epizodus; vieni atsakomybės prieš istoriją dingstį kontroversinius momentus išleidžia, kiti tuo pačiu motyvu iškelia ir nemalonus faktus, dėl ko autorius gali tikėtis puolimų; vieni istorijon pasitraukusius asmenis glorifikuoja, kiti ir kilniausių asmenybių dvasiniuose veiduose atžymi jų raukšles. Tokius atžymėjimus daro ir Girnius; todėl ir Dovydaity dvasinis paveikslas išėjo ne retušuotas, bet tikras, įtikinantis, žmogiškas, ir ne pilkame fone, bet gyvos Lietuvos panoramoj.

1926 gruodžio 17 perversmū Lietuvos buvo priimtas režimas, kuriame, Girniaus žodžiais, „vienos partijos diktatūra buvo dengiama tautinės vienybės ideologija“ (202 p.). Tokia idealistinė ir dinamiška asmenybė, koks buvo Dovydaity, j koliziją su tautininkų režimu nesueiti negalėjo. Kiekvienoj diktatūroj, nežiūrint, ar ji būtų švelnesnė ar žiauresnė, tokiam susidūrimui individus nukendžia. Nukentėjo ir Dovydaity: buvo atleistas iš tarnybos vokiečių I pasaulinio karo metu, atleistas iš tarnybos ir kalintas tautininkų, atleistas iš tarnybos, kalintas ir sunaikintas sovietų. Tiesos vardan tuoj reikia pabrėžti, kad sąlygos Dovydaity tautininkų ir bolševikų kalėjimuose skyrėsi kaip rojus nuo pragaros, tačiau abiem atvejais prievartos principas, taikytas kilniai idealistinei asmenybei, išlaikytas. Iš antros pusės, atleidimas iš darbo bet kuriame režime turi tuos pačius rezultatus: persekiojamasis netenka duonos. Iš viso ar ne baidi gyvenimo ironija, kad Dovydaity, svetimųjų sunaikintas už valstybinę veiklą, saviškių buvo persekiotas už „priešvalstybinę“. Net postalininė okupuotos Lietuvos prokuratūra, peržiūrėjusi nukankinto Dovydaity bylą, patvirtino, kad jis „aktyviai kovojo prieš revoliucinį judė-

Pranas Dovydaity

mė Lietuvoje“ ir „nusikalstamai veikė“ koncentracijos stovykloje (308 p.).

Bado ir mirties košmare

Su koku rūpestingumu autorius ruošė Dovydaity biografiją, galima suprasti jau vien iš surinktos medžiagos Dovydaity areštui, trėmimui į Sibirą ir gyvenimui Gario stovykloj, Severno Uralskij Lagera komplekse, pavaizduoti. Rodos, autoriui gyvenant užsieny ir budeliam savo nusikaltimus baisiai slepiant, tai būtų neįvykdomas uždavinys. Tačiau Girnius jį įvykdė. Dabar mes gan detalai žinom apie Dovydaity gyvenimo pabaigą, pradedant sovietų okupacija, jo areštu 1941.VI.14 ir baigiant jo sunaikinimu Sverdlovsko kalėjime 1942.IX.4. Tai šurpi istorija ir baisus kaltinimas Rusijai ir komunizmui. Šita medžiaga kitomis kalbomis turėtų pasiekti kultūringąjį pasaulį, nes Dovydaity Vakarų kultūros šviesai kirtu langus į Lietuvą ir nusielpnė, kad jis pats ir jo žiaurus likimas būtų parodytas Vakarų žemė.

Dovydaity išliko Dovydaity visose gyvenimo aplinkybėse. Kartu su juo kalėjusieji (vienas lenkas marijonas, antras — jaunas ukrainietis, buv. sovietų politukas) jį prisimena kaip „didelės gyvenimo išminties ir nepaprastai kilnų žmogų“, kuris buvo „šviesus spindulys, tame (nukelta į 9 psl.)

Rugsėjo AIDAI

Straipsniai: Antanas Paškus — Vakarų dvasinis lūžis; Antanas L. Rubšys — Vilties teologija: Eschatologinė Dievo karalystė; Vladas Jakubėnas — Trys originalios operos; Algis Šimkus — Juodojo laivo priesaika gintaro žemei.

Iš grožinės literatūros: Pranas Vaičiaitis — Eilėraščiai; Kotryna Grigaitytė — Eilėraščiai; R. Spalis — Ponia Cledhill.

Apžvalgoje: J. Pakalnis — Lietuva sukilo prieš 35 metus; Leonardas Andriekus — 41 Tarptautinis eucharistinis kongresas; Alina Staknienė — Penktoji Pabaltijo studijų konferencija; A. Saulaitis — Pirmą kartą Pietų Amerikoje; Leonardas Andriekus — Jis atvėrė senovės buities gelmę (Dail. Viktoro Petravičiaus 70 m. amžiaus sukačiai); Mūsų buitje.

Recenzijos: Alaušius — Prel. M. Krupavičius savo pažiūrų šviesoje (P. Maldeikio monografija: Mykolas Krupavičius); Atsiųsta paminėti. Šis numeris iliustruotas V. Petravičiaus kūriniais (viršelio 1 psl.—Lietuva, viršelio 3 psl. — Susitikimas, viršelio 4 psl. — Keturių figūros). Taip pat nuotraukomis: Liet. operos Chicagoje, vysk. A. Deksnis, Penktosios Pabaltijo studijų konferencijos, Jaunimo kongreso ir kitomis.

Redaguoja — dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, MA 02122; literatūros apžvalgų ir techninis redaktorius — Leonardas Andriekus, OFM, Kennebunkport, ME 04046; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Atsiųsta paminėti

Vida Augulytė, Juozas Plačas — ŠIMTAS ŽAIDIMŲ DIDE- LIEMS IR MAŽIEMS. Išleido Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba. Chicago. 1976. Leidimą parėmė Lietuvių Fondas. Spausdinta mimeografu. Didelio formato. 124 psl. Kaina 2 dol. Galima užsisakyti šiuo adresu: A. Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

Autoriai pasisako: „Pastebėję, kad lietuviukai labai dažnai žaidžia angliškus ar tarptautinius žaidimus, parašėme šią lietuviškų žaidimų knygėlę. Ja galės pasinaudoti lietuviškų jaunimo organizacijų vadovai, įvairių gegužinių bei iškylių rengėjai, lituanistinių mokyklų mokytojai, tėvai ir patys vaikai.“

Knygoj sklandžiu žodžiu pateikiami 106 žaidimai. Jie suskirstyti šiaip: Žaidimai mažiesiems, Lošimai, Kambariniai žaidimai, Žaidimai kambariui ar orui, Žaidimai salei ar orui, Žaiskime ore.

THE LITHUANIANS IN AMERICA. 1651-1975. A Chronology and Fact Book. Compiled and edited by Algirdas M. Budreckis. 1976. Oceana Publications, Inc. Dobbs Ferry, New York. Kietais viršelais. 174 psl. Kaina 6.50 dol.

„Lietuviai Amerikoje“, kaip pažymėta šios knygos tituliname puslapy, yra chronologijos ir faktų knyga. Jos sudarytojas-redaktorius yra jau spėjęs pasižymėti jaunesniosios lietuvių kartos istorikas ir visuomenininkas, gimęs ir mokslus ėjęs Amerikoje, be kitų savo darbų, 1968 paskelbęs knygą apie Lietuvos 1941 sukilimą — The Lithuanian National Revolt of 1941.

Knyga „The Lithuanians in America“ išleista Amerikai minint savo dviejų šimtų metų nepriklausomybės jubiliejų. Tokiu būdu ji yra lietuvių įnašas į šį minėjimą, prie to prisidedant dar ir kitais būdais.

Pirmoji knygos dalis pavadinta Chronology, antroji — Documents.

Chronologija pradedama 1651 metais, kada New Amsterdamo olandų kolonijos gubernatorius Peter Stuyvesant švedų tvirtovę Nassau pavadino Fort Kasimier (lietuvių tautos šventojo vardu). Baigiama 1975 metais, kada Radio Liberty pradėjo transliuoti lietuviškas programas.

Dokumentų daly pirmuoju straipsniu pateikiamas „The First Lithuanians in America (1659-1661)“, paskutiniu — „Lithuanian Americans in the American Mainstream (1974)“.

Šioji knyga yra 21-asis tomas leidinių, pavadintų Ethnic Chronology Series. Ankstesniaisiais tomiais (1971-1975) atžymėtos šios etninės grupės: indėnai, juodieji, žydai, italai, olandai, skandinavai, japonai, britai, puertorikiečiai, lenkai, vokiečiai, airiai, kinai, korėjiečiai, latviai, estai, prancūzai, vengrai, rumunai ir ispanai. Šiomet išspausdintais tomiais, be lietuvių, dar atžymėti filipiniečiai, portugalai ir ukrainiečiai. Leidykla, Oceana, yra užsimojusi išleisti ir daugiau tomų, skirtų šiai serijai.

R. Spalis — MERCAITĖ IŠ GETO. Romanas. Išleido Viltis. 1975. Išleidimo mecenatas — dr. Vytautas P. Dargis. Spaudė Vilties spaustuvė. 366 psl.

Tai skaitytojų mėgstamo autoriaus kūrinys iš „Vienos kartos istorijos ciklo“. Kitos jo knygos: Didžiosios atgailos, Angelai ir nuodėmės, Trylika nelaimių, Tarp dangaus ir žemės, Gatvės berniuko nuotykių, Ant ribos, Alma Mater, Rezistencija.

Puzino monografija turi gražų pasisekimą. Ji perkama kaip dovana įvairiom progom. Ypač tinka kaip dovana amerikiečiam. Išleista labai gražiai. Iliustracijos spalvotos. Kaina — 25 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

LIETUVOS
VYČIŲDARBAI
IR DIENOSRedaguoja Vytautas ir Birutė Radzivanai
84-16 110 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

DAYTON, OHIO

Kasmet antroji rugpjūčio pusė Lietuvos vyčiai renkasi savo metiniam seimui, į kurį suvažiuoja kuopų ir apskričių atstovai, garbės nariai, centro valdyba ir kiti vyčiai. Šiais metais toks seimas įvyko rugpjūčio 25-29 Dayton, Ohio, naujame Stouffers' Plaza viešbutyje. Tai buvo 63-asis seimas.

Dienotvarkė buvo: centro valdybos ir kiti pranešimai, pasikaitos ir simpoziumai, planų sudarymas ateinančioms veiklos metams, naujos centro valdybos rinkimai, išskylos, kultūrinės pramogos, banketas — balius ir dvasinis atsinaujinimas — mišios.

Pirmieji į seimą atvykę susiorganizavo į grupę, lankė Dayton Memorial Hall teatrą, kuriame tuo metu buvo pastatyta komedija "George Washington Slept Here".

Šio seimo šūkis buvo "Amerikos laisvė — Lietuvos viltis". JAV 200 metų nepriklausomybės sukaktis buvo minima seimo metu pagal tą šūkį.

Ketvirtadienio rytą, rugpjūčio 26, įvyko centro valdybos baigiamasis posėdis, kuris buvo pradėtas maldą. Maldą sukalbėjo vyčių dvasios vadas kun. Antanas Jurgelaitis, OP. Centro valdybos pirmininkas negalėjo seime dalyvauti dėl sunkios ligos. Nedalyvavo ir pirmoji vicepirmininkė (junjorų reikalams) Marion Skabeikis ir antrasis vicepirmininkas (narių reikalams) Philip Skabeikis (jie susilaukė sūnaus, kuris pakrikštytas Mato vardu). Posėdžiui pirmininkavo ir vėliau seimą atidarė trečiasis vicepirmininkas (senjorų reikalams) Joseph White iš Bostono.

Posėdžio tikslas buvo sukonoliduoti pranešimus seime ir numatyti iškilusius seimo dienotvarkės trūkumus ar reikalingus priedus. Taip pat buvo tariamasi apie paskirstymą lėšų vyčių kultūriniam reikalams.

Pirmosios seimo metu mišios buvo viešbutyje 12 val. dienos metu. Pasimelsta, kad Dievas palaimintų seimo darbus.

Po pamaldų buvo pirmoji darbo sesija (iš viso buvo penkios sesijos).

Pirmoji sesija po atidarymo ir maldos sugiedota Amerikos, Lietuvos ir Lietuvos vyčių himnai, diriguojant muz. Aleksandru Aleksiu.

Susirinkusius sveikino Judy Petroskas, Daytono vyčių 96-osios kuopos pirmininkė, kun. Vladas Katarakis, Daytono Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos klebonas, Joseph Wine, Daytono burmistras James McGee vardu. Burmistras buvo išvykęs į bur-

mistrų suvažiavimą. Dar sveikino kun. Kazimieras Pugevičius, vyčių Lietuvos reikalų komisijos pirmininkas, ir kun. Walter Karaveckas iš Pittsburgh, Pa.

Išrinktas toks seimo prezidiumas: Joseph White — pirmininkas, Rita Pinkus ir Victor August — vicepirmininkai, Anne Maria Kassel ir Mary Martus — sekretorės. Tvarkdariai — Andy Rozger ir Jerome Jankus. Mandatų komisiją sudarė Monica Kasper ir Sophie Neminsky. Sveikinių komisija — Mary Kulis, Nellie Skabeikis, Millie Pietz, Ruth Grasha ir Sabina Klatt. Rezoliucijų komisijon sutiko įeiti kun. Antanas Jurgelaitis, Mary Stonis, kun. Kazimieras Pugevičius, Loretta Stukas, Antanas Mažeika, Marcela Aleksis ir Vytautas Radzivanas. Spaudos komisija — Helen Kulber, kun. Kazys Pugevičius ir Eleonora Sluzas. Nominacijų komisija, kuri siūlė kandidatus į kitas komisijas ir į centro valdybą, pagal vyčių tvarką sudaryta iš apskričių pirmininkų ar jų paskirtų atstovų: Eleanor Laurin, Mary Kulis, Eleanor Sluzas ir Al. Jaritis.

Daugumas valdybos pranešimų išdalyta raštu, tačiau išdiniškė Rita Pinkus, revizijos komisijos narys Anthony Radzevich ir protokolų komisijos narys Larry Svelnis svarbesnius pranešimų punktus pranešinėjo žodžiu.

Po valdybos pranešimų buvo specialus pranešimas apie įvykusį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Pietų Amerikoje. Pranešimą žodžiu padarė Vytautas Radzivanas. Birutė ir Vytautas Radzivanai jaunimo kongrese atstovavo vyčiams. Abiejų išsamų pranešimą raštu V. Radzivanas perdavė centro valdybai. Šiame pranešime buvo užakcentuotos galimybės pilniau dalyvauti kongresuose ir jų paruošiamuose darbuose. Trumpa raštiška santrauka su konkrečiais siūlymais buvo įteikta seimo atstovams. Seimas priėmė rezoliuciją išrinkti po kiekvieno jaunimo kongreso koordinatorių centro valdyboje, kuris palaikytų ryšius su visais jaunimo kongreso ruošos vienetais ir praplėstų Vyties žurnalo skaitytojų skaičių, įtraukiant žinias apie pasaulinę lietuviško jaunimo veiklą.

Penktadienio rytą, antroji sesija, buvo ypatingai pagerbtas vyčių ilgametis veikėjas a.a. kun. Jonas Jutkevičius — jo mirties penkerių metų sukakties proga. Juozas Bulevičius savo žodžiu ir garsinėmis juostelėmis žvelgė į šio žymaus vyčio ilgametį darbą, siekiant laisvės Lietuvai. Po šio minėjimo buvo pokalbis ir diskusijos apie Katalikų Bažnyčios kai kurių nuostatų pasi-

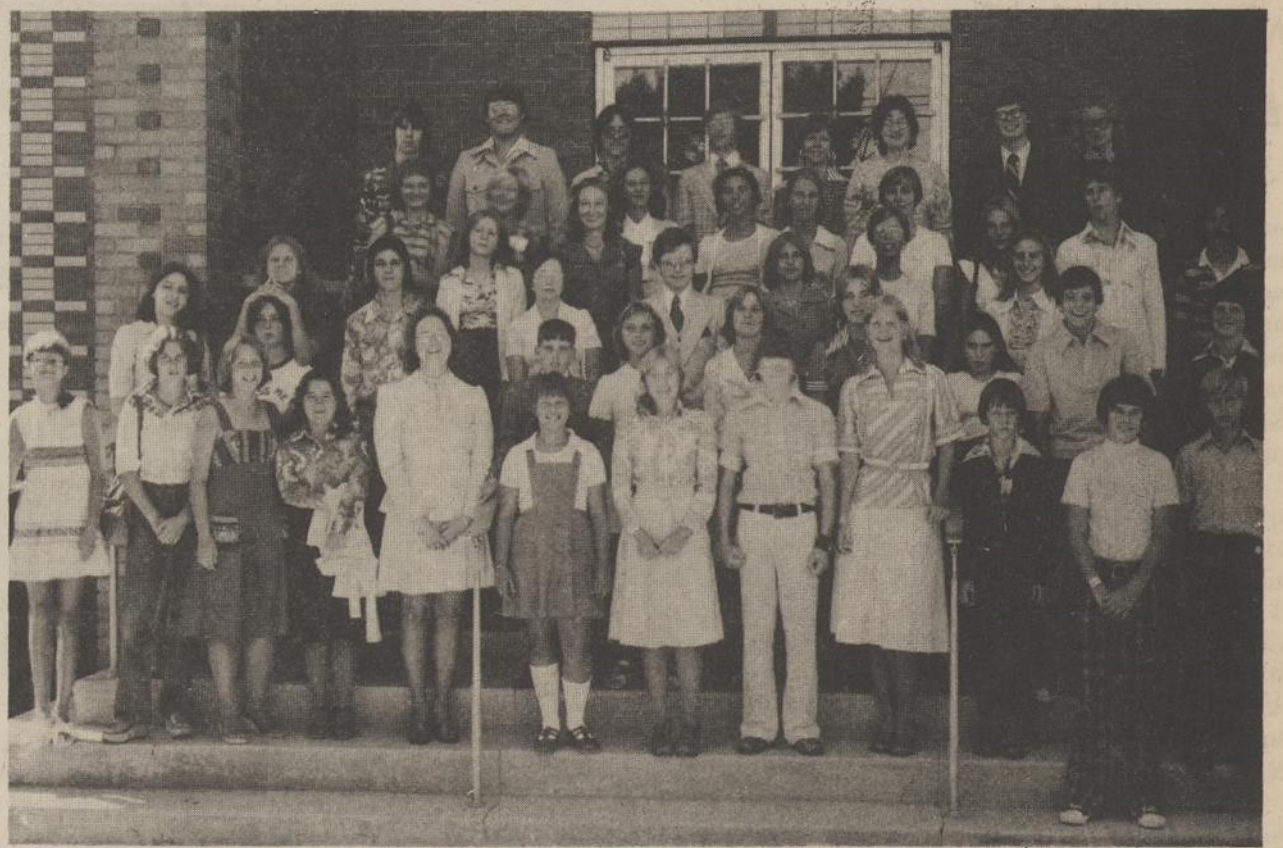
keitimus nuo II-ojo Vatikano suvažiavimo iki dabar. Šis pokalbis buvo pravestas kun. Antano Jurgelaitio ir Mary Ann Blum. Buvo kalbama apie didesnę šių dienų asmeninę atsakomybę kiekvieno tikinčio, kunigų ir vienuolių skaičiaus mažėjimą ir jaunimo klystkelius — įtraukimą į visokias "gatvių sektas". Prieta išvada, kad nuo Bažnyčios atkirtimas paprastai būna daugiau dėl įvairių aplinkybių, asmeninių prieštaringų įsitikinimų, negu dėl dogmos ar paties tikėjimo, nors dažnai pasireiškia paties Dievo buvimo atmetimas.

Trečioji sesija, penktadienį po pietų, buvo kalbama apie ieškojimą naujų būdų, kaip viešai propaguoti Lietuvos bylą ir bendrai lietuvišką gyvenimą. Šiuo reikalu buvo pakviestas kalbėti John D. Yeck, Yeck Bros. bendrovės pirmininkas, žymus reklaminio biznio, komunikacijos ir visuomenės ryšių žinovas. Po jo kalbos buvo išsamios diskusijos apie propagavimo būdus ir finansus, kuriuos vyčiai mėgino pritaikyti savo veikloje. Tuoj po paskaitos buvo kun. A. Jurgelaitio pranešimas apie "nuomonių anketas", kurias vyčiai buvo prašyti užpildyti prieš seimą.

Šeštadienio rytą įvyko ketvirtas posėdis, skirtas Lietuvos laisvinimo darbui. Pokalbis ir diskusijas vedė dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, ir Charles W. Whalen, Daytono atstovas JAV kongrese. Šiame pokalbyje buvo paliesta dabartinė diplomatinė padėtis. Ryšium su kun. K. Pugevičiaus pranešimu apie lietuvių dalyvavimą buvusiam eucharistiniame kongrese, apie vyčių politinę veiklą bendrai ir Simo Kudirkos tartu žodžių seimo banketo metu išsivystė nauja vyčių akcija, kurią baigiamosios seimo mišiose kun. Jurgelaitis pabrėžė: palaikyti masinį ryšį laisvais su kalinama Sovietų kalinėjme Nijole Sadnaitė.

Šeštadienį įvyko atskira junjorų darbo sesija, skirta specialiai 6-16 metų amžiaus vyčiams. Iš junjorų kuopų dalyvavo apie 40 atstovų. Tai didžiausias skaičius bet kokiame vyčių seime, ir tai parodo jaunėjančių vyčių organizacijos veidą. Junjorų sesijoje buvo išklausa paskaita, po to vyko diskusijos. Daytono Jerry Podoyak kalbėjo apie vadovavimą organizacijai. William Sidtis, Maspetho 110-osios J kuopos pirmininkas, kalbėjo apie junjorų veiklos ryšius su pagrindine kuopa. Fran Petkus pravedė pirmojo vyčių laipsnio ritualą, įteikiant šį laipsnį junjoram Annamari Sluzas (Dayton 96-oji J kuopa), Kathy Sinkwitz (Dayton 96-oji J kuopa) ir Marcy Kreicioch (Providence 103-oji J kuopa). Aldona Drukeitis, gimnazijos mokytoja Daytono, pravedė įdomų pasikalbėjimą su junjorais apie Lietuvos istoriją. Vytautas Radzivanas iš New Yorko rodė skaidres ir papasakojė apie įvykusį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą ir išdalino gaidas su žodžiais Nijolės Zdanienės pačiame kongrese sukurto dainos "Ar tu žinai...". Šiame susirinkime junjorai turėjo progos pasimokyti truputį lietuvių kalbos ir pasidalyti mintimis einamaisiais reikalais.

Paskutinė darbo sesija šeštadienį po pietų buvo viena iš seimo svarbesnių darbų: buvo renkama nauja centro valdyba. Dvasios vadu, kurį paprastai skiria Liet. Kunigų Vienybė, vyčiai vėl siūlė kun. Antaną Jurgelaitį, OP, iš Providence, R.I. Pirmininku vėl išrinktas Anthony Miner iš Worcester, Mass., pirma vicepirmininke (junjorų reikalams) Anne Marie Kassel iš Chicago, Ill., antru vicepirm. (narių reikalams) Philip Skabeikis, New York, N.Y., trečiu vicepirm. (senjorų reikalams) Joseph White iš Boston, Mass., sekretore Ann Bender iš Worcester, Mass., finansų sekretore Teresa Trainis iš Bridgeport, Conn., ir išdininke Rita Pinkus iš Worcester, Mass. Revizijos komisija — Charles Machutas iš Cleveland, Ohio, ir Vytautas Radzivanas iš

Jaunieji atstovai Lietuvos vyčių seime prie Šv. Kryžiaus lietuvių bažnyčios, Dayton, Ohio.

NAUJOJI MAIRONIO MOKYKLOS VEDĖJA

— LIETUVOS VYTĖ

Prieš šiuos mokslo metus New Yorko Maironio liuanistinės mokyklos mokytojų taryba mokyklos vedėja išrinko Gintarę Ivaškienę iš Bridgeport, Conn., uoliai veikėją lietuviškoji visuomenė. Kartu su visais Lietuvos vyčiais sveikinam mūsų organizacijos mielą narę naujose ir atsakingose pareigose ir linkim jai sėkmės jaunų lietuvių švietimo darbe.

Gintarė Banaitytė pati yra baigusi tą pačią Maironio mokyklą su pirmąja laida 1953. Nuo pat ankstyvųjų vaikystės metų G. Ivaškienė buvo uoli skautė ir ateitininkė, ypatingai buvo veikli ateitininkuose gimnazijos laikais. Ir dabar kartu su vyru Antanu priklauso prie ateitininkų sendraugij Waterburio, Conn., skyriaus.

Lietuviškas švietimas jai buvo visada prie širdies. G. Ivaškienės veiklos istoriją matomą mokytojųaujant New Haven, Conn., liuanistinė mokykla; vėliau, 1971, ji grįžo į savo prieš kelis metus baigtą mokyklą, bet jau kaip mokytoja. Kiekvieną šeštadienį kartu atsiveždavo savo du vaikučius, kurie praeitais metais baigė — vienas Maironio mokyklos aštuntąjį skyrių, antras aukštesniosios mokyklos antrąją klasę. G. Ivaškienė iki šiol dėstė lietuvių kalbą ir Lietuvos geografiją ir yra buvusi šešto, septinto ir aštunto skyriaus auklėtoja.

Maždaug prieš trejus metus K. Švelnys, pats veiklus ir mokąs kitus darbui uždegti, Ansonijoje, Conn., suorganizavo vakarinius lietuvių kalbos kursus. Pamokas daugiausia lankė Ansonijos vyčiai ir jų giminės bei draugai. Buvo šeimų, kurių trys kartos ateidavo lietuvių kalbos mokyti, susipažinti su Lietuvos istorija, kultūra ir su dabartine Lietuvos padėtimi bei lietuviška veikla išsivijoj. Pirmaisiais metais pamokos vyko Šv. Antano parapijos salė Ansonijoje, keletą sykių net pačioje bažnyčioje. Vyresniuosius mokė G. Ivaškienė, vaikus — M. Liaukienė.

Antraisiais mokslo metais su-

komisijos pirmininkas — kun. Kazimieras Pugevičius iš New Yorko. Kultūrinį reikalų komisijos pirmininkė — Aldona Ryan iš Dayton, Ohio. Ritualo komisija — Bertha Janus (pirm.), Frank Petkus ir Susan Boroskas (narės). Visuomeninių reikalų komisijos pirm. — Daniel Averka iš Bostono, Mass. Lietuvių Rel. Šalpos koordinatore — Helen Shields iš New Yorko. Lietuvių kalbos išlaikymo komisija — Juozas Bulevičius (pirm.) iš New Yorko, Elizabeth August ir Gediminas Janula, Chicago, Ill. Jaunimo kongreso koordinatore — Mary Margaret Panavas iš Detroit, Mich. Šmatos komisija — Loretta Stukas, New Jersey, John Sidtis ir Helen Shields — New York.

(Bus daugiau)

sidomėjimas kursais dar labiau padidėjo, juos pasisėkė įtraukti į Ansonijos miesto vakarinių kursų suaugusiųjų programą. Pamokos vyko antradienį vakarais. Buvo naudojamos įvairios mokyklos aparatai. Vien su vyresniaisiais dirbta dviem grupėm, kuriom vadovavo Gintarė Ivaškienė ir Elona Vaišnienė. Šiuo metu G. Ivaškienė tuose kursuose nedėsto, nes naujos Maironio mokyklos vedėjos pareigos ir dėstymas L. istorijos šeštame, septintame ir aštuntame skyriuose mokykloje reikalauja jos dėmesio ir darbo.

Pirmųjų Ansonijos kursų metu G. Ivaškienė pastebėjo, kad jos lietuvių kursų lankytojai, suvažiuavę lietuvių iš plačios pietų Connecticut pakrantės, nuo Stamfordo iki New Haven, norėtų ne tik žinių, bet ir glaudesnį savitarpio bendravimą. Nemaža kursantų buvo dar iš Bridgeporto apylinkės. Po pasitarimų kartu su Terese Trainiene nutarta suorganizuoti Lietuvos vyčių kuopą Bridgeporte. Su vyrų pagalba buvo išsiųsta daugiau kaip 200 pakvietimų tiems asmenim, kurių adresai rasti telefono knygoje ir kurių pavardės rodė lietuvišką kilmę.

DARBININKUI
PAREMTI AUKOJO

Darbininko prenumeratoriai, prisijusdami prenumeratos mokėstį, prisidėję savo aukomis už kalendorių ar šiaip spaudą parėmė:

13 dol. — T. Michalski, Hamburg, N.Y.

10 dol. — kun. J. Aleksiūnas, Freeport, N.Y.

Po 8 dol. — dr. Z. Kungys, Cherry Valley, Calif., Z. Steponas, Stamford, Conn., V.P. Lallas, S. Weymouth, Mass., J. Puodžiūnas, Waterbury, Conn., A.B. Žukauskas, Hinsdale, Ill., P. Dauginas, St. Catherine's, Ont., Canada, J. Bradūnas, Baltimore, Md., I. Keraitis, Paterson, N.J., A. Jonynas, Berlin, Conn., Roulinitis, Woodhaven, N.Y.

Po 5 dol. — O. Žilius, Richmond Hill, N.Y., P. Kaspariūnas, Rahway, N.J., dr. J.S. Naujokaitis, Claremont, Calif., W. Malinauskas, Stamford, Conn., J. Chapulis, Newark, N.J., O. Skupeika, Hollywood, Fla.

Po 3 dol. — kun. V. Zakaras, Putnam, Conn., A. Jakniūnaitė, O. Šarkauskas, Worcester, Mass., F. Karanauskas, Kearny, N.J., K. Kubaitis, Rahway, N.J., L. Sileikis, New York, N.Y., A. Lingienė, Redford, Mich., B. Budrevičius, N. Palm Beach, Fla., E. Purelis, Hollywood, Fla., A.J. Vasaitis, Thompson, Conn., R. Ignaitis, Boston, Mass., F. Redikis, Woodhaven, N.Y., V. Kligys, Edison, N.J., V. Gadliauskas, Ridgewood, N.Y., B. Liogys, Lanham, Md., V. Bigenis, Philadelphia, Pa., V. Keršulis, No. Babylon,

Tokiu būdu 1974 vasario gale, kaip jau seniau šio skyriaus skiltyse buvo minėta, įsisteigė 141-oji Lietuvos vyčių kuopa Bridgeporte, Conn. Gintarė Ivaškienė yra ne tik viena iš kuopos steigėjų, bet taip pat uoli narė, dažna kuopos korespondentė šiame skyrių ir šiuo metu kuopos vicepirmininkė.

Pradėdama naujas Maironio mokyklos vedėjos ir istorijos mokytojos pareigas, Gintarė Ivaškienė kas šeštadienį važiuoja pusantros valandos nuo namų iki mokyklos su jaunesniu atžalynu, nes vienas sūnelis tik šiais metais pradėjo lankyti liuanistinę mokyklą. Nekantriai laukia namuose trejų metų dukytė, kada ji galės lankyti lietuvišką mokyklą.

Sveikindami naują Maironio mokyklos vedėją ir linkėdami jai sėkmės, džiaugiamės, kad Lietuvos vyčių narių tarpe turim dar vieną nusipelnusią lietuviško švietimo puoselėtoją, ir tikimės, kad jai vadovaujant, Maironio mokykla augs ir gerės. Raginam visus New Yorko ir apylinkės vyčius prisidėti prie jos darbo — siųsti savo vaikus Maironio mokyklon. Mokykloje veikia pagalbinė klasė, skirta vaikams, kurie silpnai ar net visai nemoka lietuvių kalbos.

N.Y., J. Cibulskas, Glendale, N.Y., V. Bioševas, Rossmoor-Jamesburg, N.J., E. Vaitkus, Stratford, Conn., L. Laurenaitis, Sunderland, Mass., K. Jurgėla, St. Petersburg Beach, Fla., L. Staškevičius, Bronx, N.Y., A. Macelis, Bowie, Md., I. Budrys, Cincinnati, Ohio, kun. T. Palis, Pittsburg, Calif., A. Padvelskis, Somerville, N.J., K. Brazauskas, Hollywood, Calif., F. Rajeckas, Waterford, Conn.

Po 2 dol. — J. Mėlynis, Kearny, N.J., G. Bagdonas, Woodbury, Conn., dr. H. Lukaševičius, Gulfport, Fla., J. Bruozis, Worcester, Mass., S. Kligys, Catonsville, Md., S. Baltauskas, W. Hartford, Conn., A. Dulskis, Newark, N.J., D. Auchunas, Brooklyn, N.Y., M. Šimkus, Baltimore, Md.

Po 1 dol. — A. Mažeika, Jamaica, N.Y., S. Radzika, S. Windsor, Conn., S. Dzikas, Indialantic, Fla., A. Mockus, Hartford, Conn., A. Paliulis, Dorchester, Mass., A. Pikutis, Miami, Fla., J. Kavaliūnas, Beverly Shores, Ind.

Po 1 dol. — V. Toleikis, Waterbury, Conn., J. Bunsonis, Linden, N.J., A.S. Gečas, Philadelphia, Pa., J. Bortkevičienė, Jamaica, N.Y., A. Petraitis, Poughkeepsie, N.Y.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

**Neužmiršk lietuviškos
spaudos!
Skaityk ir platink ją!**

Lietuvos vyčių seime junjorų darbo sesijoje Vytautas Radzivanas rodo skaidres iš buvusio pasaulinio jaunimo kongreso P. Amerikoje. New Yorko. Lietuvos reikalų

NEWARKO LIETUVIŲ BAŽNYČIAI 75 METAI

Švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčia Newark, N.J., šiemet švenčia savo gyvavimo 75 metų sukaktį. Sukakties iškilnės buvo rugsėjo 12. Koncelebracinė mišiomis 12 val. vadovavo Newarko arkivyskupas P. Gerety. Kartu su juo koncelebravo tos parapijos klebonas prel. J. Scharnus ir iš tos parapijos kilę kunigai: kun. J. Vaskas, MIC, iš Chicagos (jis pasakė pamokslą), kun. P. Barauskas, MIC, iš Marianapolio, Thompson, Conn., kun. F. Ignaciūnas iš Ridgfield Park, N.J., ir kun. A. Valančius iš Chicagos, kuris siuo metu gyvena Elizabeth, N.J.

Po pamaldų parapijos salėj buvo vaišės.

Truputis istorijos

Formaliai ši parapija Newarko arkivyskupijos buvo įregistruota 1901 liepos 25. Parapijai priklausė Newark ir jo apylinkėse gyvenę lietuviai, kad jie galėtų savo gimta kalba garbinti Dievą ir gauti religinį patarnavimą. Minėjime buvo pagerbti visi tie parapiečiai ir kunigai, kurie dėjo pastangas šią parapiją sukurti, bažnyčių ir kitus reikalingus pastatus statyti, parapiją organizuoti.

New Jersey lietuvių ateivių jau buvo 1878. Jau 1893 buvo įkurta lietuvių parapija Elizabeth, N.J. Atvykstant vis daugiau naujų emigrantų, reikėjo organizuoti naują parapiją, nes ši buvo per toli.

Newarke lietuviai ateiviai rado patogias sąlygas kurtis. Čia įsikūrę, jie norėjo turėti religinius patarnavimus sava kalba. 1894 kun. J. Žebrys atvyko iš Hartfordo, Conn. Laikiniai apsiostojo Newark ir čia pradėjo organizuoti lietuvių parapijos branduolį. Jau 1894 gegužės 30 vysk. O'Connor nurodė vietos lietuviams parapijos apimtį. Parapijai tuo metu duotas Švč. Jėzaus Širdies titulas. Mišios lietuviams buvo laikomos vieną kartą per mėnesį Šv. Stanislovo, Mt. Carmel bažnyčiose ir Šv. Jurgio salėje Newark. Parapiečių buvo apie 200, bet parapija dar nebuvo įregistruota vyskupijoje.

1901 m. Newarko lietuviai pradėjo daryti žygius įsigyti savo bažnyčią. Savo jėgomis tais metais jie pradėjo statyti bažnyčią. Tai buvo kukli medinė bažnytelė. Jos dydis buvo 46x90 pėdos. Jos adresas buvo 205 Adams St., tai yra šalia dabartinės parapijos salės.

Kadangi Švč. Jėzaus Širdies titulu bažnyčių buvo daugiau, tai vyskupo W.M. Wigger oficialiai buvo pavadinta Švč. Trejybės lietuvių Romos katalikų bažnyčia Newark. Klebono pareigas tada ėjo kun. B. Žindzius. Patikėtimais buvo išrinkti St. Prenis ir P. Plikaitis. Vyskupas J.J. O'Connor pašventino kentinį akmenį, gi pačią bažnyčią pašventino 1902 rugpjūčio 15.

Pirmas nuolat čia gyvenęs klebonas buvo kun. V. Matulaitis, kuris bažnyčios pašventinimo dieną atlikė pirmąsias mišias. Tuo metu bažnyčia buvo beveik baigiama įrengti. Kun. V. Matulaitis šioj parapijoj darbovis gerai.

Nauja bažnyčia

Jau 1904 buvo pastatyta didesnė klebonija, o 1917, kun. J. Dobužinskui klebonaujant, pastatyta nauja mūrinė gotikos stiliaus bažnyčia.

Klebonai keitėsi. Per dvidešimt metų keitėsi net šešis kartus. Vieni mirė, kiti susirgo, o kiti negalėjo sutikti su parapiečiais, negalėjo išspręsti finansinių problemų.

Padėtis pasikeitė, kai 1922 klebonu buvo paskirtas kun. Ignas Kelmelis. Jis buvo aštuntas klebonas. Jis išsprendė finansinius sunkumus. Jo ilga veikla parapijoj pasižymėjo pastovumu, ramybe ir naujais laimėjimais. Bažnyčioj buvo įvestos naujos pamaldos, vedamos misijos, suorganizuotas parapijos

choras ir kitos katalikų organizacijos, kurios prisidėjo prie parapijos pažangos. Už tuos darbus kun. I. Kelmelis 1950 buvo pakeltas į prelatus.

Lietuviam išsikeliančiam Newarko į priemiesčius ir keičiantis imigracijos sąlygom, parapija pasidarė mišri. Ateiviai po antrojo karo įnešė šiek tiek naujos įtakos, ypač duodami naujų asistentų parapijai. Tarp 1947 ir 1952 čia darbavosi kun. P. Bastakys (miręs), o nuo 1950 asistentu buvo kun. Petras Totoraitis, miręs 1973.

Nauja parapijos salė buvo pastatyta 1963. Tai prisidėjo prie parapiečių veiklos pagyvimo.

Prel. I. Kelmelis dėl senatvės iš klebono pareigų atsiskaitė 1968. Pasiliko klebonu emeritu ir mirė 1969.

Nauju klebonu buvo paskirtas kun. Jonas Scharnus, kilęs iš tos pačios parapijos, į prelatus pakeltas 1971. Jis parapijai dirba su dideliu pasiaukojimu.

Nors parapiečiai yra išsisklaidę, bet Švč. Trejybės bažnyčia lieka šios srities lietuvių kultūrinį ir religinių darbų centru. Parapijos pastatai patarnauja lietuvių organizacijom ir kultūriniam renginiam.

Kunigai, kilę iš Švč. Trejybės lietuvių parapijos, suvažiavę į tos parapijos 75 metų sukakties šventę. Jie drauge koncelebravo mišias su arkivyskupu Peter Gerety. Iš k. kun. A. Valančius iš Chicagos, kun. Juozas Vaskas, MIC, iš Chicagos, kun. Pranciškus Ignaciūnas iš Bridgefield Park, N.Y., prel. Jonas Scharnus, Švč. Trejybės parapijos klebonas, kun. Petras Barauskas, MIC, iš Conn.

Visos pamaldos bažnyčioj vyksta lietuvių ir anglų kalba. Parapiečiai gali pasirinkti, kas jiems patogiau.

Per tuos 75 metus Švč. Trejybės parapija yra turėjusi įvairių bandymų ir sunkumų. Šios su-

kakties proga kaip tik išreiškiamą pagarba tiem klebonams, asistentams ir parapiečiams, kurie savo pastangomis išlaikė šią lietuvių tvirtovę ir ją padarė Newarko apylinkės lietuvių savaime namais. Čia gali Dievą garbinti savo kalba. Čia dvasiniu ir socialiniu požiūriu gali jungtis su praeitimi ir dabartimi.

LJS

PO CHICAGOS DANGUM

Pradėtas Balfio tradicinis vėjus

Chicagoj Balfio vėjus, kasmet vykdomas spalio mėn., pasižymi nuoširdumu ir dideliu ryžtu. Vajaus metu apie 200 aukų rinkėjų asmeniškai aplanko broliškos šalpos rėmėjus. O kas yra Balfas ir kodėl jam reikia aukoti, visi geros valios lietuviai žino ir mielai aukoja.

Šių metų vajaus atidarymas įvyko rugsėjo 26 Brighton Park lietuvių parapijos salėj. Balfio Chicagos apskrities valdybos pirm. V. Šimkus, pradėdamas programą, išreiškė padėką Balfio centro valdybos pirmininkei M. Rudienei, teigiamai vertindamas jos pastangas, ypač Brazilinskų tragiškoj byloj. Buvo pagerbti mirusieji Balfio veikėjai kun. S. Santaras ir kiti. Programos vedėju pakviestas Algirdas Pužauskas, sekretorium — Jonas Jasaitis. Invokaciją kalbėjo kun. A. Stašys.

Balfio centro v-bos pirm. M. Rudienė suglaustai apžvelgė Balfio svarbesnius veiksmus, pažymėdama, kad viskas buvo padaryta visų Balfio rėmėjų dėka. Balfio vajaus globėjas

Frank Zogas, Midland taupymo bendrovės prezidentas, skatino aukų rinkėjus surinkti rekordinę sumą pinigų. Organizacijų atstovai sveikino Balfą, linkėdami jam sėkmės.

Balfio skyrių pirmininkai — V. Navickas, Bridgeport, V. Mankus, North Side, J. Mackevičius, Marquette Park, F. Sereičius, Brighton Park, O. Zailskienė, Cicero, V. Orvidienė, West Side, K. Balčiūnas, Lemont, J. Litvinas, Town of Lake, V.

LIETUVIŠKAS STALAS PARODOJ

GREENWICH, CONN.

Rugsėjo 16 ir 17 Greenwich, Conn., The Round Hill Community Guild ruošė Fanfair of Table Settings. Gildos prezidentės pakviesta, A. Kazickienė, sutiko to parodoj padengti lietuvišką stalą. Stalo padengime jai talkino ponios Valiūšaitienė ir Vaitužienė iš Stamford, eksponatus paskolino ponios Steponavičienė ir Valiūšaitienė iš Stamford, Giedrė Montvilienė iš Brookfield, Conn., ir ponios

Žukauskienė, Dimienė ir Šileikienė iš New Yorko.

Visi šios turtingos vietovės lankytojai žavėjosi originaliu lietuviško stalo padengimu. Raštuota lininė staltiesė ir servetėlės, įdomus centrinis medžio, ramunėlių ir varpų papuošalas, medinė, tulpių motyvais išdėkota žvakidė, gintaro vaza su rūtomis, porcelianinė lietuviška lėlė ir dar kiti gintaro dirbiniai išskyrė lietuvišką stalą iš kitų iškilmingai padengtų stalų. Keramikos kavos puodeliai ir šotėlis davė stalui vardą "Five o'clock coffee in Lithuania".

Bočių likerio originalus butelis ir keramikos taurelės sukėlė lankytojų dėmesį ir pasigrožėjimą. Gaila, kad jokios literatūros ar propagandinės medžiagos negalima buvo padėti ant stalo. Bet A. Kazickienė esant parodoj, buvo progos lietuvišku stalu susidomėjusiom poniom paaiškinti apie lietuviškus eksponatus, rūtos reikšmę, Lietuvos papročius.

Be to, ir pačioj parodos programoj buvo gražiai aprašytas stalas, buvo paaiškinta, kas tie medžio drožiniai, gintaras ir kas tos lietuviškos tradicijos.

Žurnalistų suvažiavime Chicagoj V. Alanto paskaita. Iš k. V. Kasniūnas, V. Alantas ir J. Janušaitis. Nuotr. A. Šestoko

Žurnalistai savo susirinkime Chicagoj klausosi paskaitos. Nuotr. A. Šestoko

PAGERBTA MAGDALENA GALDIKIENĖ

Rugsėjo 26 Putname pagarbiai paminėta Magdalenos Galdikienės 85 metų amžiaus sukaktis. Tą dieną ji kaip tik yra gimusi 1891. Paminėjimą suruošė Marijos Nekalto Prasidėjimo seselės, kurių pastogėj jubiliatę gyvena. Programa buvo įvairi ir turininga. Iš daugelio vietovių susirinko apie 100 Magdalenos Galdikienės bičiulių bei gerbėjų.

Minėjimas pradėtas mišiomis užjubilatę, kurias koncelebravo kunigai: Stasys Yla, Juozas Vaišnora, MIC, ir Leonardas Andriekus, OFM. Pamokslą pasakė kun. Stasys Yla, mišių evangelijos šviesoj paliesdamas Magdalenos Galdikienės veiklą gyvenimą. Po mišių buvo vaišės ir privatus sveikinimai.

Viešas sukakties minėjimas netrukus buvo tęsiamas salėj, kur iškabinti Adomo Galdiko paveikslai. Tai jo muziejus, teikęs ypatingo jaukumo šiai sukurtojai progai. Minėjimą pradėjo M. N. Pr. seselių vyresnioji ses. Margarita. Programai vadovavo dr. Aldona Janacienė. Jubiliatės visuomeninę bei pedagoginę veiklą apibūdino Marija Lušienė. Sveiki-

nimo kalbas pasakė: Vliko vardu — Stasys Lušys, Lietuvių Rašytojų Draugijos — Leonardas Andriekus, lietuvių dailininkų — Aleksandra Merker. Gauta pluoštas sveikinimų ir raštų. Magdalena Galdikienė savo padėkos kalboj buvo kukli ir atvira. Ji daugiau lieti Kat. Moterų Draugiją, kuriai pašventė gražiausią amžiaus dalį, negu save.

Minėjimas baigtas šauniu koncertu. Visą programą atliko sol. Gina Čapkauskienė. Ji dainavo M.K. Čiurlionio harmonizuotas liaudies dainas, vėlesnius lietuvių kompozitorių kūrinius ir ištraukas iš prancūziškų operų. Jos menišką dainavimą suteikė Magdalenos Galdikienės pagerbtuvė naujo iškilmingumo ir grožio. Daug kartų solistė turėjo pasirodyti su dainom virš programos, kad patenkintų publikos entuziazmą.

Po minėjimo dar ilgokai važiavę šintasi ir šnekučiuotasi apie programą ir Magdalenos Galdikienės turtingą nuopelną gyvenimui. O ji, lyg nejausdama ilgo amžiaus naštos, kaip ir visuomet, buvo jaunatviškai gyva, sąmojinga ir maloni.

L.A.

Magdalenos Galdikienės 85 metų sukaktį švenčiant. Sėdi iš k. ses. M. Augustė, M. Galdikienė, stovi, dr. A. Janacienė, ses. Margarita, p. Petronienė.

A. Kazickienė vis dar gauna komplimentinių laišku nuo savo vietinių draugų. Paskambina ir telefonu. Kaip įdomus ir originalus buvo lietuviškas stalas ir kiek jis prisidėjo prie parodos, pasisėkimo.

Mum, lietuviams, yra malonus šitie šilti atsiliepimai apie mūsų tautą. Tikėkimės, kad šis kuklus stalas paskleisė vardą tarp Greenwich ir apylinkės vietinių amerikėnų, kurie gal mažai arba visai nieko apie Lietuvą nežinojo. Šioj apylinkėj labai maža lietuvių gyvena ir tokiose organizacijose retai lietuviai pasireiškia.

Taip pat vietinis Greenwich laikraštis aprašė parodą, paminėdamas ir lietuvišką stalą. Gildos prezidentė reklamavo parodą ir jos dalyvius per vietinį radiją.

Jaunimo kongresas davė pelno

Kanados lietuviškas savaitrašis Tėviškės Žiburiai 1976 m. nr. 36., ketvirtam puslapyje, kronikoj skelbia šitokią žinią:

"Jaunimo kongreso rengėjų komitetas Sao Paulo mieste, padengęs visas išlaidas, turėjo 66,301.15 krizeirų pelno. Posėdy buvo nutarta 5,000 krizeirų paskirti savaitrašcio "Mūsų Lietuva" paramai, o 61,301.15 krizeirų — jaunimo stovyklavietei įsigyti."

Tai gi, jaunimo kongresas davė pelno. O tuose pačiuose Tėviškės Žiburiuose prieš kiek laiko iš Brazilijos senutė Halina Mošinskienė dejavo, kad iš Šiaurinės Amerikos į kongresą atvykę su jaunimo ekskursija vyresnio amžiaus lietuviai tik skriaudą kongresui padarę — apvaigę Pietų Amerikos lietuvių, išpirkę brangius akmeinius... Be Šiaurės Amerikos lietuvių dolerių kažkaip ten būtų buvę su tuo kongreso balansu...

IŠ L.K.B. KRONIKOS

Šiaulių raj. Agailių miške yra kapeliai, vadinami Agailių arba Neilaičių kapeliais. Pagal senų žmonių pasakojimus ten buvo palaidoti 1963 m. sukilėliai ir Kleisčių dvaro užplakti baudžiauninkai. Kapai buvo žmonių lankomi. Tarp senų kryžių ir koplytelių žmonės statė naujus kryžius.

Šeštinėse suvažiuodavo maldininkų ir iš tolimesnių vietovių. Vėliau buvo gautas leidimas laikyti pamaldas. Aplinkiniai gyventojai pastatė cementinę koplyčią (16x9 m). 1975 vasarą gyventojai koplyčią suremontavo: pastatė naują altorių, išcmentavo grindis, sudėjo lubas ir jas išbaltino. Užbaigus tvarkyti koplyčią, 1975 rugsėjo 9 Šiaulių raj. vykdomoj komiteto pirm. pavaduotojas Beržinis, kurio žinioje yra rajono bažnyčios ir kunigai, suorganizavo "talką" ir visiškai sunaikino koplyčią, nepalikant net pamatų. Uoliausiai "talkininkavo" miškų ūkio darbuotojas Žaltauskas, kuris su didžiuliu pasitenkinimu ardė altorius.

Žmonės Neilaičių kapelius lanko ir toliau, su širdgėla prisimindami vergijos pančius — Rusijos terorą Lietuvoje.

-o-

Kapsukas. Kapsuko bažnyčios remontui inž. Antanas Garbštas, dirbęs Pramonės ir kalnakasybos darbų saugumo valst. vadyboje, perleido pirktą stiklo vatą. Tai susekė rajono valdžia.

Šis inž. A. Garbšto poelgis buvo svarstytas part. biure. Jam buvo užduotas klausimas, ar tiki. Inžinierius atsakė:

— Taip.
— Tai gal eini ir į bažnyčią?
— Taip. Ėjo mano tėvai, einu ir aš.

1976 kovo 25 inž. A. Garbštas buvo atleistas iš darbo.

PASITARIMAS KARIO ŽURNALO REIKALAIS

Spalio 2, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinio mažojo salėje Kario redakcijos štabas sukvietė pasitarimą to žurnalo reikalais. Dalyvavo viso 40. Iš Bostono buvo atvykę Jonas Vizbaras ir Stasys Urbonas. Iš Patersono dalyvavo Antanas Rugys, Antanas Gelažius, iš New Jersey — Kazys Jankūnas. Visi kiti buvo iš New Yorko.

Pasitarimą pradėjo Kario redaktorius Zigmas Raulinaitis. Jis pakvietė New Yorko ramovėnų pirmininką dr. Eugenijų Noaką. Jo žodis buvo sveikinimai ir linkėjimai, kad šis pokalbis sustiprintų Karį.

Buvo padaryti du pranešimai — redaktoriaus ir administratoriaus. Abu pranešimai buvo stropiai paruošti.

Ekonominė Kario padėtis

Iš administratoriaus Leono Bilerio pranešimo paaiškėjo, kad žurnalas turi apie 1400 skaitytojų. Tiksliai jis nurodė, kiek susimoka už žurnalą, kiek žurnalo siunčiama nemokamai. Išanalizavo, kas sudaro Kario skaitytojus, nusakė net procentais, kaip skaitytojų skaičius tai krinta, tai kyla.

Iš prenumeratos žurnalas neišsilaiko. Reikia dar ieškoti paramos iš šalies. Ta parama ateina įvairiais būdais, gaunama iš parduotų knygų, surenkama aukų. Taip Karys skoli neturi.

Reikia dar 200 naujų skaitytojų, kad žurnalas galėtų išsilaikyti iš prenumeratos.

Šis redakcinis štabas žurnalą redaguoja jau 22 metus. Pilnai

Pranas Dovydaitis

(atkelta iš 6 psl.)

mirties ir bado košmarą nesu-gniuždamas" (301, 303 p.p.).

Pavyzdžiai patraukia

Juozas Girnius, vienas iš pagrindinių lietuvių filosofų, šiuo veikalu lietuvių visuomenei pristatė ir kaip talentingas istorikas. Vykdydamas užsibrėžtą tikslą ir išsilaikydamas to tikslo ribose, jis surinko esamos sąlygos, galima sakyti, maksimumą medžiagos; faktus apdairiai ir sąžiningai interpretuoja ir daro reikalingas išvadas. Kai kurie digresijos skaitytojas autorių nesunkiai atpažins įžvalgų filosofą.

Prisimenant šio rašinio pradžioje cituotus Samuel Johnson žodžius, Girnius veikalą, gal būt, apie anas dienas nepasako visko (tai neįmanoma ir nereikalinga), bet niekur skaitytojo neklaidina. Gal būt, šioj vietoj pataisyti naujai lietuvių Enciklopedijoj padarytas neteisingas teigimas, kurį pakartoja ir Girnius (469 p.), kad Kražiuose veikusi Saulės gimnazija. Iš tikro Kražiuose buvo Žiburio gimnazija. Taip pat sunkiai priimtina autoriaus daroma prielaida (726 p.), kad Dovydaitis, areštuotas kooperatyve, galėjo iš enkavedistų kokių nors būdu ištrūkti, o paskui vėl suimtas namuose. Greičiausiai abu liudininkai teisūs. Suimtas kooperatyve, jis buvo nuvežtas į namus, kur padaryta krata ir leista jam pasiimti kai kuriuos daiktus. Tarnaitė atvykimo į namus momento galėjo nematyti, o pastebėti juos jau prasidėjus kratai.

Kai jau veikalas išleistas, darytinos visos pastangos, kad jį perskaitytų jaunoji išeivijos šviesuomenė. Pirmoj vietoj ateitininkai. Jaunieji ateitininkai tik tiek žino, kad "Dovydaitis yra ateitininkų tėvas". Studentų Ateitininkų Sąjunga tuo reikalu turėtų paruošti konkretų planą. Pavyzdžiai patraukia. Kas žino, gal ir dabartinė karta pagimdys šių laikų Dovydaitį.

Juozas Girnius, PRANAS DOVYDAITIS. Išleido "Ateitis". Meninė priežiūra Danguolės Storkūnės. Spaudė Mykolo Monkūno spaustuve Chicago; 808 pusl.; kaina 15 dol. Gaunama pas platintojus ir leidyklojas, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075.

apmokamo tarnautojo žurnalas neturi, nes tokiu atveju reikėtų pakelti Kario prenumeratą iki 20 dol.

Pažvelgė ir į ateitį ir nusakė, kad Karys gali dar laikytis maždaug 10 metų. Reikalinga jam visų skaitytojų parama.

Redaktoriaus pranešimas

Kario redaktorius Zigmas Raulinaitis padarė žurnalo analizę, kas jame rašoma, kokie skyriai ir kiek jie vietos užima. Paminėjo, kad laikas keičia bendradarbius ir patį žurnalą. Nusiskundė, kad žurnalas neturi grynai karinio mokslo straipsnių, nes neturi tokių bendradarbių.

Per metus Kario susidaro 426 puslapiai. Į tuos puslapius sudedama 6 rūšių straipsniai.

1-oji vieta tenka kronikai. Ji užima net 21 procentą viso žurnalo. Kroniką mėgsta žmonės, tai suteikia žurnalui aktualumo. Kronikos skyrių būtų galima praplėsti.

2-oji vieta tenka karinei istorijai. Tai romantiškiausia šaka. Skaitytojai ją mėgsta. Vietos užima 20 procentų. Ši skyrių praplėsti būtų gana sunku, nes trūksta bendradarbių.

3-oji — ne karinio pobūdžio istorija. Ji užima 18 procentų. Ši skyrių galima praplėsti.

4-toji vieta — kariniai atsiminimai. Jiem tenka 17 procentų. Galima praplėsti. Atsiminimų gaunama, bet kartais jie ribotos vertės.

5-toji vieta su 15 procentų tenka proginiam straipsniui, diskusijom, pvz. buvo tokios diskusijos Klaipėdos atvadavimo klausimu.

6-toji vieta tenka poezijai, beletristikai. Ji užima tik 5 procentus. Ją būtų galima praplėsti.

Kitų pasiūlymai

Toliau pasisakė šio pašnekesio dalyviai. Jonas Vizbaras iš Bostono ragino daugiau skelbti atsiminimų apie nepriklausomos Lietuvos kariuomenę, apie pulkus, jų vėliavas, karinius paminklų. Tai bus istorinė medžiaga ateičiai. Okupuotoj Lietuvoj buvusi Lietuvos kariuomenė niekur neminama, apie ją nerašoma.

A. Rugys siūlė praplėsti atsiminimus, priminti išleistas knygas, pažadėjo parinkti prenumeratorių.

Jonas Rūtenis palietė Kary spausdinamą šaulių skyrių — Tremties trimtį. Dėl jo kilo platesnės diskusijos. Buvo klausama, ar šaulių sąmunga pakankamai remia Karį už tai, kad Karys spausdina jų skyrių. Buvo pasakyta ir sumos, kurias duoda šauliai Kario administratoriui. Buvo pripa-

žinta, kad ši parama mažoka. K. Bačauskas siūlė kreiptis į šaulių centro valdybą, kad ji paragintų prenumeruoti Karį. Dr. E. Noakas sakė, kad reikia paraginti pačius skaitytojus, tegu jie suranda naujų prenumeratorių.

Vaišių metu

Po tų pasisakymų buvo pereita į kitą salę, kur buvo patiesti stalai vaišėm. Vaišių metu Bronius Balčiūnas paskaitė ištrauka iš V. Alanto "Šventaragio", kaip Šventaragis nukauna vokiečių svečius pas Livonijos magistrą.

N.Y. ŠAULIŲ KUOPOS KONCERTAS — BALIUS

New Yorke veikiantį Simo Kudirkos šaulių kuopą rugsėjo 25 minėjo savo gyvavimo penkmetį. Ta proga 8 v.v. Kultūros Židinyje surengė koncertą balių.

Iškilminga dalis

Prie ilgo garbės stalo buvo sukviesta apie 20 žmonių. Atidarymo žodį tarė kuopos pirm. Algis Jankauskas. Įnešta šaulių vėliava. Viena iš vėliavos palydų buvo Simo Kudirkos žmona Genė. Vėliava sustojo už garbės stalo, kur buvo mikrofona ir pultas kalbėti. Sugiedotas Lietuvos himnas. Kuopos kapelionas Tėv. B. Mikalauskas, OFM, sukalbėjo tai progai pritaiktą invokaciją.

Toliau pirmininkas prisiminė kuopos istoriją, ką ji nuveikė. Jau esanti trečioji valdyba. Kuopa rengia birželio trėmimų, tautos šventės minėjimus, uoliai dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės minėjime, išleido Elenos Juciūtės knygą "Pėdos mirties zonoje". Knyga ejo su nepaprastu pasisekimu. Išėjo trys laidos, iš viso buvo atspausdinta 3500 egz. Kuopa turi 56 narius.

Sveikinimo žodį tarė ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Jis ryškino mintį, kaip šauliai dirbo ir dirba tautos gerovei. Dabar jie ypatingą dėmesį skiria Jungtinėm Tautom. Tolimesnėje kalboje išryškino Kėstučio Miklo veiklą, kaip jis, vadovaudamas Batunui, energingai reišė kiasi ir Jungtinėse Tautose išvystė plačią veiklą.

LTŠT Kęstutį Miklą už jo veiklą Jungtinėse Tautose apdovanojo šaulių žvaigžde. Tą žvaigždę jam prisegė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

Kęstutis Miklas padėjo už suteiktą garbę, už įvertinimą. Nežiūrėdamas jokio nuovargio, jis dirbs ir toliau. Šis vakaras jam liks neužmirštas.

Keli kuopos nariai išvyksta gyventi į Floridą. Su jais buvo atsisveikinta šia proga. Pirmas toks išvažiuojąs buvo Antanas Reventas. Šauliai jam labai dė-

Jonas Rūtenis paskaitė ištrauką radijo vaidinimo "Paskutinis pavasaris" (Apie K. Donelaitį). Antanas Rugys (Rugij Antanas) pasakė linksmą monologą. Vaišių metu buvo priminti ir P. Jūkiaus išleisti Juodvarniai. Jis paskaitė pirmąją giesmę ir išplatino keliolika knygų.

Prie vaišių stalo pokalbiai užsitęsė iki 11 val. Visa programa ir vaišės buvo gerai ir tvarkingai organizuota. Vaišių gale redaktorius Z. Raulinaitis padėkojo visiem dalyviams, talkininkam, rengėjam. (p.j.)

kingi už darbą. Jis buvo vienas iš kuopos steigėjų, organizatorių, pirmasis pirmininkas ir knygai leisti komisijos pirmininkas. Jam įteiktas padėkos lapas, gi žmonai įteikta gėlių.

Toliau padėkos lapai įteikti buvusiam kuopos pirmininkui Julijui Kumpikui, Elenai Mickeliūnienei už įvairiopą paramą kuopai, Tėv. B. Mikalauskui, OFM, kuris išvyksta į Torontą, Kazimierui Krulikui, išvykstančiam į Floridą, Antanui Pumpučiai už uolų knygų platinimą.

Sveikinimų dalį pravedė Vida Jankauskienė. Pirmas pasveikino Bostono rinktinės pirm. Juozas Stašaitis. Jis pabrėžė kuopos drąsą ir sumanumą, išskėlė faktą, kad kuopa išleido knygą, kurios nedrįso leisti pati sąjunga.

Jonas Rūtenis sveikino Kario žurnalo vardu, M. Klivečienė birutėčių vardu. Raštu sveikino ramovėnų New Yorko skyrius. Dabar ramovėnų pirmininku yra dr. E. Noakas. LMK Federacijos vardu sveikino pirmininkė Irena Banaitienė. Centro valdybos vardu sveikinimą atsiuntė Juozas Žemaitis. Jis skatino didėti ir įtraukti daugiau jaunimo.

Muzikinė — literatūrinė dalis

Po sveikinimų buvo įnešta šaulių vėliava ir tuoj buvo pradėta koncertinė dalis. Scenoj pasirodė elegantiška ponija Irena Stankūnaitė-Silva. Ją lydėjo akompaniatorė Alice Malicevičiūtė. Pirmu išėjimu ji padainavo tris dainas: A. Kačanausko Mano gimtinė (Ten, kur Nemunas banguoja), B. Dvariono — Žvaigždutė (daina skambėjo labai puikiai), J. Stankūno — Nemunėlis.

NEW BRITAIN. CONN.

Parapijos šventė

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos nariai jau eilę metų turi sunkumų su automobilių patatymu, kai atvyksta į pamaldas. Ši problema pagaliau, atrodo, bus išrišta, nes miesto valdyba parapijai pasiūlė pirkti žemės sklypą antrojo gatvės pusėj, prieš bažnyčią.

Parapijos visos organizacijos šiam pirkimui entuziastiškai pritarė. Kad būtų lengviau sutelkti lėšas šiam pirkiniiui, nutarta spalio 23 surengti parapijos šventę — Lietuvii dieną. Visas pilnas būtų skiriamas naujam pirkiniiui įsigyti.

Iškilmės prasidės 7 val. vakaro Šv. Andriejaus parapijos salėj, 396 Church St. Į iškilmin-

Tada prie mikrofono buvo pakviestas satyrikas Leonardas Žitkevičius, kuris paskaitė pluoštą išdaigiių eilių. Jų tematika daugiausia politinė; be to, lietuvių gyvenimas Amerikoje.

Į sceną grįžo Irena Stankūnaitė su pianiste. Dabar buvo dvi operų ištraukos: Dvorako — Mėnulio daina iš operos Ruselka ir Gounod — Kaip svai-gina mane, iš operos Romeo ir Juliet. Abi arijos buvo puikios. Bisui buvo išprašyta Adelės juoko daina iš Šikšnosparnio, muzika Johann Strauss.

Muzikė Alice Malicevičiūtė savo darbą atliko gerai, subtiliai palydėjo dainininkę.

gas vaišės kviečiami visi parapiečiai. Bilietai, kurių kiekvieno kaina 7 dol., jau pardavinėjami. Dalyviai prašomi stalus užsisakyti ne vėliau kaip iki spalio 18.

Vaišėse dalyvaus daug garbingų svečių: miesto burmistras su žmona, miesto valdybos nariai, narapijos kunigai ir daug kitų.

Vaišių metu bus įdomi programa Amerikos nepriklausomybės 200 metų sukakties minėjimo dvasioj. Šokiam gros "Aristocrats" orkestras. Vaišių metu veiks turtingas bufetas su lietuviškais patiekalais bei gėrimais. Bus taip pat ir loterija, kurioj pirma dovana — televizijos aparatas.

Visi parapiečiai ir prijaucią kviečiami gausiai dalyvauti ir savo aukomis paremti taip naudingą užmojį.

Juozas Balčiūnas

Dėkoja

Programos pabaigoj kuopos pirmininkas tarė padėkos žodį visiem, kurie prisidėjo prie šios šventės suruošimo. Tuo ir baigėsi koncertinė dalis. Prasidėjo vakarienė ir šokiai.

Visus valgius ir gėrimus nemokamai davė Elena Mickeliūnienė. Ji už tai buvo pasikvietusi keletą stalų savo svečių. Šokiam grojo J. Kazlo orkestras. Vakaras buvo nuotaikingas. Gaila, kad publikos buvo mažokai.

Į šią šventę iš Bostono buvo atvykęs Bostono rinktinės pirmininkas J. Stašaitis ir šaulys Augonis. (p.j.)

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS**

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LĖKTUVAI VIEŠBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas TRAUKINIAI	INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai) GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi mūltai apmokami mūsų įstai-gose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krantuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidarytu kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Hartford, 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-2348
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-5800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939

LITO EKSKURSIJA Į SAULETĄ PUERTO RICO SALĄ

Lapkričio 12-17

\$300

- Skridimai su American Airlines
- Pervėžimai tarp aerodromo ir viešbučio
- 6 dienų, 5 naktų gražiajame Americanos viešbutyje
- "Sightseeing" ekskursijos
- Kelios paskaitos ir seminarai ūkiškais klausimais
- Konferencijos užbaigimas — vakarienė

"Realus žvilgsnis į rytojaus ekonomiką"

Visi lietuviai nuoširdžiai kviečiami dalyvauti šioje ekskursijoje! Kasdienos aplinkoje nepastebime šių dienų dramatiško ūkinio pasikeitimo. Mūsų finansinius planus reikia keisti kartu su besikeičiančiu pasauliu.

Nelaukime, kol šiuos planavimus reikės keisti iš desperacijos. Planuokime dabar gražiame Atlanto pajūryje, apsupti jaukios Karibų salų vasaros (vietoj namuose žvarbaus rudens), nuoširdžių draugų ratelyje.

Kaip vasarą prailginsime nurykė į saulėtą salą, taip savo ūkiškąjį potencialą galime padidinti tiksliais sprendimais. villamės, kad galėtis būti mūsų svečiais!

Prašau skambinti man asmeniškai dėl rezervacijų:

212-441-6799

Vytautas Vebeliūnas

Lito pirmininkas

BALTIMORE, MD

Baltimorės Tautinės Sąjungos skyrius rengia koncertą šeštadienį, spalio 9, 7:30 val. vak. Lietuvių svietinės didžiojo salės. Koncertą atliks garsieji lietuvių solistai: Baras, Stankaitytė ir Vaznelis. Po koncerto šokiam gros Muzic Men orkestras.

Jautienos kepsnių balių rengia Lietuvių Posto 154 legijonieriai spalio 17, sekmadienį, gražioj Eastern Center salėj, Eastern Avenue, Baltimorės priemiesty. Prašom bilietus įsigyti iš anksto. Prie įėjimo bilietų nebus galima gauti. Be jautienos, bus ir kitų valgių. Bus loterija, šokiama gros geras orkestras. Pradžią 1 val. po pietų, baigsis 6 val. vakaro.

KNYGOS ANGLŲ KALBA
BOOKS IN ENGLISH

- Lithuanian Cookery, by I. Sinkevičiūtė \$7.00
Introduction to Modern Lithuanian, lietuvių kalbos gramatik: Introduction to Modern Lithuanian, lietuvių kalbos gramatika anglų kalba, by L. Dambriūnas, A. Klimas, W. Schmalstieg. \$9.00
English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas (ca. 30,000 žodžių). \$8.00
Lithuanian-English, by B. Piesarskas, B. Svesevičius. \$8.00
Day of Shame, by A. Rukšėnas. \$9.00
The USSR-German Aggression against Lithuania, by B. Kaslas. \$15.00
The Brothers Domeika, by L. Dovydenas \$6.00
A. Galdikas — A Color Odyssey. \$16.00
Lithuanian Folk Tales. \$4.50
Popular Lithuanian Recipes, by J. Daužvardis, \$3.50
Curriculum vitae, by A. Kairys. \$3.00
We Will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00
The Forest of Anykščiai, by A. Baranauskas \$4.00
Vytautas the Great-Grand Duke of Lithuania, by J. Končius. \$2.00
Map of Lithuania. \$3.00
A Priest in Stutthof, by Stasys Yla. \$8.00
House Upon the Sand, by J. Gliauda \$4.00
Simas, by Jurgis Gliauda. \$5.00
Sin at Easter, by Vaižgantas. \$6.00
The Way of the Nation, by J. Juodis paveikslų albumas. \$7.00
Cultural Wellsprings of Folktales, by Rev. V. Bagdanavičius. \$6.00
The War Against God in Lithuania, by Dr. J. Savasis. \$1.25
Art Collection of the Lithuanian Franciscan Fathers. \$5.00
Crosses, by V. Ramonas. Romanas. Kietais viršeliais. \$4.00
Lithuanian Quartet. Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Šeinius kūriniai. \$5.00
The Herdsman and the Linden Tree. V. Krėvės apsakymas. \$4.00
The Ordeal of Assad Pasha, by I. Šeinius. Satyra. \$2.00
The Temptation, by V. Krėvė. \$3.00
Bobby Wishingmore, by S. Zobarskas, Vaikam istorija. \$2.00
The Living Testament of Faith and Courage. Sibiro maldaknygė lietuvių-anglų kalbomis, didelio formato. \$4.50
Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$2.00
Mano žodynas, by Richard Scarry. Daugiau kaip 1400 pavadinimų, spalvotos iliustracijos. Didelio formato. \$5.00
The Forty Years of Darkness, by J. Vaišnora \$2.00 (hard covers \$3.00)
Marian Shrines of Americas, by Titas Narbutas. \$3.50
The Forty Years of Darkness, by J. Vaišnora \$2.00 (hard covers \$3.00)
The Lithuanian Woman, red. B. Novickienė. \$3.00
Five Posts in the Market Place, by A. Landsbergis. \$4.00
The Regions of no Admittance, by D. Sealy. \$4.00
Footbridges and Abysses, a novel by A. Baronas. \$5.00
Rejuvenation of Siegfried Immerselbe, a novel by Ig. Šeinius. \$5.00
Noon at a Country Inn, by A. Vaičiulaitis. \$4.00
Nimblefoot the Ant and Her Adventures, by V. Tamulaitis. \$4.00
The Deluge, a Love Story of Ancient Times, by M. Vaitkus. \$4.00
The Mountain Doves and other African Folktales, N. M. Zobarskas. \$3.50
The Baltic Nations, by Bronis J. Kaslas. \$12.00
Lithuanians in America, by Dr. A. Kučas \$6.00
Vilnius, the Capital of Lithuania, by T.J. Vizgirda, Architect. Gausiai iliustruota. \$4.00
The Battle of Grunwald, a Historical Novel. \$3.00
Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$5.00
The Seasons, by Donelaitis. \$3.00 (kietais \$4.00).
Sonata of Icarus, by Jurgis Gliauda. \$5.00
Essay in Greek Politics, by R. Sealey. \$6.00
Tundra Tales, Nola M. Zobarskas, ed. \$5.00
The Winnowing Winds, by Bailey. \$4.00.
Modern Stories from Many Lands, ed. by Charles Angoff. \$8.00
A State of Almost Happiness, a novel by Bryn Beorse. \$5.00
Fighters for Freedom. Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R., by Juozas Daumantas. Kietais viršeliais. \$9.95.
Puzinas, color monography, \$25.00

Šios ir kitos knygos bei muzikos plokštelės gaunamos:
DARBININKO ADMINISTRACIJA

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

VLADO VAILIONIO
partizaninis romanas
LIKIMO AUDROSE

vaizduoja Dūkijos partizanų veiklą. 344 psl., kietais viršeliais, kaina 7 dol. Paltintojam duodama 25% nuolaidos. Gaunama pas autorių adresu:

V. Vailionis
248 Sunnyside Avenue
Munster, Ind. 46321

40 valandų atleidai Šv. Alfonso bažnyčioj prasideda spalio 17, sekmadienį, su iškilmingomis mišiomis ir procesija 10 val. ryto Baigsis spalio 19 su mišiomis ir procesija. Parapijos mokyklos vaikučiai dalyvaus procesijoj. Visi kviečiami kuo gausiau dalyvauti šiuose atleiduose.

Kalėdojimas, metinis parapijų lankymas, prasidėjo spalio 5. Kunigai po pietų iki vakaro lanko parapijos narius, kurie išsisklaidę mieste. Lankymas tęsis iki lapkričio pabaigos.

Bronius Buračas, naujosios kartos lietuvis, po ilgos ir sunkios ligos mirė rugsėjo 27. Bronius buvo medžio rankdarbių meistras. Ne vienas asmuo Baltimorėj džiaugiasi jo kūriniais. Vėlonis buvo malonaus būdo ir geros širdies, visų lietuvių žinomas, nes dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Gedulin-

gos mišios aukotos už jo sielą Šv. Alfonso bažnyčioj rugsėjo 29. Palaidotas New Cathedral kapinėse. Nuliūdime liko žmona Emilija, dukra Anelė ir sūnus Donatas.

Jonas Obelinis

ST. PETERSBURG,
FLA.

Floridos Amerikos lietuvių klubo praplėtimo darbai vystomi labai sėkmingai. Spalio 4 klubo patalpos bus uždarytos, nes bus pradėti vidaus įrengimo darbai. Nariai prisideda prie statybos savo finansinėmis aukomis, o B. ir P. Zelbai palankiomis sąlygomis paskolino 15,000 dol.

Tautos šventės minėjimas klube įvyko rugsėjo 12. Programai vadovavo klubo pirm. A. Karnius. Kalbėjo K. Kleiva apie pasaulio lietuvių solidarumo ir maldos dieną už Lietuvą, o dail. Jurgis Juodis apie tautos šventę ir Vytauto Didžiojo karūnaciją. Muz. A. Mateika paskambino Ave Marija. Minėjimas baigtas JAV ir Lietuvos himnais.

Tautinių šokių šventės įspūdžiai iš Chicago buvo perduoti klube rugsėjo 19. Kalbėjo jausniausia klubo grupės šokėja R. Jurgėlaitė ir tautinių šokių mokytoja A. Karnienė.

Klubo choras pradėjo naujo sezono repetitijas, kurios vyksta kiekvieną penktadienį 7 val. vak. Choriui vadovauja muz. A. Mateika. Šio sezono metu pažadėjo talkinti ir muz. P. Armonas.

Karoliai

Žmona gyrėsi vyru: — Man dėdė padovanojo perlų karolių.

Vyras nudejavo: — Arba tie perlai netikri, arba netikras dėdė juos padovanojo.

VĖL GAUNAMOS
PLOKŠTELĖS

Kokiais keliais aš keliausiu... Vyrų kvinteto BALTIJA, Dainų op. arijų rinkinys, S. Citvaro, Linksmieji broliai, A. Dvariono, D. Dolskio, A. Šabaniausko rinkiniai: X, XI, XVIII ir XXVI. Kiekvienos kaina 6 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJOS KNYGOS

Išigykite naujai išleistas knygas

I. Mero romanas — Striptizas, arba Paryžius-Roma-Paryžius — 8 dol., V.F. Vaitkevičienės — Du draugai — premijuota apysaka jaunimui — 4 dol., J. Kraliausko premijuotas romanas — Mažvydas Vilniuje — 6 dol., dr. V. Bruogienės — Steigiamasis Lietuvos seimas — 6.50 dol., A. Vaičiulio pasakojimai jaunimui — Vakaras sargo namelyje — 4 dol., R. Spalio romanas — Mergaitė iš geto — 5 dol., L. Andriekaus poezijos knyga — Už vasaros vartų — 3 dol., A. Pakalniškio prisiminimai — Metai praėjo — 5 dol., A. Pakalniškio dienoraštis — Mes grįžtame — 5 dol., Mūsų šokiai — antroji laida — 4 dol., dr. J. Girdaus — Pranas Dovydas — 15 dol., dr. A. Maceinos — Religijos filosofija — 5 dol., A. Saudargienės — Tolimų kraštų miržal — 8.50 dol., K. Barėno — Devintoji pradai — 8.50 dol. V. Augulytės ir J. Plačo — Simtas žaidimų dideliems ir mažiems — 2 dol., Br. Kaslo — The Baltic Nations — 12 dol.
Persiuntimui pridėdama 50 ct.
Šios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Tarptautinėj parodoj, įvyksiančioj 1977 kovo 10-12, lietuvių paviljoną sutiko įrengti dail. Jurgis Juodis.

Dail. A. Rukštelės, Altos skyriaus pirmininko, 70 metų suaktyvintus pagerbimas — banketas, turėjęs įvykti spalio 22, negalės įvykti numatytu laiku, nes dar nebus baigti patalpų praplėtimo darbai. Pagerbimą ruošia Altos iniciatyva sudarytas organizacinis komitetas. — L.Ž.K.

— Prašom atsiliepti inžinierių Joną Milerį, kilusį iš Šaukoto, Kėdainių apskrities, anksčiau gyvenusį Ohio valstijoj, JAV. Atvykusi iš Lietuvos viešnia norėtų susisiekti arba nors pasikeisti laiškais. Atsiliepti šiuo adresu: Antanas Šetikas, 55 Machado Lane, Old Saybrook, Conn. 06475. Tel. (203) 388-4952.

PETS

GRANDEUR KENNELS

Boarding & Grooming
AFGHAN PUPPIES & EXOTIC COLORS. & EXCELLENT GUARD DOGS ALSO YORKIE & SHIH TZU
302 W. JOHN ST., HICKSVILLE, N.Y.
516 WE 1-7025

FOGARTY BROS. INC.

172-19 LIBERTY AV. 526-2528/4011 PARTS & ACCESSORIES MONROE SHOCKS/FRAM FILTERS RAYBESTOS BRAKES & PARTS A.P. EXHAUST SYSTEMS MOOG FRONT END PART AC & CHAMPION PLUGS DELCO BATTERIES DELCO & STD. IGNITION VALVOLINE & WOLFS HEAD OIL

TRIPLE C CATERING SERVICES

BE YOUR OWN GUEST TELEPHONE — (914) 937-2661 or 914 939-2318
Small or Large Parties, Banquets, Weddings & Receptions, Luncheons, Breakfasts, Gourmet Foods, Communion & Confirmations. Catered & Supplied with Every Requisite. Waitresses & Bartenders Available. Moderate Prices.

VETERANS WW II

Invalidų antrojo pasaulinio karo veteranų, atvykusių iš SSSR, Čekoslovakijos, Lenkijos ir Jugoslavijos, susirinkimas įvyks spalio 24, sekmadienį, 3 val. po pietų Essex-Sussex kambari Warwick viešbuty, 65 West 54th St. N.Y. City. Susirinkimo tikslas — sudaryti komitetą. Negalį atvykti asmenys prašomi prisiekti autobiografinius duomenis, suželdimo lapai, adresas ir telefonas adresu: Veterans c/o Hirschman "Y", 3312 Surf Ave., Brooklyn, N.Y. 11224 ar telefonuoti (212) 991-7120 arba (212) 934-2960 kasdien tarp 6 ir 9 val. vak.

DEXTER PARK

PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE

(Cor. 77th Street)

Woodhaven, N.Y. 11421

WE DELIVER

TELEF. 296-4130

GRAND OPENING

OPEN ALL DAY

INCLUDING SUNDAY

GRAHAM TILE

MARBLE CORP.

444 GRAHAM AVE., (Exit Metro-

politan Ave., Bklyn Qns Expwy)

& 2659 Coney Island Ave. & Ave X

BROOKLYN, N.Y.

ITALIAN TILES 4x8, \$1.29 Sq. Ft.

FLOOR TILES 8x8, \$1.59 Sq. Ft.

OKWOOD SCHOOL Founded 1796

Oldest Coed Boarding School in the U.S.

Poughkeepsie, N.Y. 12601 (914) 462-4200

(212) 389-2191

Dignity

The sense of individual worth nurtured in a vital Quaker community. Grades 9-12. 5 & 7 day boarding. 70 academic courses on 5 levels. Small classes. Community government. Sports, wilderness, and work study programs. 75 miles north of New York City.

OKWOOD SCHOOL Founded 1796

Oldest Coed Boarding School in the U.S.

Poughkeepsie, N.Y. 12601 (914) 462-4200

MARIO'S

AUTO INSPECTION SERVICE

MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE

REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK

TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS

SKILLED MECHANICS SHELL BAY ROAD

MAVILLIE OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS

PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

APPLES... CIDER

Pick your own apples at FISHKILL FARMS

Southern Dutchess County, 60 miles from N.Y.C.

FRESH PURE CIDER made at our own mill.

Many varieties of apples and VEGETABLES.

Take Taconic or Thruway to I-84 Exit 15, turn

left and follow signs to

FISHKILL FARMS

East Hook Crossroad, Wicapee N.Y.

(914) 897-4377

THE MT. JEFFERSON MOTEL

& RESTAURANT

Nestled in the countryside

of Randolph, N.H.

FOLIAGE MID-WEEK SPECIAL

3, 4 or 7 day pkgs. avail. including

bkfst., buffet from 7-10 a.m.

Box lunch & accommodations

with spectacular panoramic view

of nature's magnificent artistry

in the White Mts. Pkgs. for 2

start at \$49.95. Gratuity not incl.

For info. & res. call 603-466-

3336.

Escape to the Cape!

Any 3 days - 2 nights

29.95 Per Person*

INCLUDES: 2 nights lodging, 2 continental break-

fasts. 2 dinner allowances of \$5 per

night at nearby restaurants of your

choice.

SAME PACKAGE 27.95 Per Person*

Sun., Mon., Tues., or Wed. Double Occup.

2 Day Golf Special ** 45.95 Per Person*

PLAY AT CHOICE OF: Dennis Pines, Bass River,

Pine Rock, Iyanough Hills. Practice on our

regulation putting green prior to tee-off.

**Includes 2 days green fees plus food & lodging as above

*Taxes & gratuities not included

Free Tennis On our New Outdoor Courts

Effective now thru Nov.

Holiday Weekends Excluded

DOCK MOTOR LODGE

AND OUR NEW DRY DOCK LOUNGE

WEST YARMOUTH • MASS. 02673 • 617/771-0100

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI

SUKURIAMI IR NEMOKAMAI

PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,

NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOS.

SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS

Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSU VIENIENTELĖ VIETA —

— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS

JONAS

1933 + 1976

Fall for Plymouth.

Join us for the best of all seasons. The colorful cranberry harvest, fairs and festivals, art shows. Antiques and historic attractions. Camping, boating and golf. A County full of fresh air and fine food. Return the coupon to Plymouth County Development Council, P.O. Box 1620X, Pembroke, Mass. 02359. We'll start you off with free brochures and money-saving coupons. Good from September to Thanksgiving.

Name _____

Address _____

City, State, Zip _____

Write for free
Harvest Time Coupons

BROTHERS MERCEDES SERVICE

& REPAIR

MASTERMECHANIC WITH 18 YEARS EXPERIENCE

EUROPEAN FACTORY TRAINED FAST QUALITY

WORKMANSHIP FULL GUARANTEE ON ALL

REPAIRS & SERVICES WE ALSO REPAIR BMW

46 WANAQUE AVE POMPTON LAKES, N.J. MON-

SAT. 8-6 939-1480

RESTAURANT PIZZERIA

Partners opening larger operation. Selling last

gold mine in Bklyn, across fr. King Plaza Shop-

ing Ctr. Newly decor. lrg. transit trade & delivery

bussn. & din. area for 26. Full kitch, ovens,

dough mach., dough retarder, walk-in box, 24'

counter, 10 yr. lease. Imm. takeover, \$100,000.

Mr. Mulvihill, 252-2990 for appt.

PANELING, SHEETROCK BATHROOMS

& ALL OTHER HOME IMPROVEMENTS

FULLY INSURED. LIC. H1820290000

J. Green

(516) 868-9396

COSTELLO ROOFING

WILL REPAIR ANY LEAK IN YOUR ROOF.

SPECIALIZING IN FLAT ROOFS ONLY.

FREE ESTIMATE NO OBLIGATION

ALL WORK GUARANTEED

CALL 7 DAYS A WEEK 9-9 (212) 424-9392

DEERING, N.H. Contemporary 3

brdms., full bsmt., 175 acres,

excel. area. complete privacy on

town maintained road. 30 mi. view.

\$110,000. Call Mr. Tolles (603) 669-

3822 days; (603) 464-5977 eves.

BEAUTIFUL SKI SLOPE CONDO

NEAR WOODSTOCK, VT. 2 BR. PRIV. RECREA-

TIONAL AREA, 2 GOLF COURSES, CLUBHOUSE

W/POOL, TENNIS & REC. CENTER. \$63,500 turn.

CALL: (617) 447-2262 AFTER 7 PM

V & V RECYCLING

NOW BUYING BRASS & ALUMINUM COPPER

BATTERIES & PAPER ALSO BUY & TOW SCRAP

CARS & TRUCKS ROUTE 202, MONTVILLE, N.J.

CALL 201 334-0073 HIGHEST PRICES PAID

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spauštuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny, jungiamos su šv. Pranciškaus minėjimu, bus spalio 10, šį sekmadienį, 12:30 val.

Pabaltiečių akademini balius, rengiamas AABS įvyks spalio 9, šeštadienį, 8 v.v. puošniojo armėnų kultūros centro salėje, Manhattane. Labai patogioje vietoje — 2 Ave. ir 34 g. kampas, prie pat išvažiavimo iš Midtown tunelio. Automobiliam pastatyti yra daug vietų aplinkinėse gatvėse. Visuomenė kviečiama dalyvauti ir lietuvių gražiai tarp pabaltiečių reprezentuoti. Susirinks šios apylinkės latvių ir estų „grietinėle“ ir rinktinis jaunimas. Taigi laukiama ir lietuvių studijuojančio jaunimo.

Dail. Vaclovo Žiliaus paroda, kuri buvo numatyta spalio 23-24 Kultūros Židiny, nukeliama vėlesniam laikui. Paroda bus surengta ateinančių pavasarį.

LMK Federacijos N.Y. klubo susirinkimas bus spalio 13, trečiadienį, 7 v.v. pas T. Penikienę, 85-23 87 Street, Woodhavent.

Muzikas Algirdas Kačanauskas, Apreiškimo parapijos vargoninkas, jau antrą savaitę serga. Gydosie namie.

Maironio lituanistinės mokyklos tėvų komitetas kviečia tėvų susirinkimą spalio 9, šeštadienį, 9:15 v.v. mokyklos salėje. Prašomi visi tėvai kuo gausiau dalyvauti.

Vakaras su rašytoja Birute Pūkelevičiute rengiamas spalio 23, šeštadienį 7 v.v. Kultūros Židinio mažojo salėje. Rengia birutietės.

Solistė Jūratė Veblaitytė-Litchfield dalyvauja šv. Pranciškaus 750 metų mirties minėjime. Šiame minėjime turėjo dalyvauti specialus vyrų choras. Susirgus choro vadovui Algirdui Kačanauskui, choras nebegaali dalyvauti.

Jaunimo choras, vadovaujamas Jūratės Veblaitytės-Litchfield, pirmą kartą pasirodė per eitą šeštadienį Kultūros Židiny, Lietuvių Atletų Klubu balių. Tos dainos šį sekmadienį bus perduotos per Laisvės Žiburio radiją.

A. ir B. Reventai rugsėjo 29 išvyko gyventi į Gulfport, Fla.

Salomėja Jankauskienė, gyvenusi Woodhavene, persikėlė gyventi į Hot Springs, Arkansas.

Dalia Sakaitė, pianistė, neseniai persikėlė gyventi į New Yorką. Ji dalyvaus šv. Pranciškaus 750 metų mirties minėjime.

Kun. dr. J. Vaišnora, MIC, marijonų vienuolijos generalinis postulatorius, buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne Brooklyne. Spalio 5 jis išskrido į Romą, kur pastoviai gyvena.

Šv. Pranciškaus 750 metų mirties minėjimas bus šį sekmadienį, spalio 10, Kultūros Židinyje. Koncelebruotos mišios bus 12:30 v. Koncelebruoja vysk. V. Brizgys. Mišių metu giedos Perkūno choras, diriguojamas V. Daugirdo. Po mišių — kavutė. Akademinei dalis bus 2:30 v. po pietų. Paskaitą skaitys prof. Simas Sužiedėlis — šv. Pranciškus ir Lietuva. Aktorius Juozas Bulevičius skaitys šv. Pranciškaus Saulės giesmę, poetas Leonardas Andriekus skaitys savo kūrybą. Susirgus Algirdui Kačanauskui, koncertinę dalį tlieka solistė Jūratė Veblaitytė-Litchfield ir pianistė Dalia Sakaitė. Į akademiją įėjimas nemokamas. Visi kviečiami.

Pabaltiečių akademini balius rengiamas spalio 9 armėnų kultūriniame centre, 2 Ave. ir 34 St. Manhattane. Bus trijų tautybių pasirodymai. Lietuviam atstovauja pianistė Aldona Kepalaitė. Lietuviam įėjimo auka 10 dol., studentam — 5 dol. Informacijos reikalais skambinti Alinai Staknienei (212) 523-8517.

Perkūno choras spalio 16 vyks koncertuoti į Waterbury, Conn. Koncertas bus šv. Juozapo mokyklos salėje. Pradžią 7 v.v. Rengia LB Waterburio apylinkės valdyba.

New Yorko ir New Jersey Kunigų Vienybės susirinkimas įvyko rugsėjo 28 Kearny klebonijoje. Buvo svarstyti vietinės veiklos ir būsimos kunigų vienybės seimo reikalai. Seimas įvyks spalio 6-7 marijonų patalpose prie Draugo, Chicago. Paaikėjo, kad iš šios apylinkės į seimą važiuos 10 kunigų. Susirinkime buvo išrinkta ir nauja valdyba, kurią sudaro: pirmininkas kun. A. Petrauskas, vicepirmininkas kun. J. Pakalniškis, sekretorius kun. V. Piktuma ir išdininkas kun. J. Gurinskas.

Pabaltiečių bendri parengimai pradedami šį rudenį New Yorke Pabaltijo Studijų Puoselėjimo Draugijos (AABS) iniciatyva. Sėkmingai šį pavasarį prarasta 5-toji Pabaltijo studijų konferencija Columbijos universitete skatina tolimesnį socialinį ir kultūrinį New Yorko pabaltiečių bendradarbiavimą. Tam dabar steigiamas komitetas kultūriniam reikalui. Numatoma surengti Pabaltijo dramos vakarą, meno skaidrių popietę ir jungtinę dailės parodą.

Už a.a. Bronės Jalinskienės vėlę, minint pirmąsias mirties metines (velionė mirė spalio 14 Miunchene), gedulingos mišios bus aukojamos spalio 16, šeštadienį, 10 val. ryto lietuvių pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Velionės draugai ir pažįstami prašomi pasimelsti.

Atžalynas, Toronto lietuvių dainos, šokio ir vaidybos ansamblis, lapkričio 6, šeštadienį, atvyks į New Yorką, ir Kultūros Židiny pasirodys su Antano Gustaičio veikalų „Sekminių vainikas“. Tai nuotaikingas lietuviško gyvenimo vaizdelis, perpinamas dainomis, šokiais ir humoru. Atžalyną pakvietė Laisvės Žiburio radijas, ir šiuo „Sekminių vainiko“ pastatymu Laisvės Žibury atžymės savo dešimtmečio antrąją dalį. Po veikalo bus šokiai ir balius abiejose Kultūros Židinio salėse. Šokiui gros Toronto jaunimo orkestras „Atspindžiai“. Tai vienas populiariausių orkestrų Toronto apylinkėse. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

Romas Kezys, kelionių agentūros „Vytis“ savininkas, šią savaitę tarnybos reikalais yra išvykęs į Meksiką.

Išnuomojamas keturių kambarių butas su modernia virtuve ir vonia dviejų šeimų name, antrame aukšte, netoli gero susisiekimo, Jamaica šiauriniame rajone. 250 dol. mėnesiui (no utilities included). Tel. JA 3-2089 arba RE 9-3672.

Išnuomojami prie gero susisiekimo 2 kambariai ir vonia (atskiras butukas), prieinama kaina. Skambinti vakarais tel. 441-2872.

Siūlomas gražioje bei ramioje vietoje neseniai atremontuotas trijų kambarių namelis su sodu ir visais patogumais (15 min. į šiaurę nuo G. Washingtono tilto); siūlomas už 3-4 val. namų ruošos darbą per dieną ir už dviejų mokyklinio amžiaus mergaičių priežiūrą. Tinka jaunai šeimai su vienu vaiku, į pensiją išėjusiai pajėgiai porai ar vienišai moteriai. Namelis laisvas šių metų gale. Skambinti vakarais arba savaitgalio metu (914) 359-2682.

House for sale. Woodhaven North, detached one family house with ultra modern large kitchen and bathroom. This immaculate 3 bedroom house is in a “move in condition” on a quiet street. Price 35,000 dol. Telef. 528-9587 or 846-0330.

— **ST. PETERSBURG, FLORIDA** ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybės krepkitės į **ANGELE KARNIENE**, Broker-Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

Naujas mergaičių choras repeticijos metu. Chorui vadovauja muzikė Jūratė Veblaitytė-Litchfield. Repeticijos būna kiekvieną ketvirtadienį Kultūros Židiny. Nuotr. P. Bivainio

NAUJAS JAUNIMO ANSAMBLIS NEW YORKE

New Yorke įsisteigė lietuvių jaunimo choras. Jo tikslas — palaikyti ir skleisti lietuviškosios dainos meną, sudarant sąlygas jaunajai kartai pasireikšti savo muzikiniais gabumais ir juos išvystyti.

Numatoma dainuoti pirmiausia lietuvių liaudies ir lietuvių kompozitorių dainas bei religinius kūrinius.

SOTERO NARBUTO ĮPĖDINIAM

Neseniai Amerikoje mirė Soteris Narbutas, gimęs apie 1890 Daubaraičių kaime, Panevėžio apskr., palikdamas nedidelį turą. Nuo atvykimo iki mirties gyveno Hartford, Connecticut valstijoje. Yra žinoma, kad jis turėjo dėdę, ir gal kitų giminių New Jersey valstijoje.

Giminės arba apie juos žiną malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

PATIKSLINAME

N. Kulikauskas skambino į redakciją ir prašė patikslinti apie aukas, kurios buvo Laisvės Žiburio radijo įteiktos Brazinskam jų spaudos konferencijoje rugsėjo 22. N. Kulikauskas teigia, kad Laisvės Žibury pinigų neturi.

Konferencijos metu, kai buvo prasidėjusios diskusijos, Romas Kezys įteikė pinigus ir pasakė: „Laisvės Žiburio klausytojų ir darbuotojų vardu“. Pasakė ir sumą — 335 dol. (Išrašas iš garsajustės). Kieno tie pinigai buvo, jis nepasakė. susidarė įspūdis, kad pinigus suaukojo radijo klausytojai. Kas tie aukotojai, redakcijai nėra žinoma.

SENIOSIOS LIETUVIŲ ATEIVIJOS AMERIKOJ NUVEIKTŲ DARBŲ APŽVALGINĖ

PARODA

ĮVYKS 1976 SPALIO 24-31 DIENOMIS APREIŠKIMO PARAPIJOS MOKYKLOS PATALPOSE, BROOKLYNE, kur bus išstatyta virš 3000 kruopščiai surinktų atitinkamai suskirstytų bei sugrupuotų eksponatų, negalinčių sutilpti didžiojoje parapijos salėje.

Visi kviečiami gausiai dalyvauti atidaryme ir savo atsilankymu pagerbti lietuvių ūkininkų sūnus ir dukteris ateivius, atsidūrusius svetlimose sąlygose; daugumoje beraščius, nemokėjusius nei kalbos nei amato.

Jų reikšmingas įnašas lietuvių išlaikymui per trumpą laiką virto milžiniška jėga ir akstinu, siekiant Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo.

PROGRAMA:

- 11 valandą bus koncelebracinės pamaldos
- Po pamaldų Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis atidarys parodą
- Dr. Antanas Kučas padarys trumpą apžvalgą apie ankstyvąją lietuvių ateiviją
- Parodos apžiūrėjimas, užkandžiai ir kava apatinėje salėje

PARODOS GLOBĖJAI:

Kun. Pranas Raugalas, Apreiškimo parapijos klebonas
 Kun. Juozas Dambrasas, MIC, Marijonų provincijolas
 Prelatas Juozas Karalius, Shenandoah, Pa.
 Kun. Petras Činikas, dienraščio „Draugas“ administratorius

LANKYMO VALANDOS:

Sekmadieniais — po pamaldų liki 6 val. vak.
 Darbo dienomis — nuo 4 ligi 7 val. vak.
 Šeštadienį — nuo 12 ligi 6 val. vak.

Rengėjai

SPALIO 16, ŠEŠTADIENĮ, 7:30 V.V. KULTŪROS ŽIDINYJE RENGIAM

JAUNIMO ŠOKIAI

1950 metų stiliuje

Užkandžiai ir garsinių juostų muzika įėjimo auka 3 dol.

Kviečia

New Yorko skautai
 ir Skautams Remti Komitetas

Spalio 9, šeštadienį, 8 v.v. armėnų kultūros centre, 2 Ave. ir 34 St. kampas

Įvyks

II PABALTIEČIŲ AKADEMINIS BALIUS

Rengia AABS (Pabaltijo Studijų Puoselėjimo Draugija)

Programoje pabaltiečių pasirodymai

Lietuvius reprezentuoja pianistė Aldona Kepalaitė

Šokiai. Ant stalų užkandžiai ir šampanas. Veiks baras.

Auka 10 dol., studentam — 5 Dol. Pelnas skiriamas AABS veiklai palaikyti. Auka nurašoma nuo mokesčių.

Rezervacijų reikalui kreiptis pas E. Remežą (212) 740-1526 ir V. Vygantą (516) 466-3013.